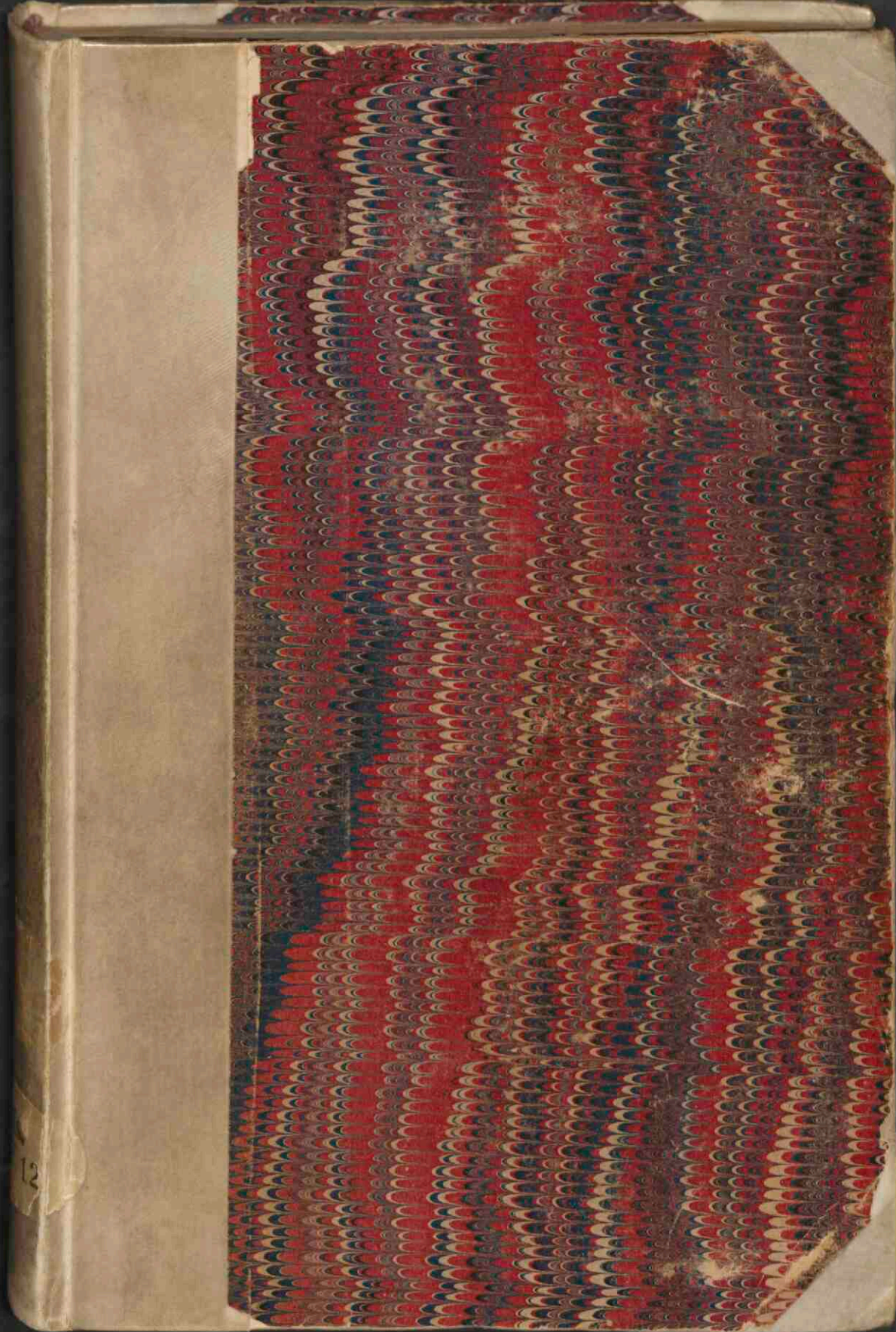

Vanden levene ons heren.

<https://hdl.handle.net/1874/338382>

12

Hs.
5 F 12

Aevum medium.
Scriptores ecclesiast.

N°. 507

K. V. P. F.

N°. 12

T. 1329

1329 (*Eccl. 507.*) *Charta. 4°. 66 ff. quorum 1—37 in 2 col. Saec. XV.*

Vanden leuene ons heren (Rijmwerk), fol. 1—33b.

In fine: Dit was gheint in jaersauende toetinghen (te Oetingen) int jaer ons heren als men screef M. CCCC. ende xxxviiiij (1439).

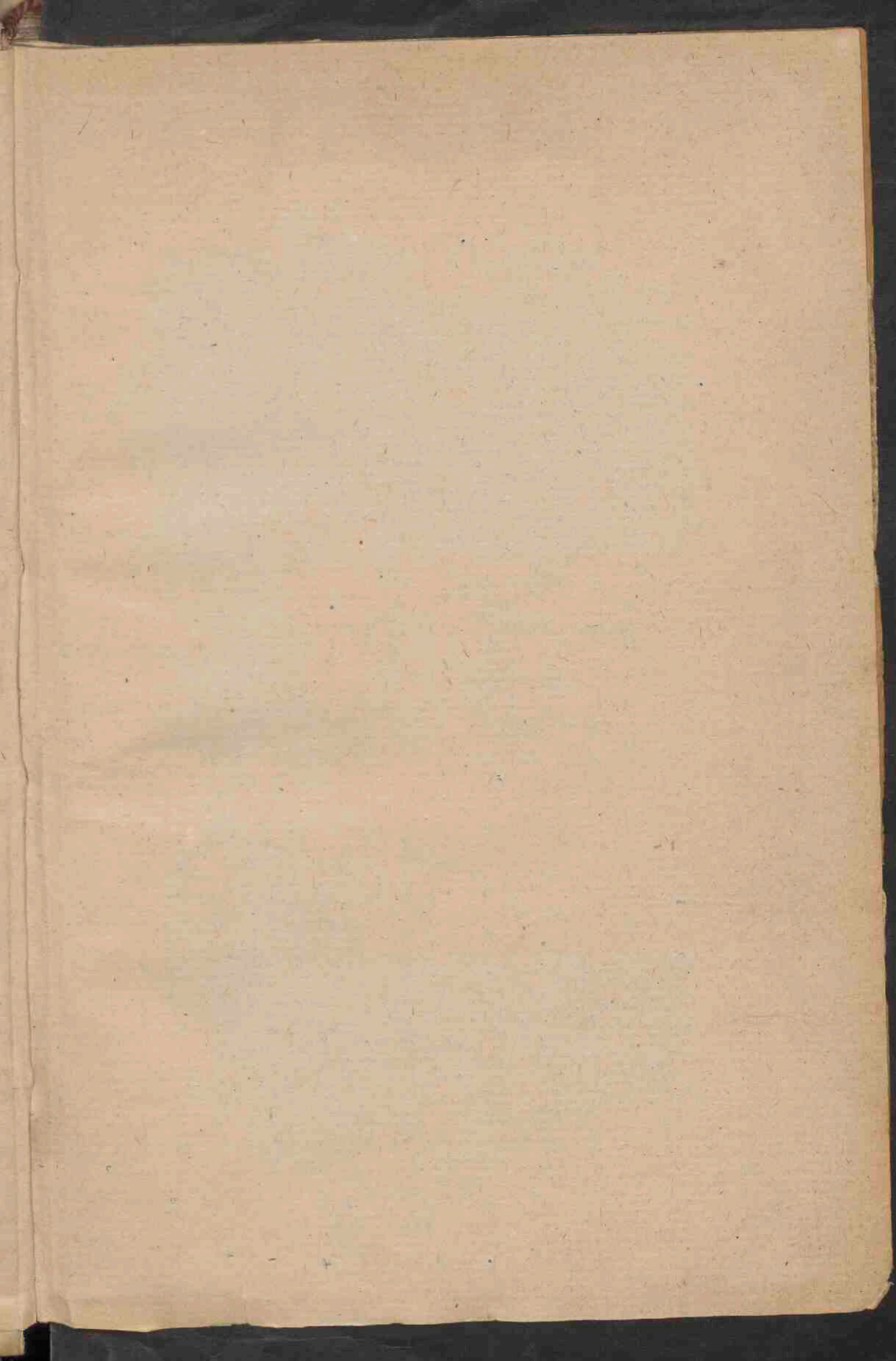
(Jacob van Maerlant), Vanden houte (Rijmwerk; fragment), fol. 34—37. (fol. 38 vacat.).

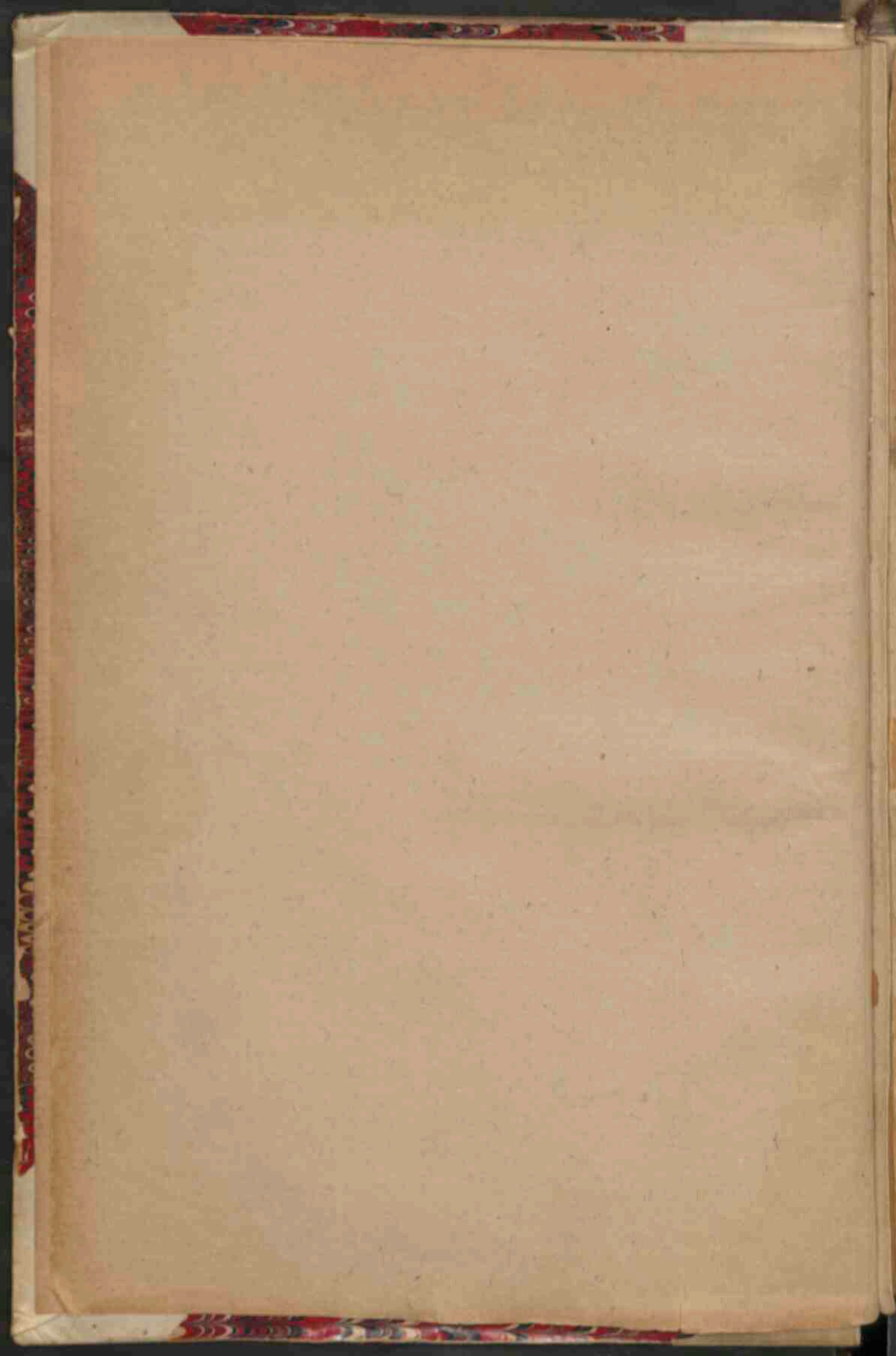
Fol. 34a. Vanden houte d' ane versterf etc. Fol. 37b (laatste regel): Vinden genen boem so groet.

(Jacobus de Voragine), Gulden Legende (fragment), fol. 39—66.

Fol. 39a. Hier begint de prologhe vander gulden legenden. Fol. 39b. Hier begint de gulden legende. Alden tijt des leuens wert in vieren ghedeilt etc. (Fol. 66b eindigt in 't hoofdstuk:) Van S. Silvester.

Afkomstig van het Archief der provincie Utrecht. — De twee eerste geschriften en de Proloog van het derde zijn uitgegeven door Dr. P. J. Vermeulen („Vanden leuene ons heren. Een rijmwerk uit de Middeleeuwen etc. Utrecht 1843”).

Die broeyt bime dits ijt scut
5 vreneghe rime soe es ghemact
Die ter ziele luttel smaect
Da battalie en wa minen
10 Day meneghe die wi met kene
Da roelade en da oluue
10 Da alexandre en wa egiere
Die waletwaine en wa sie maect
Hoe hi weder rechte sine vradeluch
Da digene hoe hi sin vlyf
15 Tozmetz omme een stome vlyf
Da pppm. aise hoe hi sin leue
Sme mine vloes dits al geseue
Lind' dus davefe en ledichede
Dyt lese lachtere ha d' mede
Goude messen en dozphede
20 Om hoe cruffe en ledichede
Dre sen an lept eest vlyf eest ma
In es soe daer es mer broecht an
Dit bliuat en dit es al bleud
Dit es boerde al eest geseue
25 Dit es meer niet dit bliuat ul
¶ Reemt roche an dat ic segge sal
Dits prus recht en houeschede
Gente lagghene an vuerhede
Dits wat dier dese boer a' heyt
30 Soe leet alle moed en lant
Dat es bande heylighe kerste
Die ons gheue sine kerste
Dat vlyf betere onse sone
Dat vlyf soete en sachte onde

Al lasey papen in latr
Sme gheboorte en de passie
Roche leet volc ne ca m
15 Vlyf Wel die latr...sche tale
Sme vlyf in die seke leete
Den volc die dat wel sal eere
20 Onse heet wa hemelrike
Diet pape wet dat malitje
Hoe die bliscap wa para no
Hoe es nder vorelt pape p...
Die beserue mo. jte ochte v...
25 Die bliscap gods en sin...
Dier nes seer no d' c' nes ro
Daer es omme vlyf gey
Daer es omme bliscap en sin
Daer es altoes sulke gheest
30 Violette lieke vof en acolor
Bloeyt daer altoes als die
Altoes botte daer d' ofen
Dits vlyf er wat mach...
Die daer sin sin em m
40 Hi smygt hoe z' e' lie
Hi sin...
... jancet do m
Die daer...
Hoe ne deert no hite no coe
50 Daer es meer en som em mico
Daer es es siecht no strit no seer
Waer vlyf d' alle kinde
Die bliscap die d' es sone m...
Die ledichede soude vlyf l' te
60 Wa deser werelt en hate
70 Alle die kerke die no sin

T weynd' helle gic haer woef
 He re at ic die beteren can
 Willer wden ander man
 Gabriel antwde doet alle wille 155
 Al s volc heeft die onweyne hille
 Ware dan myn inghel gabel
 Doet mine boetschap en wes suel
 Ter stat die hetet nazareth
 appebaert dier ene milbe wer 190
 155 Ene jonfvoullbe saltu bnde ja
 Die maria heat ic seggu ihaer
 Queds in de name myn
 Segt ic wille wd hare gebore sijn
 Duo salu i me creaturen 195
 160 Quite daer si es ind' helle suar
 Gabel hi ne lette met
 In dede dat he sijn meest' het
 hi boer ter stat ba nazareth
 hi seide al dar he was geset
 165 Want hi marie te benstre stae
 Want hise acties strate gae
 Want hise i plaetse bat hysen sel
 Reen hi niet die maecht pende al d
 hi watsse i eere vheleue stat
 170 Daer sie allene beslote i sat
 Daer sie allene datghelibe
 denbede gode wd hemelrike
 Boer marie stont die bode
 Gabriel hi qua bay gode
 175 hi seide god houde b maria maecht
 Bijt i hoghe en nz en claecht
 Maria boer alle vroullbe bloze
 Een hant sal werde wa b gebore
 Het co die bloeme in sijn die doze
 180 Het sal quite die sijn vlozen
 Het sal wese de hee dijn

Ihesus es de name sijn
 als die ionfvoullbe maria d
 haer woefde thine dat groete
 Di weet suert sed ont daen
 Te haer selue qua si wed saen
 Maria antwde en can stien
 In Welker wjs dz mochte gesie
 Dat ene manhet soude draeghe lant
 Die noept ne was ba mane betime
 mine magede heb ic ghelouet
 De hoghe god hier af es boghet
 mine hoerde noept i boeke lese
 In Welker wjs het mochte wese
 hoe mochte gesie dz sone bode
 Ic hebt ghelouet de hoghe gode
 Dric met mane nz ne sal messae
 Dies my gelbaghe si messae
 Gabel antwde maecht hoert nam
 200 Die mogede god hi es by dz
 En hehaloghe gheest sal m d sijn
 Duo sal come de sone sijn
 Maria wes hogghelijc en blide
 Boer alle wjs ghebenedide
 205 Dat seggic dat saltu sien
 Du sult maecht bliue het
 Maria antwderde sone bod
 Ic weet wel dattu coms wd gode
 Dattu segs dat moete gesie
 210 Dat ic maecht bliue dz moe
 Tote nu was hi die vader myn
 Hoert meer bent die moed' sijn
 heplich bad' heplich god
 Doet ba my al dijn gebod
 215 Gabriel die bode sone
 Boer op weder te hoghe wone
 Die heilighe gheest qua i haer sac
 Maria bleef met bnde beuar
 Maria dancte diehe gode
 220 Die hielt wel alle sijn gebode

Maria seit nu Willic saen
 Elizabeth mine maghe gaen 260
 Die velle mine blyscap
 Die my god sende en sine boescap
 225 Also te elizabeth quam
 Die comst he beide wel bequa
 Maria seide maghe god houde dy 265
 Ic bringhe den heylige kerst my
 Elizabeth antworde sijn Willicpne
 230 Dit en seggic my daer eneghe vrome
 Thint binne my ic keert he sijn
 Als ghi hier comt dat seggic v
 240 Dat lant dat was baptista joha
 Dien elizabeth droech va hare ma
 235 Droech bekende hi sine god
 Tlic dede hi sin ghebod
 Daer maria en elizabeth 275
 Ware daer die heylige kerst met
 Deen en haet de andere met
 240 Die seiden dat he was gesiet
 Als maria hadde ghedaec
 Te nazareth ghinc sie saen 280
 Alsie qua te haere stat
 Ware wert emmer i lant so bat
 245 hare lichame wies hi wt mare
 Si was vbaert het wert mare
 Wat wyf die kint so ma drecht 285
 Dat mase steende was ghesecht
 Daer omc was marren dan
 250 Joseph gegene tenē man
 Dat sie te selvere soude gaen
 Prette kinde dat si hadde beuae 290
 Omc dat sie ginc sond' lachter
 De maecht droech thint vele te sache
 255 Souet gode die wel versiet
 Alle dinc eer sie ghesiet
 Joseph wert ferich ende vbaet 295
 Ene sake es die hi herde gceet

In die sijn wyf maria draechte
 Die hi suber wiste en maecht
 Hoe si mochte draechte kint
 Die noept ne was met mane bekint
 Hi vildes late stillelime
 Dat ware die gedachte sine
 Daer god onse hee diet al vsiet
 Als hi dat pensde hinc sae beriet
 Hi vrep sine maghel gabriel
 Doet noch mine boescap wel
 Daer neder te iosephe vate saen
 270 ynde den voulbe die hi heeft offue
 Gabriel dede sijn ghebod
 Hinc doest late dat hi was god
 Te iosephe qua hi hier te dale
 En sprac te he dit was sine tale
 Ic ben te dy ghesent va gode
 Ioseph seit hi ic ben bode
 Hets gabriel dat gi hier hort
 Overt wat ic v segghe vort
 275 Vibe voulbe en v groet seer
 Willic medere in lac so mee
 De voulbe die gi draechte so groot
 Sal meneghe ledeghe vad' doot
 Hets waer dz maria kint draeghet
 Roched sal si emm blide maghet
 280 Whete hebbe dit ghelesen
 Thint sal noch comc wesen
 Moyses ysaias ezehiel
 Givene in hare boeke wel
 Dat een kint soude sijn gheboze
 285 Dat quete soude die sijn vloze
 Ioseph het was ter goeder tyt
 Hooghelijc en blide sijn
 Dat maria sijn wyf was vloze
 Dat die draecht va haer sal sijn gebore
 290 Oer goeder herte eere sijn wyf
 Voert meer als sijn selfs lijf

300 **O**nderhoruff soe wies hare
Wies haer behoeft niet ste linc
God heeft da siere moed si gesat
Daer wiff met kinde gheet beac
Dat hare wille sae si ghebaen
Gabriel met meer hi boer i beech
305 **J**oseph bleef manne goet
hondertlberf auste hi hare boer
Gaen nakede die negede maet
Dat maria gheilighe waent
310 **D**ie keiser augustus tene tude
Daer hi sat hoghelic en blide
Hi dat i sine rade van
Dat hufide gaderet al sin lanc
Hi ontboot wiff en man
315 **A**lsoe bre alse hi ghevele can
Te beklebe binde die poozt
Al tfolk dat te sine rike hoost
Dat was sin sin en sin ghepens
Dat sie goude haren ofens
320 **E**nd oer here come met en boude
Hi gaue hi marc ba rode goude
Joseph en maria worde vnaert
En ginge te bethleem waert
325 **J**oseph was out en maria arm
hen doctir die beech herde lanc
op ene esel maria veet
Joseph al te boet gheet
Alse Joseph veet maria ginc
Die heylighe ghest was inderinc
330 **A**lsie te beklebe quame i die stat
Hi hadde beyde al een ghepens
Hi ghinge ledigge hare ofens

335 **T**folc hadde die perse wert ma
Daer was diere wiff en broer
Die herboef die groot waert boer
Wat heetti arme liede doen
Joseph en maria sbeghe stille
Sine hadde met al hare wille
Sinepe ande hogge god
340 **D**at huse beriede en sin ghebod
Sine wilde met tweete ter tunc
Nocten hufen met posterne
Dat haren draecht vet mochte deere
345 **I**ster persen dat sie gheven
nde plaerse stont een hufete cranc
Dat ne was no wiff no lanc
350 **H**et was ondeck het was ondat
Dat hufete hadde wel menichgat
Daer ne was no beech no bestie no doe
nde side no achter no boze
Daer ne woende nocht nieme in
355 **H**agheldet sin lber vilet nat
Diere was in hi hades te bat
Die palaeys hadde kerst boze
Daer hi binne boude sin gheboze
Joseph sculde daer die seluc nacht
360 **M**aria die soete wile wacht
Wat sie ghinc groot op hare daer
Hi dat huus snachte sie ghelach
Ro met voulbe no met seere
Ghelach onse vroube da onse hee
365 **M**aer dat ne gesiede no sint no eer
Daer wiff gelach i ne was ghe seer
Dane bele bat te moede was
Dun daer die scynt i een daer gelas
370 **M**arien was alsoe te moede
Alse dat he rust een die es moede
Dat hare onrecht hadse gelacht onsaecht
Daer si onse hee da hemel bracht
375 **A**l boghel heeft sine nest
Beide wile en tam daer hi i rest

Waar de godfone de heylighe beest
die waer met w. is cast nachts vest
joseph isau. no hadde gesacht

375 Eene crebbe sine asel en ghemact
Daer wort gheboere in dat suet kin
Soe soete gheboorte no eer no sine
Daer in de crebbe gheboere lach
Die asel enam ende sach
380 Dat het was ene salighe dacht
Dat daer gheboere wort in nacht
Die asel het daer sin eten staen
En viel in kin ghebede saen
By bethleem inder seluer nacht
385 Ware herde daer elc sin bec waert
Die soe grote claerheyt alle sien
Dat sie waer bruchte alle wilde blie
Soe grote claerheit elc om he sach
Dat elc waer bare in macht lach
390 Beese en woeder elke man
Tot dat se die myghel broefte qua
Die myghel seide ne bruchte met
W alle vele wel ghesiet
heghelijc waert en lacht
Bliscap es gheboere in deser nacht
Te bethleem binne der stat
Daer loept alle ne sijn niet lat
In ene crebbe leit daer gheboere
ken kin. ne waert ghe waert bloere
400 By he eyes no smerte no galle
Dat aenbeet daer loept alle
Alle die sijn en ne leuen
Galen noch voer dat kin beue
het heeft oer in sie ghelbelt
405 Al die werelt en al dat wilt
het es comen waer hemel rike
het waert de ghedachte waer heghelike
het es god ghelbeldich he
Sien kinde doet alle lof en ee
Dit sprac een myghel een gheselschap

Donghe in de hemel grote bliscap
Die myghel sonde ene sime also
Glaria in epistio deo
Te bethleem liepe die herden
heghelijc blide en met berde
Die kinde kinnt siere moeder niet
Kinnt waende het dede al die wer
Die cruce die crebbe daer kinnt lach
Elc der herden soe hi eerst mach
420 Dan groter bliscap waende alle
Die aenbede kinnt sonder galle
Die beerde saen te hare see
hen was saechte hen was met waer
Die sachte kinnt te hare wille
Dat breken sal donreime hille
Gine helens met si maectet maer
Dat kinnt gheboere waer daer
Dat noch soude hebbe sine wille
Wa al de ghene die waer in die hille
430 Merct hier grote oetmoedichede
Die onse hee in siere gheboorte dade
Dat hi de herden opebaerde her wel
Gine gheboerte eer sennel
Maria lach daer soete en saechte
435 xl. daghe en xl. nachte
Gine wilde met ap staen reghe
Bi welke liggende was gheset
Al ghelaghe hadde hare term
Daer kinnt ghebaet en ghelbermt
440 Hade lande die wat si gheert
Bi droech haer kinnt te tempel wort
Dat was recht dat was die wat
In die tude den lande gheset
Daer ee rike vroude ter kerke gme
445 Dat sie offerde scaep of also goede dinc
Dat was gheset den arme alle
Twee toedeldinc a sonder galle
Onse hee ne merct met warime gheef
Daer hi merct hoe vele nie gheef
450 Maria was oetmoedich met rike

Die dede na darne een ghelike
 Die offerde n. duac met hare kinde
 Die doet moedertge god wel kinde
 Binne der stat was een out man 490
 455 Symeon inde tempel dan
 hi was al blent hi ne sach tbinnt
 Prae he ghescrede dat hi sach sint
 hi bat en bleude daghelike
 Gode onsen hee va hemelrike 495
 460 Dat hi nemmer inder noet
 Ware. dat hi moeste sien sijn doet
 hime moeste sien manne kinnt
 ghet sine oghe ende bekint
 hi ontfinc dat kinnt i sine arme 500
 465 hi seide kinnt myns ontfacme
 dat dy moete sien myn oghe
 En bekinne oec dy moghen
 hi droech tkinnt ten outaert wert 505
 hi sach te hant dat hi gert
 470 hi seide kinnt ghelbeldich god
 tu sterue alst es dym ghebot
 ic hebbe ghesien te minne wille
 die nu roue sal de lede hille 510
 En du maria moeder blide
 du salo noch sien i ene tide
 wa desen kinde maecht en soetvolle
 Wel groet seer en butere rouwe 515
Die coninge woede i orent
 Deen den andere wel ghehet
 480 Die sterre sie alle wyse
 als nocht clert binne parise
 Gentberf i ere auonstont
 Een clare sterre ande hemel stont 520
 Die nocht eer was ghesien
 485 Die wonderde wat mochte gesie
 Die sterre die daer so sone saen

Die pensden, wat sie nu hermean
 Die lasen op ende n. i e
 Ter sterre si leerde weder
 Een coninc vant ende las
 Wat dat stene boekin was
 hi ginc te sine gheselle
 Wat die sterre meende stelle
 hi seide gheselle wesen blide
 Die sterre die d'licht daer onwilde
 Die wylt ons tkinnt dat es gebore
 Dat quite sal die sijn vlozen
 Een ghepens hadden sie saen
 Die woende kinnt herpoekie gae
 500 Die namen stat ende staf
 God selue hen de ghedachte graf
 Dine lette met sie ginge wech
 Die sterre wylt hare wech
 Die sterre leddese al daer sie gae
 505 By bechleem quame sie saen
 alse inden lande quame daer
 Die ne heeldens niet si maeter maer
 En ne hadden ghene droecht
 hi seide de zalie diese d'hadde broecht
 510 hi draegde waer tkinnt gebore w. s
 Daer haer gheselle d'boeke aue las
 Een kinnt so ware mit kinnt gebore
 Dat quite soude die sijn verlore
 Dat soude hebbe te sine wille
 515 al dese werelt en de hille
Erodes was come i die stot
 Gierach en wreef sel als i hot
 Wa die kinde hoerde hi manare
 hi wert i bruchte en in dave
 520 hi ontvret dat hilt mochte sien
 alst lichte mochte gestien
 Dat hilt soude hebbe in sijn hant
 al sijn volc en al sijn lant
 hi ontboet die coninge alle drie

525
Die ware telke ginc sie
530 here Willicome sint
Ic braeghe ghi my belijft
ouer al dit lant so maect maect
dat een kint es en weert waer
gheboze. dat cominc sal sijn
535 segt waer en hebt de hulden
die antwarde heb ne belijft b met
hete gheboze het es ghesiet
thint sal noch hebbe my sine hat
540 al dese werelt en al d. lant
als herodes vernadese tale
he was wez hi geli et he wale
hi seide ghi here dese boeschap
heeft my toe bracht grote bliscap
545 om harte es clare In 1. gelis
blider hogheliker dant nocht was
om thint dat nulbelinge es gheboze
ic hebt ghemint ic hebt bercoze
550 So blide bemt here al te hant
mye liete met om al my lant
mye soude thint soche al te voer
En he offerde haue en goet
waer ghi here selt alle drie saen
555 Tiert dit kint soeken gaen
thint dat comit sal weese noch
ghi sijn ghereet end op alle wach
En ghi wonden hebt dat kint
dat gi soe bleuet end mint
560 ghi selt haere ouer my
En segghen waert gheboze sy
die ne saghe i he met sijn boeschede
so sine ghedachte no sine selhede
565 hi seide heb dit dunct ons goet
dat gy segt oft gyt boldoet
In name orlof si ginge sae
570 hi seide die sterre voer he stae

575
In droeghe offerade si waer bout
ginc waer en gou
580 die dade jacquaert alle drie sachte
Etc die clare sterre wachte
waer si alle drie bleue vernacht
die sterre stont al die nacht
waest broech waest spade waest middach
585 Etc die sterre sime clare sacht
hi quame die sterre ghinc voert
toe bechleem my die poert
alpe die sterre daer qua si stont al stille
die wiste wat sie meyne wille
590 die ghinge int huus die sterre op stont
hi bonde enen salighe vont
oure en haer haue kint
dat si ghesocht hadde en gemint
595 Etc ontpleet doen sijn dat
en offerde daer enen scat
myre waer en gou
hi aenbedde thint menichfout
600 dat kint was god en here
hi weenden va bliscapere
dat gout betekent ghelbeldicheit
605 Ende dat waer en sijn godlycheit
die myre meende sijn menselicheit
Etc wel blide sijn offerade
610 als die offerande was
hi wilde te lande beere
615 hi name orlof ant suete kint
Ewaen marc het hadde gemint
hi ginge wech doe seide die here
ouer herodesse moete hi here
620 die hi he sagge onse waert
en houde hi redene en onse waert
hi groette ons wale hi nes met si
625 make wime blide soe doe hi wel
Gaen hi gheselle te he dits recht
Re galbre met hi hebbes plect
630 segge hi he waert es gheboze
thint hi seide hi hadt bcozen

605 **H**ine liet noch met om al sijn goet
sine soude herfoerde al te doot
keere sijn te hem sijn een goet ma
alsi gae souden va he was ghespoert
610 **E**en inghel seide ne gaet met boert
ouer herodesse met en gaet
sijn penst boesheit en quaet
Wisti die boesheit die hi dinct
615 **H**ij liet de lichte en een ande giet
ouer herodesse ne keert niet
sine boedscap souet en bliet
die seide alle drie v. l. l. ghesiet
Wij ne waer smans gedachte met
die keerden al een ande lach
herodesse ne spraken si niet noch
louet gode die soe l. l. versiet
620 **A**lle dinc eer sie ghesiet
Erodes die was l. l. en fel
Dat die coninghe merde was l. l.
Alse die coninghe merde ouer tijt
dies hadde hi harde grote mit
625 **H**i pensde op hi pensde te dale
he was l. l. en met wale
hi vloedde hi l. l. ont daen
dat he die coninghe waer ontgaet
die he soude hebben bracht
630 **B**oedscap va die kinde die hi wacht
hoe hij mochte verflaen
en andere fellheit pensde hi sae
635 **H**i pensde in sine fellen sijn
dat hi va l. l. iure ofte min
alle die kinde soude doe waen
die waer in sijn rike en doe slae
in sine fellen sijn hi dit dinct
640 **D**ochte hi verflae marie kint
dat coninc soude sijn i sijn lant

5
Dat het soude bliue i sijn lant
645 **D**it ghespon soe hadde die man
Gheue l. l. fel en tyt
die marien sone wilde vstaen
vonder l. l. met ne waer gedae
650 **D**at va hemela dit al versiet
Dacht alle euele eert gesiet
sende sine inghel al met nachte
daer ioseph sliep soete en sachte
655 **D**inghel seide ioseph slaepstu braet
die gode hefo soe l. l. gediend
sijn sent te d. d. de allbeldege god
hoer na my doe sijn gebad
herodes die coninc l. l. en fel
660 **P**enst ene sake no goet no l. l.
hi pensst om niet en dinct
te verflaen marie kint
hi heeft ghespoert p. l. l. l. l.
vande kinde dat noch soude l. l.
665 **C**oninc en l. l. ouer al sijn lant
ouer sine dit quaet gepes hi lant
alle l. l. neemt dat zoete kint
en siere moed' die heeft gemint
670 **V**liet regypte en sculbet dat lant
dat v. l. mat en ghereike herodes hat
dat die dref herodes si doot
doet dat v. l. segge het l. l. got
die heylighe inghel ne seide meer
675 **H**i boer dinc hi was come eer
ioseph pensde in sine ghesachte
dat hi hoerde in die nachte
dat pensde in sine moed' ioseph
680 **D**at daer was die inghel goet
ioseph pensde i sine sinne
du ne heefo ander o. d. d. d. d. l. l.
sijn kint en siere moeder met
685 **H**ise beide op desalinne sat
ioseph tote marie seide
wme helde breidel no g. l. l.

Die in beste dat hi moghe
680 Waer hy ne mach niet wel doghe
Orora na haer lieue kint
In hare scoet dat si hadde gemut
Joseph ginc hi dede sine machte
Die ruunden slant te midd'nacht
Si en letten niet si boere beech
685 Si seuden alde rechte beech
Si boere cromp si inde wel
Dat si nie en gemoente heedes de fel
Al dat si vten lande blien
Die onruuden al dat si horen en sien
690 Tot dat si quame mit boere lant
Te gypte daer se god selue fant
Ie dubel wacht nacht en dach
hoe hi elke bedriegen mach
Ihme begraf herodesse niet
695 Den coninc hi dede dat hi he niet
In ontboet sine felle knape
Die in sijn vilze saten
Hi dede sinede en maken
Elke tynen een scarp wape
700 Wyken kinne colue en swert
Hi seide gaet te bechleem wert
Binnē der stat en al ombret
So waer ghy die kinder vent
Die tbae jaer hebbe ofte min
705 Wel soe merct i elke sijn
Dat moesti doe die kinder gaet
Die kinder alle te see doot slaet
Om .j. kint dat ic hebbe berode
Dat nielvel moghe te bechleem geboren
710 Ic ontade dat het come mochte sijn
Doer du en hebt die hulde min
Si antworde sine dorstet late
In sijn vilze sie alle saten
heē du selen wy doe oft ghyt gebiet
715 Al waert meere dinc dat gy oē hiet
Si name wape en swert

In ginge te bechleem wert
Al ombret en binnē der port
Also verre als sijn rike hoert
Si merct wel in hare sijn
Zinder ba tbae jaer ofte min
Daer tēnt by siere moeder lach
Roeyt ma soe grote iamer en sach
Si name haer swert hi sterpe konff
720 Si name he haer ionghe hēf
Daer tēnt soech siere moeder loest
Doerden ionghe dorde dorst
Si wokense af onsuwerlike
Si doeddense bek iamerlike
725 Alse sijn swert wat herodes die fel
Tēnt loech en waede dat waer spel
Daer tēnt sach blietē tscarpe swert
Tēnt loech te mordenaē wert
Die b'sloegē der bōden i derre wije
Acsaerme hoe lettē es die prijs
Daer stant mā toghet selke sijn
Op tēnt bā n jaer ofte min
Soe grote iamer ne sach me mā
730 Ro sint no eer so daer was dān
Daer die moeder sach haē bruchē
V'slaē. so ne dorste niet geue ene sul
De kinder ne mochte spreke no gē
Die herodes dede verflaen
Oer rechte hēte si onnoselme
735 Die so doechde der doot pme
Iur bloet daer se herode dede v'slaē
Worden sie kerstij ghe dāe
Oer rechte hebbense ons here hulde
Die om hē doot bleue sonder sulde
740 Si ne waer noyt befinet met wāue
Zinder bā soe ionghe kine
hondert duser vloē daer haer laue
En .xv. die es ghescreuen
God die es goet wachere

755 Al was hi niet vele sprekē
 hi merct wel in sine brief
 Die onduet die dede herodes die dief
 Ampt en seer en vernoseh en rouwe
 Gedogde sin lijf om sine ontrouwe
 760 Rochta ne wilde hi sceden met
 waden dunel diet hem vriet
 Gijn lijf dat wert vernus al wel
 hi wert vboet hi wert al sul
 Gine lichame vlot en al sin lijf
 765 he te vflane hi neemt ene knijf
 Gijn aden wert bitter emmer meer
 Als galle dat was lettē seer
 Dit leue hadde totter doot
 Dret rechte doechde hi dese noot
 770 Binne he ne was bliscap no spel
 hi was y enmer rouwbich en sel
 Boe groot torment ne sach me ma
 Boe sin lijf gedochde dan
 Sels wile hi riep sels wile hi sbech
 775 Gijn hoer harti die an de wach
 Sels wile hi stont sels wile hi sat
 Quaet te doene ne wert hi nem sat
 Gijnghen bozne als een vier
 hi was grulbelec als een vier
 780 hme mochte etey no drinckē met
 Gijn herte soet he en briet
 Alse herodes berna en sach
 Dat nalie soude sin indach
 Gine crape in sin ribe hi fant
 785 Te manene die hoechste i sin lant
 Sonder redene en sonder salie
 Dinc hi sine ma doreyne dralig
 hi beneet berde en haette recht
 hme wilde met sterue sond' gebedht
 790 Binne die dat dus soude gesce

God die duecht en euel ce
 Gif he de gadoot daer hi sat
 Grote bliscap was om dat
 Alo hi was dus was doot doreyne
 Dreneghe waest bequame en lief
 Alse alse lese clerke
 hi hadde loey na sine werke
 Daer en was rouwbich no wif no ma
 Daer sie groene die selle man
 Daer blide dat hi was berlore
 Archelauo wert coninc berfore
 Herodes was mit quade volmaect
 Archelaus in dogede volmaect
 Maria was noch met hare lude
 Dat si met hauer herte minde
 In egypte in dat alledoghe lant
 Daerse gabriel hadde ghesant
 Ter stont hoerde joseph soete en sachre
 Eene steme die hi hoepde en wachre
 810 Dat was gabriel die bode sone
 Die he god sende vande trone
 Gabriel sende joseph doet min gebod
 Te di sent mi dilt deldeghe god
 Ghereide di kere weder i dylant
 815 Dine darfo met ontse heedes hat
 hore va gode dese boedschap
 Die al de lande es grote bliscap
 Herodes es doot gods biant
 Die al sin bolc berflant
 820 Gijn bolc es blide het heeft recht
 Ru ne saelt hebbe stryt no gedecht
 Dret rechte es blidescap i sin lant
 Dat hi doot es die vme en bant
 joseph beerde te lande saen
 De gheue die gods sone wilde vflae
 Ic segghe di hi ne slaet ne meer
 hi es i tormiere dars lett seer
 Alse dinghel dit hadde gesceit

830 Joseph ontbecht al daer hi leyt
Dat en was met wonder hi wt blide
Wae hi vna marie hde
Hi gereide he met blide sinne
Joseph brinet boert sin eselmine
835 Maria veet met hare kinde
Hi hare aerm dat si seere mide
Si porde va egypte sachte
Oet clare daghe en met met nachte
Si name orlof an hare vrient
Dese gegroet hadde en ghediet
840 Sie boere wech als sie moedelbare
Sie ruste he al daer si ware
So wat ioseph en maria dede
Die gods sone was emmi mede
Den wech die si hadde comen gegac
845 Die liete si nu al stille staen
Oet berde en al ongebaen
Quame sie te nazareth sac
Alse sie thius quame daer
850 het bert die stat de bolke maer
Oemich herte willecome sin
Die brachte he broet en win
Sie hield berde stille sine wet
Die de godsoene he hadde geset
Al was ioseph marie man
855 Hi en hadde ba hac nort scout nocht
Die haette ruyheit voem en poy
Die elke berret paradys
Dat en was met wond si ware broet
Haer gheselschap was herde goet
860 Dat maria ghinse ochte stoet
Die custe dicke hare kndes boet
Daer sut inde weyhe leide oftena
Soe lanc soe meer t'ant hi bequa
Alse kint waerde hi was onfachte
865 Die weyhet milike soete en sachte

Alse kint hadde hongher ofte dorst
870 Sie gaf he haer ghebenede boest
Sine cleder ware altes wit
Sneulbe gedwechte gt recht was du
875 Sin bar ne was no heet no cout
Oet recht was t'ant sine moed hou
880 Maria herde wel dies wachte
Dat sine weyhe was sone en sachte
At sie dranc sie al dat sie dede
Haer oghe voltyde de kinde mede
885 Groete buenscap was marie met
Hare kinde dat was die wet
890 Gaf die dicke kint heb lof en ore
Dat was fier moeder here
Alse kint gt was dat mochte gac
895 het en was met woder he weyker sac
Het ginc spale het dede kinschede
900 Maria was he emmi mede
Daert mette kinde spel ginc
905 he gheen soe soone was mide rinc
Alse sine kinschede was sone
910 Dat he sin moeder het was ggedae
Hi hadde n jaer sine staede met
Hi dede dat he sin moeder het
915 Hi ginc om borne en na de p
Deten te makene dit dede g
920 Hi diende sine moed sond die gver
Hi haelde hout hi maecte thier
925 Hi ne was ouer moedich no fier
Sine gte duecht merct alle hier
930 Lijne ginc me wt sine moed soze
Lijne hadde orlof ghesocht te boze
935 T'ant het hadde goede pde
Tilic het dede oet moedichede
940 Hier ane soude kinder leere
Si soude vader en moeder eere
945 God hi was ghelbelich hel

Procht dede hi siere moeder ee
 hi was god het was groet recht
 905 hi haette sint en ghebecht
 hi inder trouwe waerheit en verde
 hier was tint der werelt herde
 hi was oemoedich hi en was n bou
 hi hadde ontbert seluer en gout
 910 sinne he en was gene ouerdaet
 praer mate trouwe ende vaet
 hi conste siu soer dieetich en latij
 Ende alle talen die nu sijn
 Eme duecht en ghesedie nemmeer
 915 sin genoeit en was no sijn id eer
 wat hi doe soude hi wist saen
 al dat hi pensde het was gedae
 alle die pape die nu sijn
 Die sone come mit latij
 920 si en mochte niet seue die duecht
 die onse hee hadde i sine uecht
Als god in sij dertich iaer ginc
 spoort hier een salighe dinc
 hi bracht op ene nulbe wet
 925 die noch ons altz es gheset
 dat doepsel en kerstinghede
 dat was een die salichste sede
 die noyt eer noch wert verroze
 waer en waert niet wy bleue bleue
 930 onse hee qua tot baptiste sijn
 die en hi minde boer alle man
 hi siede ic wille ende mane
 dattu my doeps i de flume iordane
 sijn va bliscap beande
 935 hi hadde wonder wat hi meede
 hi stoet va brucht en beest
 sijn onse hee antworde gheest
 ic ben v knecht ghy sijn my hee
 hoe mochtic v da doe dese ee
 940 onse hee sijn antworde gheest
 alpe als dauid gescreue heest

sijn ic ben gheboze om dat ic wille
 Brute roue donreue hille
 ic wille my doepe om dat ic sal
 selue wate behoudey al
 Dies my wille wane hi es sot
 voer al die lberelt ga my gebot
 sijn doept my ic hebt verroze
 ic segt di het en sal mēc sijn geboze
 950 hme si ghedoep in de name my
 hi en sal elbelic in die helle sijn
 jans doepsel sal make van
 Elike die d'huels dieste si
 Bedie doepe my al benic god
 955 En veruulle my gebod
 Enze sijn na onse here
 hi dede sijn gebod dat was sijn ere
 in de flume va iordane hme lede alvost
 Dus doepste sijn de heilige kerst
 als onse hee kerstij was gedae
 hi viel in lamengebode saen
 Daer hi lach hi beande trane
 jonghe en oude houder he ane
 Daer hi beande en lach
 al wolt dat daer was hoerde en sach
 Ene witte duue blieghe op hē al daer
 Die witte duue sanc een stemme aldus
 hic est meus dilectus filius
 960 dat meent hier es die sone die ic mine
 hi es kroze in mine sinne
 Desen ghehoert hoert sine tale
 Die sijn gebot doet hi doet wale
 Die witte duue sijn seide nemeer
 965 die boer dene si was come eer
 970 onse hee stont op al daer hi lach
 Dit was in ene disendach
 Sander daech hi ne lette niet
 onse hee die weet al dat gestat
 975 hi was besiden in ene woestine

ds was die heilige geest

Maer he was die moeder sine
Dierich daghe en dierich nachte
Daste onse hee te dier tijt sachte ¹⁰²⁰
Dat hi na beet no ato no drante
985 Dat was sin wille dat was sin danc
Alse die xl. daghe ware lede da
Soe hongherde he wat hi was ma
De duuel alo hi de hogher sach ¹⁰²⁵
Wilde hime bedrieghe al dat hi mach
990 Die duuel achter onse hee staet
Hi seide ma du does ee arm gelaet
Ochte du god best so make broer
Wd dese stene in hogher es groet
Ocht du grote hogher heef
995 Make dese stee broer daer du by leef
Onse hee de duuel antwerde gheeft
Also als die boer gestrene heeft
Riet allene met brode leeft die ma
Die duuel antwerde waer mede da
1000 God seide aet en dranc sal bliue pae
Maer mine waert sal mer binae
hoert wonder drancose hee galmet
Den duuel die dus op hee dmet
Hi na onse hee hi boerdene hoghe
1005 op ene tor droech hime hoghe
God was hoghe de duuel te dule
Die duuel seide dese tale
Bestu god dat salic zien
Valstu dme sal da met mestoe
1010 Bestu god so late di vallen
Blyfftu gesont du hefo oo alle
late dy valle het en es maer spel
Dme myghele selen di onthoute
Maer doerstu dat ic segghe dy
1015 Tole sal dy mine en hate my
waerstu god du duets dat ic di segghe
So sone tale ic boer dy legge

Maer ic weet wel dattu lieges
Dime does maer dattu tsole bedrieg
Soe antwerde bele zoete
De duuel diene dus tierst begroete
Ic be dy hee du best my knecht
Du en saels my niet proeue dato recht
Du en saels my pue dme god
Maer bleyen en doe sin gebod
Als du dit pesco du waers pot
Dattu soude pue dme god
Ware da my ic heet di saen
Werde te meute het was ghedaet
Overt hier grote oetmoediche
Die onse hee bade hernele dede
Dat hi de duuel ghesymde dan
He te pue als ene andere man
Hoert wat onse hee dede te hant
Hi omc castide ou al sin lane ¹⁰¹⁵
Hi brar donlber die was geset
En dede die besdrichde da hare wer
Hi toede he saen der werelt al
In derre wys dat ic b. segghe sal
Daer me kermesse oft brulocht dede
Daer bele bolco was d was hi mede
Wedi qua hi daer bele bolco was
Om dat hi daer castide en las
Wie hi was en wat hi wilde
Hi meneghe da sine sonde stilde ¹⁰¹⁸
He was mine vsoe grote mesdaet
Maer stont hys af en sochte raet
Hime ber gaf he sine mesdaet dan
Dus bekeerde hi meneghe man
En gheselle gmyghe met he ¹⁰²⁰
Tote dat hi qua te herusalem
Elke wysde hi en leerde
Hoe hi donlberreghe bekeerde
Hi gaf he sin hi makese wys
Hi graue meneghe dat paradyse

Hare gheselverke en hie tale
 bekeerde meneghe sondeghe wale
 Teer stont geuel gode onse hee
 En sine ionghere die he dade ee
 1060 Dat sie quame i eere stat gebare
 Duere vele iode gegaderit ware
 Onse hee seide den iode ofe wet
 Die ons noch hede es gheset
 Die iode wederseidense al
 1065 Alsoe als ic v segghe sal
 hi seide so bale / hi seide so wel
 den iode. die kraet ware en sel
 Dat sie ware alle in bare
 Sie seide dat gozelie waer
 1070 Onse hee seide wel hi ne swach in stille
 hi saghe op he met wiede wille
 Soe hi meer dede so hi meer seide
 Et bade iode met op he leide
 Alle die sieke die ware mit lant
 1075 Die gheloue hadde ganste hi te hat
 Die cropel ware. blent oft doue
 Ganste hi te hat hadde si gheloue
 Meneghe dode dede hi leuen
 Blende sien dit es ghescreue
 1080 Meneghe miracle dede dan
 Die ic alle geseegghet met eyen
 Alsoe laghe als dese werelt sal staen
 Die miracle die da ware gedae
 Ende god doet en sint en eer
 1085 Die salve af lese en min meer
 Als onse hee dese vruut hadde gedae
 Die iode ginge te vade saen
 Soe balsch en soe gebose
 Die maecte ond he grote nose
 1090 Die hadde onlbert sine wet
 Sine tale sine werke sine daert

Die seide wie es dese mid die dit
 Sine tale en dunt ons men goet
 Wy onrade hi moghe vtere
 Dus volc met sie tale en ontere 1095
 Wedersegghet hi sine tale
 Dat sie os met en berke so doe hi wale
 Sie seide wane comt dese ma
 Die dus onse volc bedrieghe can
 Doe sprac. i. iode heen hoer na my 1100
 hoert wane hi comt en bliet hi
 hi wille ons alle doe vstaen
 Over miracule die hi heeft gedae
 Dat hi god selue es
 hets mid da met ic seg. b. w. hies 1105
 Dese ioseph was sijn vader / der
 Een arm crant ma si hede alga
 hi hadde ba mane sine wue
 Die geneerde he beide in arme lue
 Wane comt he dit ghesal 1110
 Dat hi heeft dese gracie on al
 Ic wolt dat wiist hi en leert
 Ic weet wel dz hyt al vheert
 Doe sprac. i. iode ghi segt wale
 hoert mine redene en mine tale 1115
 Wy sijn iode wel ghebor en
 Da hoghe gheslachte sijn in barre
 Wet geselschap heb ike gheslore
 Breke wiist nu. hi sijn bloze
 Gese hi gheloue dese man 1120
 Die al esole begocle can
 An sine tale an sijn ghebot
 Welby maer ande hoghe god
 Dar god dede ofe bardere ee
 hi quites alle ba grote se 1125
 Da somme pharaons buechte
 In sine heruaert in sine gredachte
 Wille god hi quite os ba hem
 hi brachte os tote isrlim noch

1130 Die leuer zee ontploer vinge ons
Alte os iaghede there pharaono
hy maecte os wesch sachte end zoete
Wylde die zee met droeghe boete
Alte wi die zee lede wane
1135 Al there dat na os qua gebare
Die zee loer wbed het verdrant
Daer en was memelhi en vspanc
Nu si hi so quere end vri
Dat hier en es liefer no comt hi
1140 Die ons moge geddinge yet
Begge waer merct alle end siet
Groeghe gaf ons dese wet
Die ons alle es gheset
Die he god sevef en gaf
1145 Remer en sele lieve stede af
Vuar waer dese quade man
Waer hi onse wet breke dan
Nee hi met hi pimt om met
Alte laghe als onser sal wese iet
1150 Onse hee god hi hoerde al toe
Dat he die wode seide doe
Huer tale hi wel gemeret heeft
Hem alle hi antwerde gheeft
Ghi sijn onbeticht ghi sijn vloze
1155 Ghi hebt v selue al vpruze
Ter quader tyt waerdi gebore
Doverne hille heeft v verore
Ghi hebt onbetert mine tale
End mine ghet wber bagen end doet
1160 Ghi sijn buet als ore galle
Ghuelo kinder sidi alle
De duuel heeft v alle gesact
Om he pensdi en waect
Ic die v ghesiep en en makede
1165 On seidi wllat en vrabede
Om v dedic miracle scone
Ic quite v bi pharaone
Ic dedu doecht ic dedu eere

Ic ledigde v bi grote seere
Ic dede doer v miracten groet 1170
Ic gaf planteyt wijn en broet
Gi loyget met myn gi begaest mi al
In die wye ic v segghe sal
Vber negheey es gheboey
hime hebbe ene af god vore 1175
Dien gi bleet die gi minnet
Dat en noyt blee god en betinet
Ghi hebt onbet gode en sine wet
Elo aenbeet sine manet
In dese maniere in derre wye 1180
Sidi verstore bi paradys
Haddi ghehouden wbel die wet
Die moeysee v hadde gheset
Haddi ghebleyhet gode de vader
Goe waerdi salich alle gader 1185
Ghi en daer des met maer vllde
Daer sime selbi i som en ne hille
Nu es come manre sone
Poultet te brekene en wet te doere
Sime wet es heilich ende goet 1190
Salich de ghene diese doet
Ic ben manre sone got
Ic wille v segghe myn ghebot
Om my gebot en mine tale
Wbel he dese hoert en houdet wale 1195
hem es nieme die sijn gebode
Die my onbetert sime sy verlate
Wwale die houdet die gebode myn
Hi sal int paradys sijn
hout mine ghebot soe doedi wale
Ic segge v nu hoert mine tale
Die v Bernoey ofte eucl doet
Ne haettene met maer doet he g
Die v indet ofte haer
Wghenet he dat es myn vaet 1205
Dynt v viande alle in gode
Houdet wet en mine gebode

In myn ulde eulkerij is myn
 So sele o o mesdade vgeue sy
 1219 Seret moeder en vader
 Weest oemoedich al gader
 Oorthe herte hebt op die arme
 Daer ghyse niet o haere ontfine
 haue ruyheit hebt onlbert
 1215 Daghelike broet dy bidt en bygert
 Weset suer en reene
 se gert niet her en si sulbe allone
 se braet ghyne man
 Goubet omesamhet en by
 1220 Bluet die pape eert die kerke
 broecht en spade sijn ide kerke
 vlychoert ulde pape eert yeme al
 doet dat hi seit soe doech wale
 Sine tale dat sijn myn gebode
 1225 Dat hi seit dat comt da gode
 Wellet eucl en stryft
 ouer al daer ghy sijn
 Goubet onnate en sudaet
 Die eo becomert ghyet se met
 1230 Dymt tioulbe en wger i alle tijt
 Bacht seocte oetmoedich sijn
 Nime myn ghebot hort minnetale
 doet dat ic segghe so doech wale
 Die doet dat ic hebbe gheseyt
 1235 En doet i sijn herte h lert
 Gest man ofte cest wijn
 hi is broet en hi es wijn
 hi sal int hoghe paradys
 hebbe dat eulbelike luyf
 1240 Ic ben o god ic ben o hee
 on seldi ghyne lof en ere
 Bedi so quannit onder d
 Doubet te brekene die gij hout nu

Le also dit sijn hadd gied
 D'ode sonder waer 1245
 Weede hare sonde allegader
 Sie behaerde se tegode of bad
 Si liepe alle tonsey hare
 Si riepe god hebbie lof en ere
 Dme gelberke en Dme tale 1250
 Wille Wilhoude gerne wale
 Die vicle op ons here soete
 Sie aedebene milys en soete
 Al sijn gebod dat dochte se goet
 Elc sine lbet hout en doet 1255
 Onse hee antilde vele soete
 De wode die laghe op sine soete
 D mesdade sijn vgeue o
 Laet doubet die gij hout nu
 a Alder wode wale daer 1260
 also si dit saghe si hadde waer
 Die mer en geloefde of had
 Si wale i bruchte en i se
 Dat si saghe hare lbet
 Te kraeke en achter geset 1265
 Sie stode sevech en onda
 Dat hael afgode wale ghyne
 Sie sie hael lbet te kraeke al
 Sie ontrade dat manner bliue sal
 Die stode alle sevech en buaert 1270
 Dat hael afgode sijn onlbaert
 Sie hadde sae alle ene gendichte
 Elc onse hee spredde en wachte
 Sijn welker Wno sine moge dae
 Derrade houde en verstaen 1275
 In maneger maniere i meneg wno
 Waachte sie gode sa paradys
 Hoehi mochte sijn vande doch
 Sijn was o met die wile in was in noch

1280

launke mit hilde dese noefe
die valscche iode en die gebose
dat si en mochte betrappe niet
onse hee die weet al dat geschiet
sie seide die ware fel en bou

1285

hoer soude doe seluer en goet
dat manie sone soude vslac
die al haer afgode hadde otae
sine lette niet maer al te haer
alle die iode die ware mit lae

1290

gaderden he in ene raet
die was fel geboese en quaet
ee out iode seide here hoer mine tale
vse wi ons se doe wi wale
wat seide wi doe waer seide wi ware

1295

rome conne os ofte noch belbare
dase ma hi doet al dat hi wil
hi heeft os afgode al gestalt
ghelinge wijs lag wi sijtfer
hi bleert os hi breet ope wet

1300

wij seide vrade ende dien
daer na seide wime te sted doot slac
ghedoghe wi lagher dese daet
en sine gabbe dats in mij raet
ghedoghe wi lag dat hi doet

1305

wij ne hebbe neber ee na gaer
doo sprac i iode hier capphas
die he haer wet spelde en las
hi was haer biscop en haer bad
in he gheloesduse alle gader

1310

in seide kind hoert mine tale
ic ben v. biscop nu merket wale
dat ic te mettene ealberf was
daer vadie i ene boec en las
dat ee ma om sy volc stue moet

1315

ic wane het es dese die maecte
ic wane oec dat hi es ggebore

Die storne sal o die sy blaz
Sint ic dit gescreue sach
overt dit kinder wat hi wese
ic was i beuchte en i gaer maer
ic ne wils nocht nuz make maer
alfe die biscop dit hadde gesent
Elo iode niet op ihesuse leit
hoe sine en mooghe vae
In welker wye en mooghe slac

12 Aescche naecte dzhoge grunde
Dat al die iode ware blide
Die iode hadde i haer wet
En tsarbaechs paescche geset
Die wils nachte hi moeste wese
Vwilt dat me hadde gescreue
God die va mare was gebore
storne soude o die ware blize

ihalm ginc hi vstien
Nocht wste hi wat soude gescre
Om os wilde hi storte sy bloet
Onse hee weet al dat me doet
Daer hi her sochte i hrlm
vysinghere ringe niet he
Daer se quame i ene dale
Onse hee sprac te he dese tale
Din her set hi hoert na mij
hoert mine tale moer wat sie si

1310
ic hebbe v. hi sijt mij orient
on hebdi harde wel ghedient
En wset nuz roudbich maer wese
Din maect seide i corce tude / blid
ihalm ga wi versien
ic seg. b. wat nu daer sal gescre
Donkettege volc dat nuz ne dra
Dz troube no wet no waerst
Dat si die iode wriet of sel
On te vplame sy gere nuz el

1355/ Op sele sie vanden saen
 Op sele sie houde en laen
 Op sele sie gefelde en slaen
 Op sele sie cruce sond' waen
 Op sele sie derne sette op myn boest
 1360/ Op sele sie ontdede des mi geloest
 Op sele sie ontdede also ene hont
 An pe. ser. v. nof. en rouwde
 Salic doge om mynne trouwde
 Ic moet late daer myn leue
 1365/ An de cruce het es ghescreue
 Ise hee god hime seide nemeer
 Sime rogere hadde alle seer
 Si ware rouwlich si ware i bracht
 Si penste hoe die weese mochte
 1370/ Peter sijn getrouwde brient
 Die hee voer alle best hadde gediet
 Duer hi hi rouwde staet en beest
 Ihesuse hi aldy antwoerde gheest
 Hee gi segt wille wille
 1375/ Ome gheselle se wige al stille
 Wy wilde dat dit nochte sege
 D'gi hier nu maect so mael wale
 Ghi sijn soete en sachte
 Bedi seldi doe al e ghedachte
 1380/ D'gi ghesait hebt tote nu
 Wi wilde datso beouwde moesteb.
 Ghi sijn een so sone man
 Wat ghedachte hebdi dan
 Wildi. ghi lenet em nimeer
 1385/ Waer ome gadi da i dit seer
 Onse hee antwede per d' metal
 So kin sijn of dat d'ict mi wale
 D'ime wero niet al dat ghesiet
 Noch mine wille ne wetstu niet

Du sege beuulde moets my 1390
 Beuuldes mi ic segge d'it
 Al de werelt die ware bloze
 Die nouw was en es gheboze
 Also se hee dit sprac tote hee
 Hi ginc tote bi iherlm 1395
 Tote berhame oetmoedelike
 Dit was voer paeste ene welke
 Mer quid maria magdalene
 So besondicht wyf ne was na gene
 Daer se hee p'dicte en las 1400
 In symos hime d'hi ghesbercht was
 Die oep d' stoel en ond' hanc
 Tose hee dat sie ghebranc
 Die oep met hanc en my boete
 Onse hee se wilsa anegroete 1405
 Doe sie rouwhe en woete quam
 Eene busse dat sie nam
 In die busse was salus soete
 Die kut wa hare sonde boete
 Die droghese na myn hare hare 1410
 Wa hare sonde was sie i bare
 Die riep god ghehoze my
 Hoer mine sonde ic segge d'it
 Ic ben een besondichste wyf
 Die me ter werelt ontfinc hif 1415
 Die belbeende hare sonde se
 Die riep genade gheweldich hee
 Ghenade ghenade god en man
 D'ime ghehoze mi wat salic dan
 Die d'woest met trouwe od hare woete 1420
 Wale minlic en soete
 Ghenade ghenade gheweldich hee
 Ome sonde rouwde mi se
 Het en was nie nu gheboze
 D'ochter. hime wale met mi bloze 1425
 Ic nie die ma mer oghe ne sach
 D'ochter volbringhe hime myn lach

1430 **G**enade genade gellbellich hee
 mine sonde voulbe mi se
 ic was beschigghel ongenate fier
 y mi was pns roe en dangier
 ic hadde onlbt oemoedichede
 y mi was alle ledichede
 1435 **G**enade genade gellbellich hee
 mine sonde voulbe mi se
 mine herde misse na genade
 ic was ledichede blide
 ic hadde onlbt in gebot
 En in gellbe al duerstu god
 1440 **G**enade genade gellbellich hee
 mine sonde voulbe mi se
 hee mine sonde voulbe mi
 ic wilre afftae dat seggie di
 mine mochte di gesegge niet
 1445 **G**enade genade gellbellich hee
 mine sonde voulbe mi se
 Du seuo hee mine i die messaet
 o aer staet hns af en suert raet
 1450 **G**enade genade gellbellich hee
 mine sonde voulbe mi se
 Of dit waer es ghesegge mi
 Od onse hee hi hoerde al toe
 Te sode die maria side doe
 hi wiste h' her te hi hoerde h' tale
 1455 **G**enade genade gellbellich hee
 mine sonde voulbe mi se
 haer ghedaechte bequa h' wale
 oret blide o ghe h' aetach
 hi h' effe op v' sie op sine boete laef
 Dit sach symeon die was in wert
 hee waddes harde hi hade o wert
 1460 **G**enade genade gellbellich hee
 mine sonde voulbe mi se
 Gynes seide fiet wonder fiet
 wiste dese ma al d' ghesiet
 wiste hi des wifse mesdaet wale
 h' me sonde w' hore h' wale
 Des wifse sonde sym so groot
 1465 **G**enade genade gellbellich hee
 mine sonde voulbe mi se
 h' es mine leuede no doot

wiste hi de sode die s' heest ge
 Dat h' haer g'raue so sae
 Onse hee heerde he te symeon w
 En sprac milke hi was sy wot
 Symon seet hi du heest messar 1470
 Da dese wime die op mi freit
 Dine dit wif so v' g'ic di
 Enne sake symon antwerde mi
 Ofte y. ma sculdich wale scout
 En sie ne hadde siluer no g'out 1475
 Dae. lo p'ange sculdich wad
 Dader. v. da seluer sware
 De gene sieme sculdich wad dese
 of h'it hee beede da g'raue haue
 wale haer sonde mear bliene de ma 1480
 Die he die scout g'heue hadde da
 Gynon seet hee of g'it gabier
 De gene die hi meer haue elat
 Gynon seet god du heest w' gesat
 Dese besdichde die op mi seet 1485
 Gohic h' meer elate ic segge di
 Go sie meer sal blien in
 ic be god midie sone
 ic be ghere et g'genade te doene
 Die wa sine sode gaet te vade 1490
 En op mi met herte roept genade
 En in bevoulbenesse sy
 ic hore g'herne dat seggie dy
 maria seet god honds di ane mi
 Dine sonde sym ber gene di 1495
 wa dine sonde w' l'eu stae
 Bede sym sie di g'gene af sae
 D' in bevoulbenesse es groot
 Bede g'hehoer di inder noot
 maria seet i hoghe en blide 1500
 wa gode die si haer sonde behde
 Dies autoe h' l'ere gode god al d'
 y symon huns ic segge d. waer
 Omzoghens droech waest palm sode

1505 Onse heere geveit he so lincerst mach
In iogere ginge met hem
In leidese tota iherlm
In ginc hen broecht al geuēde
Roecht ginc hi al beuēde

1510 Onse heere qua tote oliuete
En berch was alsoe gehete
Twee iogere hi dese tale seide
Die hi berch hadde beide
Gact alle beide en luttel boert

1515 Te iherlm binne der poert
Gene eselinne selde beide daer
Daer boelm met u segguēder
Dutbenese en binse tote m
Dat ic u segge ic wille dat si

1520 Begt het geboet u god
Die iogere doe beide sijn gebod
Ome ware traghe no lat
Gliep stappas in die stat
Die zabe dat he was beuote

1525 Die bonde deselinne en h' volde
Deselane stont daer eber geveit
Doe wie sose hebbe mochte hireet
Die was der werelt al gemene
Die hadde v' heen allene

1530 Hozt s' her grote oetmoedicheide
Die onse heere sa hemel dede
Dat hi so gredie bee ontboet
Wilde hi dies v' he lettel noet
Ome iogere brachte tote he

1535 Deselinne sa iherusalen
En seide heere oft ghyt gebiet
Ghedae hebbe dat gi o' s' her
Onse heere hinc scēde he met
Deselinne hi sadelē met ne liet

1540 hinc wilde siegerep brodel no spol
So ghereide no boert boech boe

ne wilde hernasch no die gesind
peller sindael gontboer no sibe
hi hadde onbert roen en pyns
hi was vader sa paradys 1515
Dine iogere ginc tene inde
Die name haer cleder h' gelbade
Die leidese stappas onder he
Dus boer onse heere tot iherlm

he t'folc i die stat binne 1550
Dat daer die godsone geveit qua
he qua iuge groet en elene
jonge en oude alle gemene
jonge en oude wif en ma
Rame hare cleder dan 1555
En worpese midde de rinc
Daer deselinne d' god spreect ginc

Die volge p'essie bid en bid
Die p'lete r'isere sa oliuē
Die sae bloede i die t'ide 1560
Die worpese ond' deselane k'ide
Doe dus o' heere daer was o' s' heere
End' p'essie was ghedae

al t'folc dat d' gegadert was
Sanc met h'oger stemme en las 1565
Willicome gelbedich heere en ma
Dit riep elc kint al daer het in
Die songe alle die daer ware
Daer god die daer qua gebare
Waerde bele seve al dat hi mach 1570

Alse hi die stat binne sach
Doe hi boerde tepel qua
Bo grote roube dat hi d' na
Dat sijn herte waerde saere
Als he die sorghe qua te bore 1575
Doe hinc i qua he hadde onbert
Dat hi d' orame sach i gesperret

Dat me d' incochte en berochte
Onse heere dat groot ontbet
Dat ware iode die geboese 1580
Die inde tepel maecte noose

In Voichte daer in broet en luyt
 Die Ware ontbetrich en noch sijn
 Si here seit god hier es mesche
 1585 Ic segdu al soude mi baen
 Dit quus soude met rechte eere
 Luer in soude alle leeren
 hoe gi s soute te mi bekeere
 hier in soude veldade meere
 1590 hier in soude me aenbede mi
 Etc ma die in soude si
 het soude v moederkerke sijn
 Daer gi i scoept broed en luyt
 In eest worde te tauerne
 1595 Al vol va scappe en va scerne
 Daer binne steldi en licht
 Daer gi menighe in bedriecht
 Wie was die ierst began
 dat dit soude sijn ee coepquus da
 1600 ghine broet n3 wal gi sijn braect
 di gi bade teple te coepquus maect
 Doe hi dit seide si saghe op he
 hoe vreselike die Ware daer in
 Wat sie Ware alle kuert
 1605 Die toge bupide alle wilbe
 hi liet wt sine onthe que
 Gene claerheit op he alle sie
 Daer ionge en oude luyf en ma
 Rumme de tepel stappas da
 1610 Doe quam e cropele en blode
 Daer qua die moede mette bade
 Cranche siebe stome en doue
 hi gansese d' dics hadde geloue
 Dit was i palmsondaghe gesiet
 1615 Alo tfaunons qua hi en blefer n3
 hi ginc te betame va iselm
 Dine togere keerde alle m3 he

Sijn daerho waest maeduch 1612
 Dine hee gereit he so ierst mach
 hi kende wad te tempel waert 1620
 mette iode hi disputare begint
 alse hi te teple qua geguen
 Dine herte waent thieu saen
 Dies hi daer in die selue welke
 so ieste sijn gepassit iamlake 1625
 als hi de tepel binne sach
 hi harte seit hi ay lase o wach
 herte dattu hier selue salt
 Al sijn bloet dat he eebalt
 hi suete herte wat sal d'ns sijn 1630
 hoe sal sijn die passie d'ni
 Du salt in de cruce saen
 Gode thieney sonder waen
 herte mochtst i ppreke als i ma
 hoe herde soustu daghe da 1635
 Dine passie en d'ne noot
 Die i corce tide sal wese groot
 Die op he ware fel en waert
 Dine hee kat iode vele geveet
 Die op he Ware fel en waert
 Die gesellscap hadde gestore 1640
 Die laide he menich weple te bore
 Die seide ghemelike alle da
 Begge od dat hi di braghe ma
 Wane comt di dit gen al
 Dattu dese gracie heft on al 1645
 Segge od dine boere en dine baert
 By wien sijn dese miracle oppebaert
 By wie sijn dese miracle groet
 du does erte opstae die was doet
 En ene sijn die noeyt en sach 1650
 W3 wadere hoe dit sijn mach
 du does die cropele rechte gae
 Alle siebe gansstij saen
 Du does ma al d'ne wille
 Segt oeb i w3 en sijnthe n3 stille 1655

Als hee mit beide ic segged.
 Al dz gi haer mi vraget nu
 Opme gracie en mij genal
 Watlic bare ou al
 Opme gheberke en mine daer
 Dats waerst woulbe oemoet raet.
 Ick ben come ba mi en la gode
 Ic ben god mane sone
 Ic ben gerezet genade te doene
 Ic ganse siebe blende en doene
 Dies met herte hebbe geloeue
 Troulbe en wer dat es mij wille
 Die mi ontbert sal in die helle
 Die mi bleiet hi es boot en
 In sal met mi mit paradys
 Als onse hee geproolt heest
 En de iode antwoerde gheest
 Stappins heer hi danc gret
 Sie brachte he een wijf gelect
 Die iode en seide miz ene mode
 Wy hebbe se gode i hoer doeme
 Onse wer gebiet dat mese doeme
 Woersee hi maect ons mare
 Daer dus ee wijf gode waer
 Die in hoer doeme waer gebae
 Dat mese soude stene sae
 Wat segdi ma la derve dinc
 Dade winc die staer ide vnc
 Gels wisc stene alser es gesat
 Dat wise stene gebiet op wer
 Als hee mit beide wale des
 En sprac so wie so sode hee es
 In woer de eerste stee op dz wijf
 En dus stene haer sodich lijf
 Als hi dit seide si waer vneert
 Sie toge gemeentlike udelbert
 Sie hiet dz wijf allene stae

Die sie i hoer doeme hadde genade
 Daer sine saede si alle en
 Dz d'ne was menie hi en waer doch
 Dret soude besit en beude
 Hier sine toge udelbert sae
 Onse hee seide wijf wij sie genade
 Die iode di en in haer waer
 Si boere wech seze oft gi gebiet
 Als gi de stee op mi waer se hiet
 Si waer met soude alle besmet
 Al geboet mi te stene hee
 Wijf seic god wes boelbe meer wame
 Ne wes meer miz mane gemene
 Dine soude sin wergene di
 Onse hee daer te bliuene men gret
 In kraede te berthame wert
 Dier hi her bergde en lach
 Bander daechs waest d' se dach
 To d' se daechs god ope hee
 D' iogere die hee d' d' ee
 Nees de weder te teple bume
 Daar nauke raet die iode hadde me
 In walle wijf her mochte gesae
 En siet alle mochte sien
 Hoe ihs mochte b' sege sin
 Dit hadde elc iode int hie sin
 Het en mochte stelle tonghe
 Hoe die iode oude en iode
 Iensde om ihud te v'lane sae
 Sie quame tot hee gegae
 Sie seide ma sege o' waer
 Wi willeut wete oppebaer
 Bestu god en hals ons met
 Goe weertu ma al dz gesiet
 Ic he seic hi god ic maect v maer
 Ic he gods sone ic segge v waer
 Ic be v hee en hals v m
 Ic weert uke raet en

1660
 1665
 1675
 1685
 1690
 1700
 1705
 1710
 1715
 1720
 1725
 1730

1695
 1700
 1705
 1710
 1715
 1720
 1725
 1730

1810 Sine gedachte hi wel in helt
 Ic segt he ic wist vele eer
 Eer hi me gepensde dit seer
 hi es brasam ende sal
 on te bradene es hi suel
 Die wile brachtic en wachte
 1815 Die brede gaet wt i derre nachte
 hi es elbelike verlore
 domeyne hille heeft hi vore
 hi es onbettich en versuore
 he waer bet ne waer hi gelore
 1820 hi sal mi brade saen
 den rode die mi selde saen
 on selde geseld en vaen
 om lijf salre in sy vdaen
 Onse he en seide met meer
 1825 Sine iogere hadde alle seer
 Ee stont op en seide bempiet
 onse he seide negi met
 Ee wiste wel dat hys qte was
 Gond allene donbettege iudas
 1830 hi seide rechterst he bemet da
 Onse he antede dat segstu ma
 iudas seit hi du ets met mi
 Ic sal brade sijn va di
 Dijn bradeneffe dat es groet
 1835 Du salre om hebbe die bitt doer
 Onse he na een broet te hat
 En somer met siere heiliger hat
 kind seit hi neemt alle nb
 Va desey brode dat seggic d.
 1840 Et dit broet al sonder waer
 het es mij blesch ic segge d. waer
 hi na de cop daer na te hant
 in sine gebenedide rechte hant
 kind seit hi dits mij bloet
 1845 Darnet et dit wille dat gi doet

Alse ghe droncke hadde d'af
 Eene sopppe hi elke gaf
 En oec ene sopppe ontfinc iudas
 Die sopppe sine vdoeneste was
 Dit es mij blesch seit hi en mij bloet
 Ic wille dat gi dese wise doet
 En doese inde name mijn
 Dus sal messa gesonge sijn
 Dit was deerste was deerste
 Dit was deerste wile die noyt was
 Dat me messa sanc ofte las
 1855 Die dach was ter goed' tijt
 Bilich heilich gebenedyt
 Als dit was ghesiet en gedae
 Die stode op lader tafete saen
 Ene wurd niet sat in seine
 1860 roch droncke oec va come
 Onse he hi dede wale
 hi na vbecke en ene dwale
 kind seit hi sit te ringhe nb
 Dit ic wille doe gedoeret v
 1865 hi na daer was al te hant
 En goet int bectie mij siere hat
 hi dwoechly coere mij blide wille
 vermaedelike si stegge stille
 Alse hi te peters woere qua
 1870 En als hise i sine hilde na
 Per benede en was vvoert
 he seit hi trect acht wert
 Gi sijn ofe he wi sijn v knechte
 Gi enfelt ofe woete mij danc mij rechte
 1875 Wa e gi sijn so salich hee
 Ne selde wi mer offad dese ee
 hoe sou di come te danc ofe woete
 Ghi sijn so minlic en so soete
 Wilsi oec aegne wille wille
 1880 Doet v gebod ic swighe al stille
 Gi sijn so woerde en soe broet
 Ic woet wel dat gi doet d' goet

1805 Per seir hi ne ducegrise dy
Du en soude niet hebbe lof my mit
Ghesdaech di per end sijn al stille
laet mi volbringe minne wille
he seir per ic be ghesilt
Doer ed mi al dat gi wilt
1890 Ocht gi wilt waer my nighoniet
Al dat gi mi doet ic louet
Doe seide se he gi sijt myn kniet
Kind seir hi ic hebbe 6 gediet
ic hebbe geduege utte boete
1895 Vermoedelic en soete
Dit boekin hebbic 6 gegene
Also laye als gi sulc leue
Geldi duo doe dies hebbe noot
vloey daer af sal wes groot
1900 Daer ene seelic bute 6
Ghiereghe indas dz bestu
Als indas dit horde en sach
hi geet bi side plijerst mach
hi ginc te iode al mynachte
1905 Als huse eae he was vele sachte
use he bleef daer en sine braet
Die hi hadde stappas gedienc
hi seide he alle soete tale
hi na orlof stome en wale
1910 kind seir hi lieue buent
Wetti alu ic 6 hebbe gediet
Waer ome ginc 6 soete dade
Dit wille 6 segghe saen
Ghi heet mi meest en he
1915 hi segt wel gi doet mi ed
ic hebbe gedienc 6 alle hier
Oetmoedelike sond' dangier
Dus wille dy gi onderlinghe
Gint i plaetse sijt i ringhe
1920 Weest oetmoedich en gebuede

Bedie waest dz ic 6 die
Al dz ic segge duto waerhe
ic seggu wats oetmoedichede
Oetmoedichede dz es i vye
Dz elke leet mit padys 1925
Oetmoet es i vroulbe alre docht
So wiese hout i siere rocht
name wede die ginc 6
Die hout emb' en nd
ic be verde troulbe en raet 1930
verde beuelc al on daer
In dese manie in derre wye
Vermoende onse he ed padys
Ome idgere die ware daer
Al dz hi seide dz was waer 1935
in der seir god hort nann
Wye moete seide ic end gi
het en sal nem' dange so sae
Dz sal mi tierste hebbe genae
hi selt sijn i grote seve 1940
als me mi veer ic be 6 he
Nze sal mi snoey doe en wee
Da seldi seide als bee
Dit sprac ihs si ward in roulbe
Binnē he alle soe was troulbe 1945
peel stont op my gte seve
En antlde dus onse he
he sidi crade ofte genae
ic sal met 6 sijn ofte gae
Ghi sijn myn he ic be 6 wert 1950
Des en treckic met acht wert
per seir god hoghe tale du hese
ic weet wattu geset hier hese
Du best nd myn due tale bout
Du salt nerst blie als me mi hout 1955
per seir hi houstu ane mi
ghesae sal dz ic segge di

1960 **V**er te nacht die haere singe sal
 Du salo geloget hebbe al
 Dijnns in werf eer midd' nacht
 Ja xpe die me wacht
 Dijn mot sal liege dij hte met
 Per ic weet al dat gesriet
 Die doet es butt die haer mach
 1965 **B**edi saltu mns lochene sae orgae
 Ver antbt hoe mochte du sijn
 Ic en wees niet i die herte mij
 Dat ic ulbes lochene d' darenacht
 Hoe minic v met al miere aucht
 1970 **P**er seir god en ontfiet v met
 Elc bruchte die doet daer hte fiet
 Per g en felt mer mi met gae
 Daer me in sal leide saen
O ppe hte biel i kniegebede dan
 1975 **H**i bruchte sijn doet wat hi was mo
 Paer hi bedde al daer hi lach
 Onse hte weende al dat hi mach
 Daer hi rechte dieide leit
 Bele ianlike dat hi seiet
 1980 **D**aer hi lach op derde ste beuede
 En cloef vort he dit was sine bede
 Wader seir hi vade tione
 Die mi sendes vele stone
 Aue die macht v hemelric
 1985 **O**m te quene arme en vke
 Wad seir hi du best mij he
 Ic be beuae met grote sere
 Mij hte eluet mij anot es givet
 Ic bruchte die butlike doet
 1990 **O**cht wefe machs so quite mi
 Vadeser noet des biddie di
 Hen was me ma no wif
 Die i dese werelt ontfinc liff
 Hi en bruchte passie en doet
 1995 **A**mt tormet vnoech en noet

Vader wat du waer es
 hey es met wodal bruchte de
 Al bruchte mine passie dan
 Ic be bleefchelyc als i ader mid
 Berre mi die butt doet 2000
 Quite mi vadeser noet
 Hoe seggic ochte het es esien
 Ochte het nem mochte gesie
 En maechs in wese hte no sijn
 So moete gesie de wille sijn 2005
En machmer wese rege di
 Al dijn gebod gesie v d mi
 Ru moete sijn v d mi di wille
 Ic magt w sijn ic stouge al stille
 Dine wille en dijn gebod 2010
Willie doe wat du best god
 Dijn v condich alle gader
 Dat hi es hte ende vader
 Maer daer ome stner hi de doet da
 Dies hi was bleefchelyc als i ma 2015
Die spae ofe hte tot doet
 Al was hi ma sijn anot was gt
 Ar doet die memē en spaevo
 Die on bosche en water vaers
 Ar tormet ar butte doet 2020
 Du does miere hte wene bloet
 Anot en seer vnoech voutbe en noet
 Es i mi mine passie sal sijn gt
 Ar doet dune spaevo v no graue
 Al es hi vke al heeft hi haue 2025
 So jonc no out no wif no ma
 Ar butt doet wat salic dan
 Ar doet i tbi heeftu mi genit
 Ja ne bont god mane kin
 Ar doet ic be in de gelhout sijn 2030
 Wat salic doe wat salo sijn
 Ar doet du hees al dattu wolt
 Du hees mi i diere gelholt
 Al wasic v d mane gebore
 Doet v d heeftu mi vore 2035

2040
2045
2050
2055
2060
2065
2070
2075

ly lutt doet hoe du best fel
Doet en quaet och doet en wel
laet moet tuffche dine hade que
ly but doet soe moetic selue sae
Onse he bā hernele en fande nemer
Solanghe lach hi d' dat seer
pattene troude gemestert heeft
Dat al smylif bā coudē beuet
Te sine iogere ginc hi te hant
Slapende alle dat huse vant
Sonder bedde en al ontdect
Sonder delike dat huse wect
Hier comt iudas en maect sij spot
Hier come de viande myn
hoe wec mach mi te moede sij
Oet walmē en met lanterne
Nay te soekene dat si geren
Sic bringhe glaud en swert
Oet rechte es myn hie suert
Dē twest de andere mi te dāne
Iudas troestese alle mi te slane
het en es niet om die ediete myn
sraer het es om dat moet sijn
hoe moegdi ruste en slapen
Daer hier come dus menich gelbapet
Dy te slane ic ben b here
En sout met mi sijn i alle sere
Crappnis daer hi dit heeft gesent
Elic spranc op al daer hi leu
En seide he of ghijt gebiet
al lage wi hier wi en sliepe met
Maer wi hadde gelbeent so se
om we toz met soete he
Dat ons alle die vaer hadde beude
Daer om maeste wi ligge gae
Iudas qua die iode met
Sine hilde no trouwbe no wet
Si hielde geselschap alle wale
Doe sprac iudas dese tale

2080
2085
2090
2095
2100
2105
2110

Here seit hi hoert na my
elcuere bā he selue sijn
hout b tegade wi seke sae
Te mine mest comē gegue
Die wi alle wille baen
Als wi seke en slaen
Ic salne cussen hoet na mi
Die ic cusse dat es hi
Die gi indet alle en haet
Die ma baet bent en slaet
Die toenet scone ghelaet
Die machme doe alle quaet
O iudas quade man
hoe felle ghedachte hadstu da
Als du soude vrede gaen
Dine mester ende slaen
D iudas bele sondich lijf
So caytiff ne was me ma nollijf
Wat hadde sijn mest d i meste
Danne vrede sijn me gge slae
O iudas vmalendide
hoe mach dine ziele wese blide
Dattu marie sone vriede
En sijn sere bā he siede
Du waers onlber dā i hont
Als du cusses d i mesteris mor
O iudas vmalendit caytiff
hoe onbeticch was sijn lijf
Dattu met cussene dine he
Vriede en bracht i dese sere
O iudas quade lechere
fel onlbert gienich treche
hoe dorstu me wese soe bout
Dattu dine he vriede om gout
O iudas du daede dine wille
Daer om berrestu i dorene hille
Du tormetes d' wel ianlike
Oet rechte bestu d' elbelike
Die caytiff hime lette met

2115 Also als he de sunet niet
 hi qua gade en maecte sij spod
 En custe. en quedge sine god
 Tote rode seide hi da
 Du es min mester du es de ma
 2120 Die bi hebbe tote nu gesocht
 Desen heb ic b verrocht
 Re lettet niet maer al te haer
 Slaver ane ghemeelelike de hat
 Gyt in hoge en ontstiet b niet
 2125 Straet al stille en niet en bliet
 hi es sachte ma dat weter wel
 hi en es suer. no breeet. no fel
 ic weet wel al sine sede
 in he so es oet moedichede
 2130 Wat stadi herd alle stille
 Gaet na he doet ulbe wulla
 Reemene bentene en baet
 leutene d'gme te staedoet slaet
 ja en waest n'geloest ocht ucb.
 2135 D'ic da hadde mine haue gaue.
 ja hebme doet al b gebod
 Dit es die ma die he maect god
Orfe he b'ahemele hi stoet buert
 sege de rode hi he n'zen lbert
 2140 Raer suchte en seit ablas
 En mocht niet bleue sijn uidas
 ic en moeste brude sijn da di
 Waerome cuffedu da mi
 judas en ant w'be he loemet
 2145 Maer Juero op sine he hi fiet
 En pensde mochte sijn doet dese
 Goe haddic. xxx. d. da iud
De rode quame al te hat
 En sloege gememlike haer hat

Une onse he b' paradys 2150
 Sijn hie lbert cond' da n' no
 Sie trockene alle wel i'amlit
 Sie stietene sere onsuilike
 Daer en was negre al d' hi mach
 hme gaf onse he stoet ofte stach 2155
 Sie onlberde alle gode of he
 Sie geselde sijn vlesch vele sed
 Dat sine herte spon bloet
 Goe wee was he al docht he goet
 Die spoulbe he i sine mont 2160
 Die hyste op he alst l'ud' i hom
 bi maectene seer en ongesont
 Paer hi tussche he alle stont
 Sie boerde he wed' alst l'ud' i dief
 Etc sloech op he ende hief 2165
 En haer cnape die ward daer
 sloege haer hade in sijn haer
 Sine rogere was vele wee
 Sie snede alle alst l'ud' bee
 alsoe alst god he hadde gesent 2170
 Etc daer hi bloe vele sere sweit
 Die ward i amte en i noet
 Etc ontsach die but' doet
 hi hadt gesent sie ward buert
 oret he droeghe sie oer i s'bert 2175
 he sere per' sach torheuecht
 Dat sijn he dogrede sond' recht
 Dond' b'iente en sonder plecht
 he was wee waer hi was sijn knecht
 Also hi d'quad hi trat i suert 2180
 he in d' se hi hadt onlbert
 En sloech malcuse en knecht
 De rechtte ore af hi hadde recht
 Daer me tozmete sere
 jammilike gode onse he 2185
 per' hi hadde grote onlbe
 Dies knecht d' hi mette suer de

Die selue knecht ende slach gaf
So dat sine ore vloech af
2190 Onse he lieerde he te petre wert
Per seit hi nent b swert
En steket weder i die sciet
Gleestu meer het es mi leet
So wie sat hi met swerde sleet
2195 Ochte speelt ochte die mede greet
Hi sal met swerde sijn leuen
Bliefe per het es gestruen
Per seit hi haddic gelbult
Ic hadde dese rode sac gestult
2200 Bond' waen en sond' swert
haddic mi vele saen swert
Per ic hadde sond' waen
en scand' ingelen saen
Dierage dese rode soude sijn
2205 inde troest en inde hulde mijn
Onse he na die ore bade knecht
Die per af sloech mit geuecht
Daer die knape boer he stont
En sette se he one al gefont
2210 Als dese beuut was gefont
Die rode en lietes hier omemet
Di name alle gode onse he
Die was in anote en in seve
En togene sac mo byscops sele
2215 Daer vant hi biade herde bele
Als hi daer qua te hant
Bi riepe alle dese es trilbant
D Eter qua achter gegaen
Dine sine he leide genae
2220 Rochta trac hi dieke achte wert
Daer me met en hi was guert
Ter seke qua hi gegaen bore
Daer stoet i. wiff en hilt de doe
Si sachene sac hi werts gelbad

Die qua te he hi was in bare 2225
Oja seise ic weet wel sond' waen
Dat ic sach gisteren sijn gae
Ochte ma die hier es gebae
Gietme di ma me sal di bac
Begge mi ma ne hets mi met nb 2230
Wat sochtstu hier waen bestu
Bestu leet ocht bestu pape
Reen du best dies ma knape
Per antwerde de wine dan
Inne bekende me dese ma 2235
stet he so en benic met gelbone
Oec heblic lattel met he te doene
Wanc set des ma knecht
Ic soude rode come in die geuecht
Per centberf gelochent heeft 2240
Als hi des antilde gheeft
Sijns mesters die was sijn he
Het was cout petre broes se
Daer wemde he der rode bele
Per sach hier i midde die sele 2245
Al was hi serich en buert
Rochta ginc hi ten biere wert
Daer hi bide siere staet
He dochte dat me nep vaet
Hi durkede als die besculdicht was 2250
Al broes he hi swerte als i das
En out rode qua te petre sac
Daer hi stont bollic zegaen
En riep ma du dunckes mi dul
Du dunckes mi rieshede al gul 2255
In di soe groet oudaet
Inne sie die wile dat me di vaet
En ma so es genae hier
Die trilbae es en pantemer
Hi liegt es alle hi maect sijn pod 2260
Hi seget hi es commc en god
Wi were wbel hi diere gelaet

- Envoer hi die tale en daer
 Dattu sijn geselle best
 2265 Dies maas die seit hies kerst
 Bedie dat wi dit wete wel
 En du waer es he es met spel
 Siertne di hier staer en gae
 Oren sal di houde en slaer
 2270 Peter herde daer regeswert
 Dat hi en wilt no hi en geert
 Siet te wete ne wa dese ma
 Die he die rode seide an
 He seit per en en wete wat g segt
 2275 No wat tale en boer mi legt
 mine bekamme dese ma met
 Icen roer oer wat he gestiet
 als per dese anwilde gheest
 Twelberf hi ghelochent heeft
 2280 het en leed met i halue wile da
 So qua geloepe ee ander ma
 En riep knape wat staestu hier
 Spysdi desey p antemier
 Dien wi met rechtte hebbe geuae
 2285 Die onse afgode heeft onduae
 Du best ries sageme di hier
 Die werpedi stappas i ee bier
 per wederseide he al
 En seide ic en wille no en sal
 2290 dese geloeue die he maect god
 An sine tale no an sijn gebod
 als per dese tale anwilde gheest
 Driewerf hi gelochet heeft
 Als dit gesiede en was n lanc
 2295 Stappans d na die hane sanc
 als die hane gesonghe hadde da
 per was een serich man
 hi begode te wene bitterlike
 En begode he serichlike
 Wat sijn meester hadde gesen 2300
 Wat tale hi boer he hadde gelen
 Ser nemmeer quame d soge de hane
 hi soude drilberf sond' wane
 Sime lochene en sine name
 Ser nemmeer middnacht gme 2305
 Aylace seit per sondich lijf
 Dat ic berlbomme be conyff
 Ic was deerste die seide boude
 Dat ic sime lochene n z onsonde
 No beme deerste dies gelochet heeft 2310
 al sijn lijf wa voutben beest
 hi waende alsoe serich man
 Dat hys gelochet hadde dan
 V ker' en wed' onse he
 Die al dit was i grote se 2315
 hoe me lachtert en sleet
 hoe me i grote woulbe leet
 Oze brachtene te bisscop i die secke
 Daer bant hi siere vade bele
 Die bisscop seide tise he dan 2320
 Wane bestu segt mi man
 Ic hebbe gehort wa di segge bele
 Dies ic di brage niet en hete
 Ic bidde di gherne dattu mi lys
 Wane du coms en wie en sijn 2325
 Du heefs minacle bele gedie
 By wien doedise segt mi sae
 By wie doestu al dit lant
 Al ghewe te dinnre hant
 Ane di so houde he borge en dale 2330
 Dat doe dme wke en dme tale
 By wie cest d sie bolge di
 mine wilt n z verste segt mi
 Ase he anwilde mine tale
 En minke wke wete wale 2335
 Die mi hebbe gese en gehort

Die die sijn doctse come voert
 Ter dwaert qua wt sine mode
 Een onlbert knecht by he stode
 2340 En he t sine hals ene slach
 Dat hi en hoede no en sach
 Da seut die knecht du en best in llyns
 Dattu soust in derre llyns
 Anwilde gheue onse he
 2345 Doe quame iode groet en clene
 Out en ionc al gemene
 Si toge onse he alst waer t dref
 Elc iode sloech op he en lief
 Die dade he onfachte en lede
 2350 Si dect sine oge met ene clade
 In wyte hi was faecht als t lap
 In he en was selheit no scamp
 Doe sloech ee iode onsen he
 In sine hals onfachte seve
 2355 Als hme sloech hi seide dan
 Wie sloech di geraede man
 Doe qua eyander iode gegie
 Tofen he die was genade
 En dect he thoest als hme sloech
 2360 Als hme geslegge hadde hi loech
 En seide geraetstu sond' waer
 Wie di sloech ic late di gae
 Onse he was oemoedich en soete
 hi wyte tot op die iode boete
 2365 En gedoechte oetmoedelike
 Al dat me he doet in die webe
 hoe seve wende hi onse mesaet
 Daer mene aldus seve slaet
 Dit doechde hi al om onse wille
 2370 Onse he die roefde doerme lylle
 hoe onfachte was he te moede
 hoe se mochte sij lijf wese moede
 Daer elc iode op he barst
 Dit was al in goede vernacht

2370
 Iet dach was t goede vae dach
 Die iode bracht mane en man
 En ginge alle t ene vaet
 Die gebose was en quaet
 Haer vaet was t wellier llyns
 Die onse he sa paradys 2380
 Gochte tomet toter doot 2385
 Die beuae was t groter noet
 platus was t die tude
 In dat laut breeet en llyde
 Skenfers sa rome was hi ma 2390
 Dier he beuolde hadde dan
 Die iode quame te pylat genae
 Onse he met he die was genae
 Si seide he siet hier de ma
 Die god wile sij maer hi en can 2395
 Die bringt in winge al os laut
 hi heeft tkeert die rhytse tthe hat
 hi heeft gedae al dat hi wile
 hi heeft ote af gode al gestilt
 hi heeft te broke al onse wet 2395
 Si he es bleue maumet
 hi seut woder hi seut hi es god
 hets me sa met hi maect sij spod
 Wyl leuar t he al te hant
 In en sdi rechte in dit laut 2400
 he doet ba he al t gebod
 hi mocht dat sij hi seut hi es god
 Judas donkettege hi was met
 Dine vochte hadde rege wer
 hi wert bael als ene loge 2405
 hi seide hoet alle out en iode
 Desen ma vochte t
 Die gi hier hout genae ns
 Daer mede maecti alle t spod
 Si mesdoet hi es gelbarich god 2410
 hi es t he hi es t vader
 he soude bleue alle gader
 hi es t god hi es t here

He soude doe lof en ere

2415 **W**at alre mesdaer es vele groet
 Dat gme toornetes tot doer
 Het was onllet het was drecht
 Dat u bene s drochte ic was sijn knecht
 2420 **A**l brachtichene i grote fere
 Die penninge die gi mi gaest da
 Als ic s drochte desin man
 Om niet neemse wed' alle
 Dese penninge met getale
 2425 **S**u wete wel ic dede quaet
 Dat ic drier die gi hier staet
 Die gi hier dief en tribbae salt
 Hi en es met want wed' s gelt
 2430 **I**c wort boer vde boete sae
 Die dunel die wel bedriegen ca
 Out en jonc wif en man
 Hi was de ghene diet mi niet
 2435 **D**ese die weet al dat gesiet
 Hi es soe wif hi es so groet
 Hi weet wel wat elc indpenst en doer
 Hi weet alle dinc eer si gesiet
 Ic lade genade maer hi waer o met
 2440 **D**ie iode antwde indase sie
 Oudas gi sijt al ondaen
 Oudas wat eest wats s gesiet
 Al dat gi segt hets om niet
 2445 **A**bar tale segdi en luyt
 Wof wane alle dat gi deolke sijt
 Oudas gi dinct ons al ocleert
 Oette ander sijn oer sbeert
 Gi segt dese ma dat hi es god
 2450 **R**och wane wi dat gi maect s spod
 Wi wete wel dat hi heeft s
 Sagelste dorte tude us

Judas gi sijt meo en sed
 dat gi dorret segge s hi es god
 Esboer waer dat hi es s here
 Waer ome brachtme i d'ep
 Ocht gi broubet d'ambet allene
 Oer os en sijt nem' ghemene
 2455 **D**ie haue d'gme oer ome bract
 Daer gi mede wort gemet
 Gij wilt wed' gene dat ghelt
 Wif en willec mer no gi en sel
 2460 **J**udas of gi quaet broubet so d'unt
 Oerrecht d'inct hi quaet die quaet
 Wi en ond'wmd os uilbes n' mmet
 Wof enroche oer wat v es gesiet
 2465 **A**loudas dondbettighe die saef
 Hi en weet wat hi doe mach
 Maer hi na die haue al te han
 In sine onlberdighe hant
 2470 **W**oer der iode boete s'lyse lade
 Penninge gelijc hort waf h'fede
 Ocht gi die haue en wilt niet
 Waer sie boer s boete lat nd siet
 2475 **D**ie iode name te hat s'ghelt
 En cochte ee gemene d'elt
 Daer me elke daghelike
 2480 **D**inne grauet arme en rike
 Die peclgrime sijn en come daer
 Thulich graf spoelc ic seggu w
 2485 **W**o' d'inge iudas do'wittige ma
 Die smaledide saer bolhe s
 2490 **E**n na ee zeel in sine hant
 Es ghinc he selue al te hat
 Dese loen hadde hi daer af
 2495 **D**ier hi sine h' s iode graf
 Of hi quaet brau hi allene d'unt
 Dus loet die dunel die quaet niet
 2500 **D**us loet die dunel mannelike

2490 To hi wone out arm ofte rike
Die hant alle de sine raet
Sijn loen hi es enmi quaet
2495 Omme die hi dit was gesiet
Die iode en hietes hier omme
Die tormete gode ofe he seve
Die leddene te pylatuse m'ghe
2500 Daer ware iode groet en dene
Die leddene te pylatuse algemene
he pylat'gri sijt in dit lant
Soet en recht heas i b' har
Dato hier seide en recht
2505 Daer me bint ma ofte knacht
Die boesht d'ruet oft d'bet iaget
Darne bouer he claghet
Dat hi die w'heit proue mocht
D'gme doet en sijn bocht
2510 D'p'ghe wi om dese p'atemen
Die wi gebac houde hier
hi seit hi es onser alre god
Oy ons alle maect hi sijn spod
Al seit hi os sine tale soone
2515 D'p'p'fene me da ee bone
Sijn fermoe en sine waert
Sine werke en sine daert
heest die beste alle i dit lant
heert ontrect te siere hat
2520 hi wilt os alle oer s'iede
arme rike alle lieden
Dat wi t'fens gelde met
te kenfer hoe mach dat sijn fiet
he pylat'g doet os ene bede
2525 Onder bint des mas seide
waecht wane hi comt en w'hi wilt

waer toe hi ofe wet heeft gesult
pylat' was bocht me lant
hi braechde onse h' al te har
Begt mi ma wies of w'hi di 2525
Bestu gode sone segge mi
Dese hete mi dat ic b' braeghe
Wie du best w'he sijn sine maghe
Bestu cominc ende god
Die iode die met di make spod 2530
Boe war b'noeye so di gesiet
Du swichs al stille d'ne was d'ne
So wat tormete so me di doet
Du dunckes mi oetmoedich en boe
Du best b'duldrich en sachte 2535
Wane comt di dese gedachte
Daer me stercte mine onbille
Ic machte bele bet s'w'ghe stille
Dit seit pylat' god ofe here
Suecht al stille en fuchte se 2540
pylat' heert he ten ioden
En seit mi d'uct i mine sen
Dat g'sijt for alle en h'nt
In dende i dese quaethede en t'bint
W'ur'g'schede he wat es b'wille 2545
Dese doet best hi sw'cht al stille
Ic wane g'nt h'act alle en sachte
Dat hi mi baer ic hebse he geb'aghe
Sime mesand'bert met en t'bint
hi dunet mi een'ldich als ee lant 2550
Omme dat ic geloeue can
So ne cominc b'nde in dese ma
Sonde me s'p'ys no d'p'fede
waer sachtheit gemate oetmoedich
Vondic oer an he mesdaet 2555
D' hi d'ne boesht en quaet
So vaste es hi i mine hant

2711

2560

Jc soude he gelbe alre hant
p lag hi en seide met meen
Die iode hadde alle seer

En riepe en heeft hi m bele messie
Dat hi onse wet heeft ontac
Wat dunct d here raet en coly for
Dat hi he der hite got

2565

Doet ob recht dat es ob lief
Ore crucene sae als ene dief
hi es logenae en pabemer
Al heeft hi d begokelt hier
ja en fidi recht in dit lant

2570

Cruustene cruustene al te hat
Dine die d dit was pylatys hif
die hadde een harde ontfynch hif
Gie hit he d hime liere gae
die ma die hi daer hilt geuae

2575

p lag seise ic be d ontf
ic en gi dat es een luf
Dee es de andere sculdich trou
loest dese ma da dese voulde
Tehar orent d m d nachte

2580

Als me dese tozmete onfachte
ic horde en sach d selke sake
Daer ic om ben tonghemake
Om dese sake die ic sach
die ma laet gae oft wese mach

2585

ic weet bi die boek me wel
dat hi en es no suer no fel
Genadech he pylatys hif
dit was ontrent pmetit

2590

Te paesche sol was had wet
die die iode hadde geset
daer n. woffdige watre geuae
durme se ene late gaen
in die tude was barnabas

Genae die coly mas d adich was
al was hi iode hi hadde mes d a 2595
om sine mesdaet was hi geuae
p lag quade iode gregae

En seide hier hi si n gebae
barnabas om d hi was sot
en dese ma die seide hi es got 2600

Welke wildi late gaen
da dese t wee die p m gebae
so barnabasse so dese ma
die iode riepen alle dan
he barnabasse laet gae 2605

en dese ma laet ob vplae
al heeft barnabas no mes d a
he berouwes hi wils affrae
hi es hoge ma en wel geboe
dat waer onrecht bl ene hi vloze 2610

Daer dese ma hi durt ob for
om dat hi segt dat hi es got
dese ma heeft ose wet ontac
reer recht wet hi ad e te gebae

die die selke boere iaget 2615
en he sus on al beraget
ghehinghes he ob alle obst lief
dat wime boere als ene dief
he pylatys gi sif d dit lant

recht cruustene al te hant 2620
als dit was groet en clene
riepe si lude alle gemene
he barnabasse laet quite gae

die gobelere laet ob vplae
pylatys sae anel b de geest 2625
al se die boer ghestene heeft
bere wetti wat gi iaghet

wetti w toe gi b berlaghet
dese ma hi dunct mi god
d z gine sus iaget gi durt mi god 2630

Ome wet enlome me wat gidoet Dat v alle w d'ich si
 Dat gme tozmet dus g' me soet Dat die onstout es b'ine m
 Alse pylat' sprac dese tale Go wat v d' he' lert gedac
 Doe seide ee g' en segt n' wale Stout ay m' u' lietene gac 2670
 2635 Pylat' g' doet os v'ersien Als hi dit sprac doe riepe si alle
 In dese ma die hier is gedac Die bittere als ene galie
 Iage v so heeft ghedaen h' d' pylat' g' segt wale
 G' gme quite wilt late gac Os alle becomt wel ulbe tale
 hier en es no rouc no out hier en es no rouc no out 2675
 2640 hi en wane dat g' h' hebt gout Die wilt dat g' h' hebt scout
 D'z g' h' d'us g' h' nadich s'yt Gaet op hoer en s'ucht al stille
 D'z g' d'us sine wille s'yt laet os v' d' he' doe onse wille
 Dus en comt h' h' niet v' wach W' d' d'ore wel wese so h'ou
 Om niet p'ind'ys pylat' noch En onse l'inder s'yt ioc ofte out 2680
 2645 Est v' leet ocht eest v' lief En ganc v' d'ome ofe gout
 W' selemme doere als ene dief Dat v' h' sine doet hebbe scout
 Doe qua se and' rode wel out En en ganc v' d'ome ofe gout
 En seide gefelle en s'yt n' stout R' bidde v' v' wel lieue h'ere
 En sprac niet w' se h' stouelike Dat g' os alle doet groet ee
 2650 laet mi speeke set moedelike dat barnabas moete quite s'yt 2685
 H' d' pylat' g' s'yt ofe h' En dese neme dat leue s'yt
 Die h' heldi ons gedac ofe ee Als pylat' dit herde en feet s'iet
 G' en waert noyt eer w' s'it sel Dat het en mach bliue niet
 sprac os d'adi altoes wel Ihesus en moeste s'yt v' d'ac
 2655 R' doet os ee v' hebbe moe hi lietene v' p'ersien saen 2690
 laet os dese ma b'inge v' doet hi seide ma hier es dus gebare
 Dat wanc en lert h' n' v' d'ac s'ime mach di g' hulpe no bellare
 G' en v' s'yt al ontayen Oe moet di cruce s'od' w'ac
 Al bidt v' w' h' dat gme laet gac hede desey d' d' he' saen
 2660 Doedijt g' heldt wel h' se mesdac Waer ome laet stut wat d'ert di 2695
 Wildi oet h'ere na w' uie tale D' d' du sege de waerheit mi
 Go en hou v' nem' bogdie wale Oet mi so machstu wel s'yt coene
 Pylat' ant' w' de wel sae n' Du hefo oet met yemene lertel te d'
 laet mi n' gode en hebte n' v' Eest logene eest w' h' d'artu mego
 2665 s'ime on' w'nde mi des ma' met Eest waer dies du di behaechs 2700
 So wat hede oft mach g' g' s'iet Dubest god segestu ou' waer
 Dat maecstu al d' iode maer

2705 **E**est waerh: so bestu v d'ae
hegstu d' d'ne du salt ontgac
Onse he amtl' de pylatusse sae
Ic ben god seit hi sond' waer
Ic ben coninc en god
Der iode die make h' spod
En ben nem' so v'uert
2710 **D**at ic des treckie acht' wert
In d'art wel segge ou' waer
Dat ic be god wat her es w'
Doe seide pylat' al te hant
Du wets wel dat i minne hat
2715 **D**ne doet es en d'ij leue
Dat ic di mach beide gene
Willic ic mach di late gac
Willic ic mach di te doet slac
D'ij lijf dine doet es i minne hat
2720 **W**at ic be meyer i dit lant
Ic se he wel soete amtl' de geest. dz gi b' p'nt gi en w'et w'ie
D'hi b' d' bruchte staet en beest. Coninc te make ou' se he
Pylat' seit hi dine cracht
D'ij gel'ilt en d'inet macht
2725 **D**ie du heft comt di b' d' m'ij
D'ij m'ij est al dat seggic d'ij
Pylat' beent te iode suen
Ihesus met he die was geuae
Hoe seit hi gi raghet quaet
2730 **D**oet wel en soeket anden raet
Ic dar wel segge opebae
Dat dese ma seit dat es w'ie
Hi es v' coninc en d' god
Waer toe maecti m'z he b' spod
2735 **H**i es onlbettich en sod
So w'ie met en hout ou' sine god
Iege b' so en heest' mer mess'ae
Waer toe w'ildne cruce gac

Bekent b' en gaet t' d'ere iude
En roept op dese ma genade 2740
Ic iode balsche en gebose
Draecte nu bale g'ie nose
En riepe alle gemeene
Jonge oude grote G'edene
W'ien wille anden co. negene 2745
D'ij sefara onsen keyser allene
Eft m' paesche erst i v'inc
W'ien wille anden coninc
Da desen keyser onse he
He wille w'ien drage lof enee 2750
Doe seide i iode k'nd' swich stille
Ic sal nu segge minne wille
He pylat' bedinct b' bat saen
Da desen die hier es geuae
Hi w'iltene quite late gac 2755
W'ist die keyser gi waent o'dae
D'ie mach hier groot w'od' sien
W'et gi selet arne seere 2760
Als pylat' dit bernam
Die tale he met wel en bequa
Hi was i bruchte an m' bare
Wat quaemt sine he i mare
Die he beuole hadde dz lant 2765
Hi sout he neme uter hant
Dies pylat' dit ontriet
En oer dz he de duuel riet
Hi qua gelaxe tosen he
En toegene onfachte se 2770
Hi scorde ou' here ded' saen
Goe trachme d'hi stot geuae
Hi dw'andene an die selue w'ile
En baytene baste an ene stile
Daer h'ime ande stile bant 2775

2780 Daer was gereset wel meneghe sat
Dan liecse barnabasse gien
En onse he bleef gebaen
Als een onsculdich serich ma
2785 Smeect he talke lede wervan
Sweect en bloet so storte hi daer
Doer onse wille dat was waer
Doer nep d'wel menich quaet
2790 Inne weert oft hi baste stiet
Dese ma heeft so vele gedue
K' ducht dat hi mach ontgac
Hey leet doe niet 1 half wile
Twee iode quame tote stile
2795 He brachte ene ghesela i sme hat
En gheselde onse he te hant
Sme vierde niet maer al i ee
Gheselde sme tote in de been
Om bloet va he op sme boete
Doe wec was he al docht he soete
2800 Als dese iode moede waven
Twee onde quame sae gebare
En geselde gode onse he
So ongemate en soe sere
Dat sme tranz vield op die erde
2805 Dat hi sijn selfs inde gerde
D' maecte menich iode sijn spod
En vriepe alle ma bestu god
Bestu cominc en onse he
Waer ome staerstu i dese se
2810 Al dat sie op he vriepe dan
Hi stont als een serich ma
Al dat si sloeghe hi swech stille
Dit doechde hi om onse wille
Dat hi daer stont geboude
2815 Dat was al om onse sonde
Al dat mene geselt en slaet

Dat was al om onse mesdaet
Om sine berdiere en waest niet
Dat ihesus he tozmete liet
2820 Sie hadde hi gedoecht dese noet
En daer na die bitt doet
Al t'folt dat me was gebore
Dz waer al in die helle vloze
Dies die he van hemelrike
Doechde passie om arme en rike
2825 Wp soude pisen dach en nacht
He te dienene na onse mach
Duche bidde en waken
Hoe hi dat mochte gavalen
Dat hi quame te sme rike
2830 Waer ome soude hi pefe malike
Wleer hi wed' onse he
Die stont gebode onfachte see
D' arme gheselt en perst
Dies dorsti segge hi waer kerst
2835 Alsene pylaty dus heeft
Gheleuert. Ja hi orlof gheest
Go wie des die soe vele mach
Dz hi ihesus greue stoet ofte slach
2840 Sander seir hi gaet te he noch
Die met en slaet hi wborpe doch
En onttraet v met maer maect v bor
D' gheue v orlof cest ioc cest out
Goe wie so mach de ma geslae
2845 Hi sal sijn al ongeuaen
Daer en was mene dier nb liet
Alst he dus pylaty hiet
Hi en sloech mochte hi ope he
2850 En sloech hys met hi wberpese
Onse he gaf wel meneghe suchte
Daer na so berp so menich wocht
Hoe onfachte ihesus suchte gaf
2855 Daer so menich colue slach
Om he heffet en sleet

2850 **Neeme daer sijn en meet**
 Deen riep de andere lanc slach
 Ihesus antwde ay lase o wach
 Doe riep dade stoet herde hys god
 En hedert he met hi maect sijn spod

2855 **Hoe wee was fiere herte te moede**
 Daer so menege scampe voede
 Star in sine soete huut
 Dact dat bloet sepelinge va wt
 Daer die rode wazp ofte sloech

2860 **Als ihesus fuchte die rode loech**
 Doe qua geloepe ee out rode
 Die va gheselene was hde moede
 En brachte in et sijn .i. matellijn
 En hmet ihesuse an die froude sijn

2865 **Doe qua een and' rode gegraen**
 Tonse he die stont gebaen
 En brachte met he ee roedelijn
 En gaeft ihesuse t de hnt sijn
 Doe riep si hadde hi ene crone

2870 **Garp va doerne soe w hi scone**
 Dijn waer hi ed. na sijn recht
 Doe qua ee wel ontbert lancst
 En brachte doerne wel gereet
 Scampe rulle. een rode gret

2875 **En maect af ene scampe crone**
 Onse he bade crone
 En setese he op sijnhoest sae
 Ihesus mcte die was genae
 Eenode die ene sobaste op sijnhoet

2880 **Die op sijnhoet hnt de heilige berst**
 Dartere dat bloet vte van
 Bele onfachte fuchte ihesus da
 Ihesus hadde alsoe menege wode
 Alsoe meneghe doere hi beode

2885 **ru begonste si op he te berne**

Felluc en oec te scerne
 Die kmelde en maectelij spod
 En riep hromic her god
 Ghi sijn onse comc en ose godhe
 Met rechte doe wib dese ee 2890
 Etc rode stont ere als .i. hont
 He stunde de tade als ene hont
 Si ware wboet en dul
 Die ware alle benijne w
 Je rode ontbode onse he 2895
 Als hi was ghegefelt se
 En dade he sine cleder an
 Een rode riep bele lude dan
 Hertonc mi swicchi stille
 ru doe wibab onse wille 2900
 Neemt dit cruce op ulbe halo sae
 Comt met os daer wi wille gae
 En draecht dese cruce met
 Wi sele b lere onse wat
 Doe riep ee out rode bele sae 2905
 ocht giete selt sijn ane b'rae
 Ghi moette selue drage sae
 Si moett die doet ane onfue
 Om met east dat ghi gherne let
 Si moette selue drage met 2910
 heffe selue op ulbe halo sae
 Dachte nee ic sal b staen
 Wat wbfelt b wat stadi stille
 ic heet b doet minz wille
 perst. Ihesus ose wel lieue he 2915
 Begonste te wbenene ofachte se
 En sleet sijn heilghe hant
 An dat cruce al te hant
 Dat cruce was swaer en lanc
 hi enconst gehesse hi was so cruce 2920
 Dzen was met wod d' hi cruce was

In was ghemact moede en las
Die iode maecte hare spot
En hanc he dat cruce op
2925 In droecht te caluarie dan
Daer volgede mede menich ma
Te caluarie was dan seide
Daer me die dieue verdede
Dat daer onse he die ete droecht
2930 Daer was menich iode die loecht
Dies huse droecht se cranchelike
Roestan droecht huse oetmoedelike
Een ma qua rechte he gegae
Die symon hiet si rapen saen
2935 Die iode hiet symon dan
Dat hi holpe draghe de ma
Symon hinc dorst late niet
Hi na dat cruce als met he hiet
En halpt draghe onse he
2940 Die ginc al vande vele se
Alse te caluarie quam toe
Een iode ontbant ihesuse doe
Die baste reme en die bade
Die geperst hadde sine hade
2945 Daer die iode drauce recht
Daer was gereet wel menich knecht
Al huse wilt sette al te hant
Daer was gereet wel menich hant
Die d' dat cruce beste in deerde
2950 D' was menich iode die gherde
Te siene die passie en die noet
En ons heren bitter doet
Dit hadde onse he selue boere
Om sijn volc d' was vloere
2955 Pape leer wiff ende ma
Drochte hier neme boekman

Wij en soude sijn codich no fier
Om dat wi moghe merke hier
Hier hoere wi grote oetmoedihede
Die onse he selue dede 2960
Wi souden sijn gemate n' fier
Om d' wi moghen n' k' hier
Hier hoere wi grote oetmoedehede
Die onse he selue dede
Wi soude sijn gemate met fier 2965
Om dat wi in ihesuse moge sie
Hi was oetmoedich en gemate
In he was so grote karitate
D' hi om ons he selue graf
En was gheleit meen graf 2970
Dit sogede hi om os al gader
Die was en es os elbet h' bader
Die iode ginge alle ontrent
En gereiden dat torment
Hoe dat cruce soude staen 2975
Daer ihesus ane soude sijn waen
Die wile dat sie onledich gaen
Onse he viel in te megebodesaen
Daer hi rechte serde lach
Hi suchte die sie al d' hi mach 2980
Hi gruette d' cruce sone en wale
Dit was te cruce sime tale
Cruce di heb ic begheert
Cruce di heb ic wel weert
Cruce du gelborde ter goeder tijt
Cruce du best gebenedijt
Ic ben god marie sone
Ic sal an di eer hede noene
Sterue en late mij leuen
Om mij volc hat es gesaene 2990
Cruce du waers tote nu ghesaet

299° Men split di al ouer quaet
 Voert meer so salu sijn gemint
 Al dat ic sal sijn bekint
 Ay cruce al hebbe di so wert
 Hoe seve es myn herte voert
 3000 Di si ane di al sonder waer
 Goere clint sal herde saen
 Ay cruce ic hebbe ane di voere
 Te steruene om die sijn bloere
 Dies ic deeluen sal an di
 3005 Cruce daer omme salu sijn so bu
 Di die gemene werelt al
 Di bleie end aenbede sal
 Cruce du salt wesen salt
 3010 segge ely sduels fectt gelbult
 Cruce an disal menich ma
 Wa mi neme boekin an
 Cruce du salt sijn geert
 Dine salichede sal sijn gemert
 3015 In di salic storte myn bloet
 Dier deert ofte wert hi eion goet
 Cruce ic gheue di voert meer leen
 Dat wif no ma enes negheen
 Die op mi met herte roepe genade
 3020 Eyst nacht dach vroech oft spade
 Datte de duuel nem en seint
 Es hi i node es hi i tormint
 Sime si selier en bu
 3025 segghen den duuel dat geue di
 Cruce en haddic di met voere
 Al die werelt bleue bloere
 Ic gheue he sine mesdaet
 3025 So wie mi tormet ofte slaet
 Ay cruce heilich en goet
 Daer ane ic sterue moet

Et was onder die iode sime
 Onse here dat sie name
 Onet meneger geselschap
 3030 End oer met groter bliscap
 Dine de cruce sine lieue op
 Di maecte met he alle haer spor
 Di name y seve nagele saen
 3035 End quame wose he gegae
 Si miselde vaste sine voete
 met grote naghelen vele onsoete
 3040 Der sloeghe si naghelen i sine hade
 Die gepert hadde se dia bande
 D'bloet va al d' cruce tale
 D' bequa de iode wale
 3045 Ay dat bloet sepelinge van
 Daer loech wel menich iode da
 Rochten en was daer ma negaen
 Sime sach clue stappas de steen
 Daert d'bloet op dat inde rug ^{van} naen
 3050 No den was mame dies of sinenisse
 In dit barnoch i dese seve
 Qua sijn d' d' d' d' lieue he
 Die iode en hietes hier dine n
 3055 Alsoe alst he de duuel niet
 Si maecte haer scap en h' stere
 Ru warse coene en bout
 3060 Ro warse alle onmate stout
 Al hadde sine nb te hare wille
 3065 Hefuse sine sueghe met stille
 Onse he was sichte als ee lamp
 In he en was felheit no scamp
 3070 Praer hi vroech sermoedelike
 In mine voerde onberdelike
 3075 Dit doechde hi om ons algader
 Onser alre eubelike vader
 3080 Wee die u split me d' geue sae
 Die my ihesuse geerust ware

3065 **E**ene hief die te siar rechte hat
 Weanden ter slinker al te hat
 Doe quid geloepe herphlaty
 En screef boue he aldus
 Waer om ihesu wad genaet
 3070 **E**n seec anden cruce gedae
 Dit was die brief. Dit was ihs
 Der iode comt nazareng
 Doe riepe die iode saen
 phlaty wat hebdi gedae
 3075 **E**n scrift met dat hi es mit laet
 Comt. maer dz hys he ondtat
 phlaty mit de vele sae
 Dz ic screef nu latet sine
 Doe quamme alle en wope lot
 3080 **O**m ihs cleder al was hi got
 En met he maectese h' spot
 Si ware onberdich en sot
 Doe nep elc iode al met sid cracht
 On quite di selue of du mach
 3085 **O**f du best god in anp te oit
 Quite di selue ba derre noer
 Du hieso soe vele vnuut gedae
 Quite di bade cruce saen
 En doedyt mer dz gi hier spert
 3090 **W**ad wi segge di bat doert
 Dinen wete wi niet ma dz du best
 God no gods sone no heilich kerst
 In meneg maniere i meneg wiso
 Rampenerde se gode ba paradys
 3095 **O**mer hi en at wde he m en wbit
 In was oet moedich als i kint
 Je dief die hie t' stik hant
 Rampenerde ihs al te hat
 In derre maniere i derre wiso
 3100 **R**ampenerde hi ihs ba padys

Ald du sara dattu god waers
 hoe comt dattu hier dus vnaers
Est d'ns wille est d'ns dancs
Dattu hier met od berhancs
Du waers gelbone te soe genade
Soe wiedi qua te vnde
 helpe di selue laet dade stae
En od my di laet quite grae
Du die wile miracule daets / to
Su cest tyt dattu di selue bevae
Su souu wete bestu god
Quite di selue sond' spod
Su heefftu noot qte di selue sae
Ocht ons metti wi h' ontdae
On heest wond' woe d'ru laets
Dattu dus di selue haets
Dattu di en quito ba derre noer
Di en ons. se pme es groet
Waertoe haestu h' soe naect
Ma waertoe bestu soe vnaect
Dz ic di segge du swigs al stille
Du gebeers al oft wad in wille
Waerstu god en heilich kerst
Dz grote toermet daer du i best
Siet soude te meute woe sae
Waert w' du liets od qte grae
Ore mach h' oft wad sien
Du seto du wiso dz soude gesa
Waer om e doe h' tu da dit se
Ane di en gelovic nem meer
Ithorde de dief t' rechte hat
En at wde sine geselle te
Geselle seit hi du best sod / hat
Ditu dus praes tot d'ne god
Je ontvnde dattu wel sare
Dit an ne soude ba d' se here

Dat machtu sie an sijn gelaet
 Dat mer en es om sijn mesdaet
 Hi es suete dat hi swicht stille
 3140 Daer hi wetic d'het es sijn wille
 D'hi met ons dus es gedaet
 D'heest hi al om dat ge daet
 Dat hi wilt te sijn wille
 Bzete roue domaine hille
 3145 beselle ic seg di oppbaer
 Ic wilt oec wete outbaer
 D'hi dese pnie heeft scoze
 Om sijn volc d'es eloz en
 Ic en du hebbe mesdaet
 3150 Die ontbet hebbe gedaen
 D'z grote rechte ware obigenae
 Wet es d' hi dus sijn waen
 Wi minde alle ledichede
 In os was alle onfulhede
 3155 Die wi mochte dade wi quaet
 In os beide was oudaet
 Bedie dat me os dus bent
 Recht es d' hi doge tormet
 Recht es d' hi sijn gedaen
 3160 D'z en sate n'z wel liet me os gae
 Graer mi ontferme dese ma
 inde wellte memme vrede en can
 Bonde mesprins no dorphede
 Onmate noch behagelheede
 3165 houerde selheit no scamp
 Graer al dat selue d'z i' ee lamp
 On ontferme meer sijn pnie
 Da de dme of dan de minne
 Die hi hier doghet sond' plecht
 3170 Goud' verdiet en sond' recht
 Graer d' heest mi herde droest
 Dat omc sal sijn verlost
 Steneger ziele die es i' de helle

Die sere heeft hare onwilke
 beselle wi waer beide fier 3175
 In os was prins en gt d'anger
 D'z mach ons voutte bele sere
 Dit weet algader onse here
 Gheselle en wete selue wel
 3180 Dat en hi en gwerde met el
 Dan stalen en liege
 Wijn en oec ma bedrieghe
 Die dit raecht cest ma cest brecht
 Dat es bonneste en recht
 3185 Dat mene raghe ende ba
 Dat me ande cruce sla
 Dese soude bevoutte in
 Bele sere dat seggic di
 Dato mi be vultet d' d'uct mi goet
 Inne waet geselle oft du oec doet 3190
 Ru salic bidde desen man
 Oet al myre herte dat ic can
 D'z hi gheze mine tale
 Wat hi es god d' wetic wale
 3195 Ay god seit hi gelbeldich he
 D'z omc soude voutte mi sere
 Al hancstu met os dieuelher
 Du en waers dief no pater
 Gelbeldich god dattu hier hanc
 3200 D'z es d' wille d'z es d' danc
 D'z oermodichede es soe groet
 Dattu doecho dese but' doet
 Ane dat cruce om onse wille
 En om de ghene die sijn i' de helle
 3205 Ay god gelbeldich here min
 Och ic dorste soe wene sijn
 D'z ic di gheade bade
 Hoe gerne quam ic di te vade
 Och ic mochte die haden min
 3210 Ontbenden hoe sae ic soude sijn
 Bewalle waer dme voete he

Wat mine sone woult mi se
Ghi sijn genadich en soe goet
So wat z enich ma mes doet
3215 Beroult bes he wilt hys af staen
he ge vgheniet he saen
he mine sonde woult mi
so wylre affrae dz seggic di
Ochtu noeyt miracule dades
3220 Dattu mi nu saen berades
so aen sie die wile dz my lijf mit
Soe node benic in dit toornut
Oetmoedich god wa hemelrike
Dine pme soegs om arme en vbra
3225 Ghehoze mi in derre noet
sz my herte cluet ic be doet
he ghehoze die bede myn
Doer oetmoet so biddic di
Die i sonde es beuae
3230 Wilt hys beroult benesse hebbe sae
Wilt hys affrae comt hys te vnde
Dat ge he selt doe genade
Ghi sijn god marre sone
Ghi selt sijn eer hede noene
3235 Oet groot bliscap inde trone
szet ulke grude die sijn so stone
Dies biddic di getheldich kerst
Gedincte myns al daer du best
Dat daer moete die siele my
3240 Oet di sijn dies biddic di
Dat daer hede mine siele
Oette inghel sente michiele
Od onse he horde al toe
hoe en die ma anbedde doe
3245 Gheselle ic segdi al oppbaer
Ende oer al ouer waer
Gellarich buechtere so bestu
om troet beroult bemisse dz tu hese

Des mhoghe en met en claghe
Du salt hede dese daghe 3250
Oet mi sijn mit paradys
Dat seggic di nu blide sijn
Te goeder tyt waer di gheboe
Dat ghi te trone selt sijn boe
hadde v gheselle aldus gedae 3255
So waerly met os beide sae
An di gheselle mach memich ma
Reme diecbile boelte an
Dattu soe bels quaets hese gedae
En du soe salich bast so saen 3260
hine mach minner segge te di
Soe seve stelte die maghele mi
Omy adz cort my herte es seer
Onse he en seide nemer
Dat dus die dief sijn soe lybbe 3265
Dat was onit vent mid dachtide
De qua maria ope vroultbe
Oy gte seve met bittere woultbe
En del bagelste smte say
Qua met also ee serich man 3270
Daer ihesus ande cruce hinc
Al was hi god elbelic coninc
Maria claghe de kele seve
Gode onse lieue here
inder manere i derre wjs 3275
So groette se haer kint wa paradys
lieue kint tbi ha nestu lper
Du en waers dief no pademer
lieue kint tbi was soe bout
So sel so fier so quaet so stout 3280
Dat hi di an dit cruce hinc
ja en bestu ee elbelic coninc
lieue mochtet yet gesa en
Dat my oghe mochte di sijn
3285 Dat cruce ver loest

Ja en bestu als' werelt troest
heue kint du hant hier als i dief
ic hadde di vtermate lief
ic sie di doet ic si di inde
3290 Go voutback en was me moed' ka kide
Gabriel hi troeste mi
heue als hi boedscapde di
Ora-pegge hi mi die om en boude
Dat me di dus cruce soude
3295 ic maecte mi hogghelijc en blide
Als hi di boedscapde i die tude
Dies en gelbaechde hi mi en t'vint
hietht he bele lieue kint
heue he als ic di droech
3300 Dicke speeldic en loech
Dat ic saer toe was bozen
Dattu ka mi boude si geboze
Ru bene een dat serichste wyf
Die me ter werelt ontfinc hif
3305 Als ic di droech bele lieue kint
Oret alde hede wasic gemint
Wie sal mi nu doe goet en ee
Als du doet best lieue he
Al hadstu mi daer toe boze
3310 Dattu ka mi boude si geboze
ic was ee s dienst wyf
Du daeds mi groet ee al mi hif
ic horde dicke gabrielle
Dme bode en mghiele bele
3315 Die wyfde ende troeste mi
heue he dat was om di
Als du waers jont du en waers m
On bequa sere wel di spel
Dies du en daes neges dinc el
3320 Naer mine wille daetsu wel
Hadstu hongher ofte dorst
heue ic gaf di mine borst

Duere he als du moche gaen
Dat ic di hier was sae ghedaen
Ru en heric s dinc nem meer 3325
ic sie di sterue dat mi gft seer
Dies gedmet mi lieue here
Dat ic met voutbe no met seve
Rie en was beuae als ic di droech
3330 Naer dicke speeldic en loech
heue kint als ic ka di gelach
Hoe bel ic mi behaghe mach
Din en haddic voutbe no seer
Galic di spreke nem meer
Remic waer dat mi gft seer 3335
Du hadde gespreke waer come eer
heue kint du en hadde met h saer
Go maecte die co. herodes maer
Dat hi di gerne soude f. slaen
Doe bloechic di in egypte sae 3340
Ru en canic di ge hulpe met
Go wat tozmete s di gesiet
Dmoedich he albelic coninc
Ru eest waer en ic ondunt
heue kint als du laegs bi mi 3345
Dicke hest dic en custe di
Galic alsoe doe nam mere
Degge mi ic bids di lieue he
Dat simeo die oude man
On sate boze de tepel din 3350
Naer mine moed' maghet ionkroulbe
Du salt noch hebbe bittere voutbe
Da dme kinde dat en hier siet
ic fel lieue kint nu eest gesiet
3355 Al droeghe di du waers mi hie
Du daets mi nocht en mi ee
Gelweldich he oer moedich kint
En haddic di nu so se gemint
Go en haddic mi so bitter seer
3360 Galic di cussen nemm eer

Remt met d' lictie Wel
Wat die iode sijn so sel
Gagefe mi come te di
336^r Bi soude sijn traine mi
Dat loefdic gherne lietme digae
Dat me mi traine saen
licue kint en es dit iam gt
Dat ic di die bitt' doet
Gie gedogte boer mi
337° En mine dat lude clage di
Oyet rechte clage di saer
Izint en gelovinc nemmeer
Iame dar om di lude suchte
Dat die iode hore mochte
337^r also wel mochte swijge stille
Als claghe lieue dine onbille
Swijge arme hoe mochte swijge
Izint en wanc meer georue
Dorstic di lieue come so bi
338° Dat ic die boete taste wa di
Dat mi die iode niet en saghe
hoe seve soudic di da clagen
Orochtic taste die naghele gt
Die di bringhe toter doet
338^r Die di steke in die boete
Al dorctore bele onfoete
Tasten ochter me oficse taste
Wat holpt si staet soe baste
Bi sijn so lanc so swaer so groet
339° Die bringhe dine herte ter doet
licue mine nb en magic nemmeer
Spaelic om dit grote saer
Dat i mi es om dine wille
339^r sijn herte onsmect mi al swijge
Nochtic lieue kint dorstic gae
Tote di en bi di staen
Clage tbernoey dat di es gedae

Doe soude mijn herte sod' wae
Te haer selue weds come sae
Remt en dert met ane gae 340^q
Saegme mi me soude mi gae
Oye soude mi cruce sond' wae
Dit loefdic bele gerne sae
Wilde me di nb late gaen
Dorstic nemer sijn so bout 340^s
Dat ic de iode dus sie so stout
Beloesdic selue ofte gout
Dat sie mi hinghe in dit hout
So memic lieue dz si di liete gae
Wandey cruce saen 341°
En wille si oer dit met ontfae
Dat si quite di liete gaen
So wilde wese sonder wae
Dyde cruce met d' verdag 341^r
En oer met di hede meer
Oroeste dalen al mijn saer
licue mine du swijche al stille
hoe seve heftu dine onbille
Orochtic spreke en gaen
hoe soete soudstu autwede sae 342°
Dine noet die ic dus se claghe
En al lieue kint dz ic di bringhe
Iu en moegdi autwede no spreke
Dat doen die naghele die b' steke
licue kint dies gedincbet mi 342^r
Dat die coninghe omme di
Quame wa berre di sien
En sie tot bechleem gien
En dade offerade menichfout
Omre wiewer en gout 343°
Doe wasic blide als dat gesade
Ic es mijn herte al of si briede
licue mine hoe swert es di mont
hoe gt cornet heaftu becont
hoe bebloet sijn dine hande 343^r

Hoe stuyf sijn dine witte tande
 Hoe sijn dij hāde en dine boete
 Doer gaet genichelt vele onsoete
 Hoe sepelingehe rent dij bloet d' wt
 3440 Dte diere witter huut
 lieue minne tibi seide dit
 Ic seide dine huut ware wt
 Al wasse wt si es nō sberet
 Vele stuyf cout donker en hort
 3445 lieue minne ghebeddich he
 Met grote rechte claghe di se
 Hoe balu sijn die lippe dine
 Die he dicke woegde an de minne
 Waer sijn die claer oge geuand
 3450 Die claer als een carbonkel ware
 lieue minne saelt nēn meer gestie
 Dat sie op mi selen sien
 Stuyf sijn dij singhere en dij hāde
 Gelu sijn dij witte tande
 3455 lieue he lieue minne
 Dz wanc wel i minne sinne
 Dorstic di nēn come so bi
 Di soude te saechte sijn en mi
 Dese naghele machde di so se
 3460 hoe mach o saechte sijn lieue he
 Du en mach spaelic hore no sien
 Roef du en cāens d' doet nō oelic
 lieue he du waers soe sone
 Nu hebdi ene scāpe arone
 3465 Die di peist sie di torment
 Datt' bloet sepelingehe vte rent
 Al dattu doech al dat di deert
 Gaet mi so na ter herte wert
 Doe roulich es si dat me o doet
 3470 dat sie met rechte mach wtore bloet
 Oe seir so salt doen em nēn meer
 Daer oge lēf hant en seer
 Al en der di nō taste minne hant

Die pine die du doech al te hat
 Die doeghe lieue dat seggie di 3475
 Al dijn vnoy es binne mi
 lieue minne du waers so groet
 Ic wanc dine doet betelēt goet
 Bloeme du wtore al dat gesaet
 En waert nō du en doges met dit 3480
 Du hefe selue dese doet loze
 Om dijn volc dat es berloze
 Bloeme dit heeft mi vtroest
 Datt' bi sal sijn verloest
 Oneneghe siele die moet i delille 3485
 hier bi wtore d' her es dij wille
 Bloeme hoe moechic serich sijn
 Ic doech di ter herte minn
 Bi di selen die sijn vloen
 Da eerste werde ghebozen 3490
 Aep adam vele sondich man
 Waertoe waerstu so geric dā
 Dattu braeco minns kime gebod
 Die was dij he en dij god
 Ay adam dat mi lieue kint 3495
 Dy en dānd soe heft gemint
 Dat hi doech dese bett' doet
 Om dine wille dāto iāner gē
 Iam m' arme wat seggie nō
 lieue bloeme en belgt met v 3500
 De grote roude dede segge mi
 Dienic doeghe lieue om di
 Ic soude segge dine doet
 Es alder werelt bliscap groet
 Dine doet sal dine creature 3505
 Quite ure helsschen were
 lieue bloeme lieue minne
 Ic sie dij hoeft en dine kinnē
 Wallen op dij scoude nō
 lieue minne war gedochstu 3510
 lieue minne nō en magie nēmeer

Di claghen v Wel better seer
Dat doet om sine wille
Die maecht maria swaer al stille
3515 Enre ian elbägeliste
3516 Die hi haer stont als hi dit wiste
Dat maria clagghede of hē
Die stont en weende vele se
Hi seide maria moed maecht
3520 Weest blide en niet en claecht
Dit gi daer toe waert scoze
Dat dese hē wilde vā di sijn gebore
Maria gi waert ter goeder tijt
Gebore dat gi moeder sijn
3525 Dieo heren die sal te sine wille
Dieke roue donreine hille
Vroulbe suicht en sijn nu blide
Gi selt sien in coete tude
Dat alle onse vriede die sijn blide
3530 Ten euschen paradisa sele come
Gi sijn alder werelt vroulbe
Laet wese desen bittere vroulbe
Endogede ihesus met dit but seer
Ziele en worde blide nān meer
3535 Ru sele onse vriede en onse mage
Gonder swaer eer. m. daghe
Blide sijn inde hoghe trone
Oer groter bliscap vele stone
Daer sele sie wesen eulbelike
3540 stette inghelen hoghelike
Maria en meslaet v met
Vant het weet al dat gesiet
Laet v. wene en stoncht al stille
Dit doecht hi om die sijn v dē hille
3545 hene vroulbe suer maecht
Dit grote seer dat gi hier claecht
Sal menige ledige bader doet
Die nu sijn in pine groet

Ghi sijn porte vā paradys
En sijn soe vroet en soe wils 3550
Troest gi v selue lieue vroulbe
Laet bliue dese bittere vroulbe
En doet leede v grote seer
Gente ian hi en seide nē meer
hesus of lieue hē hi hoerde al toe 3555
Hoe en sijn moed clagede doe
En hoe de goede sijn ian
Giare moed troest al daer hi can
Als hi dit horde ende sach
Sprac hi soe hi oetmoede leest mach 3560
hene moed' suete vroulbe
Ic hanghe hier met gte vroulbe
al hangic in dese cruce hier
Ic en was dref no pautemer
Gister nauont wafic gesocht 3565
En brade en vercocht
Doe gheselde mē mi onsaechte se
Die iode al wafic haer hē
hene moed' en meslaet v met
Dit tormet dat ghi hier siet 3570
Doge om der gheender wille
Die nu barren in die hille
Ja en heuet v ian met geset
Die hier bi v staet en seest
Vāer ome ic doge dese but doet 3575
Daer na sal come die bliscap groet
hene moed' lieue troulbe
alder werelt moed' en vroulbe
Ru sacle mī volc hebbe bekint
Dat ic met troulbe hebbe gemit 3580
Dat ic om hē dit seer dese noet
Gefmake. en dese bitter doet
Goeder en mach met meer te di
Spreekē. mī her te ontfinet mī
Zie di moeder nemic orlof 3585
Die di eert hebbe mīne lāf
Die di weerd die di doet eere

In sal mit paradys wesen he
 Die di bleuet hi es broet en wye
 3590 Wat du best porte va paradys
 So wie sal in hemel ike
 Eest pape eest leet arm oft rike
 Orette in ghelz blide sijn
 Dat seley doe die gebode sijn
 3595 Dit leen lieue moed' die geue di
 Dattu heefo gheschoert va mi
 Rde du jan geuouba vrient
 Die mi dicke wel heefo gediet
 3600 In we moed' beuelic di
 Alsoe lief als du heefo mi
 Te come boue inden trone
 En daer met mit sine scone
 Eere mine moed' met al sine cracht
 3605 Rem ware telst al dattu macht
 Doet haer te ere al sine macht
 Wan salu leue elbelike sachte
 Si sij bade suuer en maecht
 Vgeselschap mi wel behaecht
 3610 In ic segdi ouer waer
 Geuulike en oppeluer
 Goe wie mine moeder doet ed
 In sal mit paradys sijn he
 Dret siere moeder in derre wye
 3615 Beualse ihesus va paradys
 Goe wiet es eist ma eist wif
 In sal hebbe delbelike lijf
 Hier ane saude wi alle leen
 Dese vrouwe soude wi alle ere
 3620 Die dus die goede sinte jan
 In siere hoeden ontfinc dan
 In en hoer di met wat ofe he seide
 Wat hi boe sinte ianne leide
 Dat niemē en soude sij so wye
 Die quame mit paradys
 3625 In en dade d' maghet va hemel ike
 Eer. en lof een peggelike

Et was noene doe god ofe he
 Gaf ene roep lude en sere
 Sijn tormet en sijn angst was groet
 Die naghete stakene ter doet 3630
 In suchte hi beuede he was ofachte
 Sijne selfo hi inde hoeyte hi en waachte
 Daer hi inde angst ofe was
 Oret rechte was hi worde las
 3635 Sijn herte doef en ontsant
 Die bitter doet he herde dwanc
 Doe sprac ihesus wel van ike
 Dese tale en wel oet moedelike
 3640 Ay seut hi hoe se dat mi nu dorst
 Te drinckene dat mi nu se lust
 Hoe gherne soude drincken
 Sijn herte wilt mi ontfincke
 3645 Also hi dit seide die iode alle
 Brachte edic geminct in galle
 En maecte daer af ene dranc
 Die wel butt was en dranc
 3650 Als dese dranc geminct was
 Die brachtene ihesu die hie wel las
 En setten he in sine mont
 Daer hi bele dorstich stont
 Die galle dranc ihs ofe bad
 3655 En seide hets ghesdaen al gader
 Als dese felljer was ghesdaen
 Doe sprac hi dese tale saen
 3660 Vader seut hi bade trone
 Die mi ane marie scone
 Bondee daer ic was gelore
 Om te quitene die sijn slozen
 3665 Wat laetstu mi i dese noet
 Goe langhe mine pine es ofe
 Hoe gedochstut lieue here
 Dat ic soe langhe in dese sere
 3670 Den beuad des biddic di
 Dattu saen gheefo inde mi
 Lieue vader ontfinc v mijne 3675

Der liddic v ontfme v sime
Die mi miselste in dese sere
Ic gheheest he lieue here
Die mi hebbe dus vraden
3670 Ic gheheest he algader
in die dat sie aldus selt doe
Die ienste dade sele mes doe
Vader ic beuele di te hant
Dyne gheest v dyne hant
3675 Ic bidde v dat ghe moet of fae
Als hi wrygheest nu bele saen
als ihesus dit ghespraec
Sme soete herte graf ene conr
Sme adoe scoorde sijn hals brar
3680 Die bitt doet he stappas star
Daer vsterf die menschede
Draer met sine godlijchede
Dat wi wete ou waer algader
W was heilich gheest sone en bad
3685 a he dus vscuden was op he
Die erde beuede stappas se
Doncker wert ouer al
Die bossche beuede en ertrike al
Die sonne liet haer sone stae
3690 Die stene cloue alle saen
al die werelt werts gelbare
Die iode wordens alle v bare
Die bome draegde alle na en vire
haer sone liet elke sterre
3695 Die gordme die iode tepel hinc
Gorde en elke dinc stappas
Wisselde te die wile haer natue
Sme doet vna elke creatue
Ay hier ane soude wi alle lere
3700 Te dese soude wi ons bebere
Onsen he soude wi evey
Sme werdicheit soude wi meere
Dit was onse he denbelike bad

Die hepelue hier algader
Brachte om die ware gloze 3705
Dese doet hadde hi voren
Dit segede hi om ene iegelike
Die enege god va hemelrike
Dit mach wel wete ma en wiff
Daer deen v de andere gheest sijn wiff
3710 als om os dede onse here
Die wi met rechte bleie en eere
a he pylatus dit bolm sach
Dat he wisselde die dach
3715 En ou al elke creatue
Wisselde haers selfs natue
En dat die stene cloue saen
En die sonne liet haer sone stae
Dat het doncker wert ou al
3720 Dat bossche beuede en dal
Als pylatus horde en sach
hi riep wel lude ay lase o wach
Die mach wel sien en kinne hier
Dat dese ma en was met patome
Wat hebbe wi alle kranne gedae
3725 Wi hebbe wi dese ma v dae
Die mach wel an dit bolm sien
Dat hi wiste al dat soude gesae
hi was godesone sond' wae
Dat doet hi ons bekinne sae 3730
Wie es so dul en soe soe
hinc mach wel wete hi es god
Waert te doene dat es gedae
Doer mi en worde hi met v dae
3735 Er bespnt quame si sae
Die iode te pylatus gegae
En seide pylatus lieue here
In bidde v soet ons alle ere
hoert ostale dies bidde wi v
3740 Dat wi willen segge v
hinc comt manne ee hoechide
Dat wi alle souden sijn blide

77^{vi}

3745

Laet ons af doe dese dieue
En dese mid se doedi os lieue
Pylat antwde dit Louic Wel

3750

Die iode estappas en doe met el
Orner gader he alle saen
En quame te caluarie gegae

3755

Daer ihesus ande cruce hinc
Wreden hort ont melike dinc
Twee dieue die bi he higghe daer

3760

benede noch al opebaer
Te he bade qua te iode gegae
En brae haerver beider beo sae

3765

Ono hen been en braehi met
Dien hi doet verstorue fiet
Doe qua longius gegae

3770

Oer ene scampe spere saen
En stac dat spere in ope he
Die was gellont en bloeden me

3775

Wter wode qua gegae
Water en bloet bele saen
Daer dat wat en dat bloet va

3780

Dpte steen dat hi cloef dan
Alfoe als veue dat ier ste wnf
Da adams side ont finc liif

Alfoe wert de heilighe kerke gebore
Da ihesus side die was vloze
Om dz dat wat en dat bloet va

Wat ons hen siden dan
Om dz eo daer waer geminct
En wnn d'ne messe me fruct

Longius hi en lette met
Alfoe als pylat hiet
Hi qua te hen alle drie genote

Die ande cruce b'ne ware
Hi na alle drie die cruce sae
En heffese oter erde saen
Die cruce bleue liggende op dode
Longius hi ginc sur berde
Daer bleef liggende ihes op derde

Al doet ende vele ontberde
6 jme der stat was ee goet mid
Die ioseph hiet ide ande din

Al was hi iode broech en spade
Dadt hi gode stille linc grenade
Hi na dat in grote sere
Dat me dus berde gode ope he

Die ioseph hi qua gegae
Pylatus biel hi te boete sae
Ende seide pylat liue vrient

Duke hebdi in Wel gedienc
Ocht gi mi het hoe gherne ic name
Die he god hiet dies mas lichame

Pylat seide dit Louic Wel
Di sijn gebriende al badi el
Wildi marge wildi nb

Al te gaderen hebtene d
Ioseph was blide hi en lette met
also he dit pylat hiet

Richodemus was oer ee goet ma
En qua met iosepe gelape da
Doe quame sae dese twee mane

Tote de ebangeliste sinte ianna
End tonser vrouwe sere marie
Eere commingne vrien

Si seide dat he pylat bede dese ee
Dat hi he de lichame ba ope he
hadde gegheue te hare wille

also si dit hoorde si seveghhe stille
Blide was maria en sinte jan
Richodemus en ioseph dan

En gmghe alle bieue saen
Daer ihesus lach ande cruce b'dae
als daer dese gefelsoep qua
Ioseph i sine hat ene tagghe na
Die tagghe was suuer en vene
als daer toe hoerde en elene
Die nagghele die stac i ioseph boete
Die trac hi ute bele soete

30

3785

3790

3795

3800

3805

3810

3815

3820

Ende die v sine hinde stakte da
 Die trac hi ute soe hi best can
 Doe qua ioseph en nichodemus
 Al dus ont nichelt was ihesus
 3825 En onse vroulbe en sinte ian
 Die name onse here dan
 En lieuene vade cruce sachte
 Dese viere dade al hare machte
 Onse vroulbe begoste telbene spachte. Het was spide i goede vordaghe
 3830 En wat hi vroulbe garde onmachte.
 Die vrancheaer hade en suchte se
 Die clagede i anlike ope he
 Haer was wee en vele onfachte
 Die droechde ihesus wode sachte
 3835 Doe sprac maria ope moed en bulbe
 Oret grote seve met bittere vroulbe
 In hi harte droech di lieue he
 Wat wode cest al suchte seve
 Doe na maria balseme soete
 3840 En saluede die wode an sine boete
 En in sine hade en i sine side
 Du dede gherne al wasse onblide
 Doe nase ene witte Abel e
 Die sinte ian daer bi hilt gerne
 3845 En woude daer in onsen he
 Wel sualike met grote seve
 Ioseph hadde des nachts gellubet
 En hadde se scoen graf gemabret
 In ene witte merbelsteen
 3850 Alpe clare als een yborimbeen
 Dat graf was i ene lochte ne da
 Daer en qua wiff no man
 Doe qua ioseph en dede man
 Onse vroulbe en sinte ian
 3855 Dese diart name ope he
 En leidene i ee graf wenede se
 Doe name se ene grote steen

Die swaer was daer als yuorbeen
 En leidene op dat graf en recht
 Dese dade ihesus al sijn recht 3860
 Als dese viere die hadde gedae
 Bi name an ihesus orlof sae
 En hadde claghe vele groet
 Om onse he die daer lach doet
 Als sie ware in dese claghe 3865
 Ater dachs tihike saen
 Doe quame vele iode gegae
 Te pylatus die i sine hant
 Al die doeg die hadde int lant 3870
 Doe sprac ee iode pylatus he
 Hort onse tale doet ons ere
 Dese ma die wi hier helde doet
 Dus gedane wys i derre noet
 Die hier ande cruce es vade 3875
 Dies hi onse wet vsteerde sae
 lieue he me doet ons vstaen
 Dat hi seide daer hi stont geuae
 Dat hi derdages risen woude
 En weder leue soude 3880
 lieue he of ghijt gebiet
 Gerne bade wi of gijt riet
 Dat en dadet goede sijn graf
 Bone soude wi t wint soege d'af
 Wat hi was ee bedectiet mid 3885
 Come sine ionghere dan
 En stelene soe sijn wi outdac
 Here doet sijn graf goede sae
 Dat comt ons wel i onse moede
 Kiser hi dat sal sijn sond' goede 3890
 Comet dus alot oer wel mach
 So en sagne wi me soe droene dach
 Orogene sine i gere ote stelen
 En mogge siet ons vhalen
 Soe sele sie segge berre en bi 3895

3900

3905

3910

3915

3920

3925

3930

Dz hi duo berresen si
 Dan sal ons die voutbe derz meer
 wane An hadde late gnae eer
 pylan mit lise serode saen
 Waer omme soude wil omme sijn otae
 hebt orlof en sucket die gubilt
 Dese vrese hebit b sae gefult
 Doet wapene ridders die gubilt
 stelle en starke soe hebden gestilt
 Doese ligghe op sijn graf
 Dat sie met en scede daer af
 Soe comt dz die derde dach lede si
 Dese orlof hebt da m
 Die rode quame alle gemene
 Houghe en oude groet end dene
 En nepe hz gi segt wale
 Ons becomt wel ulbe tala
 hebt grote danc ende lof
 Di gion gheeft dese lof
 Die rode en dade sae met el
 waer wapene m ridders wel
 En leidense op os here graf
 Daer su met en scede af
 waer als die derde dach lede wale
 Go soude sijn sond' bare
 Ru laghe m gelwapede ma
 En hoedde ons here graf do
 Dat sine rogheve met en gme
 En dat sijn met en name
 En sie met en maecte maed
 Dat ihesus bresen ware
 Ons here passie hebden gelhoert
 Ome op bresenisse hort us boert
 Tuerst hort hoe hi brar de lulle
 En sine brient loeste te sine wille
 Je lulle staet m een dal
 In dene wjs als ic b segge sal

2230

David die yphete os orode gheeft
 Dat die hulle tbe stade heeft
 Dene stat boue. dade ond' street 3935
 Beide sijnse stinckede en leet
 Die ond' ste stat es ianlike
 Alsoe sal sie wese elbelike
 Des suchtighe voutbe en but seer
 D' weent me en erit emmineer 3940
 Des carminghe emm en harte slach
 D' est broech en spade altoes nachter
 Elc kanti f roept al dat hi mach
 Tibi werd ic ephlacs o kanti
 Daer es ond' blame en vier so heet
 Dat elke kanti es ghereet 3945
 Waer hi i ene yere kanti gedae
 hi gloede en smolte saen
 Bi die bid staet ene beke
 Go cont so sberst so gruclatie 3950
 half die zee waer fier i gedae
 Gie buorse te yse saen
 In dat vier dat daer es so heet
 hanghe betele wel ghereet
 Daer sond' inde kanti uighe ziele 3955
 In barren walle en dieken
 En in die roudes swarte beke
 Torment ziele elbelike
 Die beke es buter als venijn
 hoe wee es he dier me sijn 3960
 Ru sijn sie int here vier
 Da Wort mese i die beke onghier
 Dit torment dit bit seer
 Doeghe d' die kanti emmineer
 Ru wallense i dat per elbelike 3965
 Dan bidense i die roudes beke
 In dit vier m dese beke
 Sijn si sonder inde elbelike
 Daer hi es bele onghiers

2250

3978 Do groet stanc so vele ondiere
palle slanghe sarpene drake
Die siele te verflindene si halde
Die tote nu in dat pec welen
En daer tormet se have zielen
3975 Die karnue die d' sijn blozen
roepet tbi worde wi ye gheboze
Bondenhe onsalaghe vmesant lijf
Dat crut vele lude elc caynif
Die slanghe en die sarpene
3980 hebbe in de helle dese veme
Dat si de karnue al in een
Bughet d' marqch wt have been
Daer bi es soe grote stanc
So wt so bat' so stinckede cranc
3985 Dat tonghe stelte met en mach
Die d' sijn cruten nacht en dach
Daer woent in dat wt ondiere
Als die bissche mit water hier
Die siele die daer in sijn
3990 In desen stanc in dit bemijn
Sic crute sie suchte al in een
Dit lijf hebben se en el negere
Riet lijf maer die bit' doet
Die daer es sond' inde groet
3995 Dats omni doet al sond' lijf
Daer en leuet ghee carnyf
Voert so sijnse vele onghedwelte
V. hamere op aendelte
Die daer sonder inde slaen
4000 Dit hoere si alle sonder wae
Broech en spade nacht en dach
Daer crut me aflase o wach
Voert eyt so donker en so swart
So stinckende gruelyc en so hart
4005 Dat me donkerheit taste mach
So groet tormet me ma en sach

In die dicke donkerhede
In die swarte carniueghede
So crut elke siele aflase carnyf
Tbi wardic ye vele sondich lijf 4011
Maer voert so ligghe drake fel
Die sond' inde en doen met el
Maer late vte have helle gae
Blame en vier vele ongedae
Die blame es daber stot en heet 4010
Sic es de siele emmer gereet
In der selre drake helle
Sijn die carniue en emni seley
Daer sijn fornacise gloerde heet
Langhe diepe wjt en heet 4020
Daer stae die duuele emni gereet
En worpe die siele in dat heet
D' haer die siele pijnt tofoulene
Duy begghene die duuele tulene
En hebbe cruele vele gereet 4025
Vaste swave gloedende heet
En houde die carniughe sielen
Hien waer bat' dat sie welen
Beter arme d' en es nem' vaste
So broech no spade no dach no nacht
Daer es tormet en bitter seer 4030
Bonder inde en emni meer
Daer berret die moed' mette lude
Gerichtlike sond' inder
D' en claecht die moed' mat h' kint 4035
Elc te clagghene genoegh d' vnt
So de vader sme sone
Elc heeft daer genoegh te doene
Daer en stincht me nem' stille
D' sien die duude have wille 4040
D' crut me d' sleet me die hade

xxviii

Daer sucht me Yrisel de tade
 Daer sijn de duucle alle stout
 Gierich wreef fel en bout
 4045 Daer en helpt haue no gout
 Die daer sijn sijn emm out
 Daer es emm hongher endorst
 De tade en hulpt in ymoed' borst
 4050 Weo die doet elvelike sond' lijf
 D'art me aylase cartijf
 Die d' sijn sijn emm cranc
 Hare beste dberelt es wle stat
 Dat magre segghe y helte pede
 Daer es sond' inde cartuichepe
 4055 Dat oront die elbage liste
 Diet end en wle eliste
 Dat elke siele die d' sijn sal
 Gal hebbe elveler onghenal
 Dit seit sint os sinte ygoris
 4060 Diere aue edich was en wlyo
 Dat daer elke siele sal of fae
 Foey daer rechte si heeft gedae
 Dit seit die boec oec est waer
 Dat elker siele lichame daer
 4065 Gal met haer sijn in dit seer
 Sonder in de en emm meer
 Dat oront sinte augustijn
 Dat die cartue die daer sijn
 langher dunctet y halue wile d'
 4070 Dan ons hier. 6. jaer
 Dit toemet en al dit seer
 Gal daer wesen emm meer
 Dit sal al doghe pond' inde
 Elc die gode met en minde
 4075 Die rechte wer hebbe gedae
 Ende rade met hebbe gegae
 So llike tachtrest wert batone
 In mesdaet als y heeft sonde

Endies berouwenesse men haet
 Al die wile dat hi leeft 4080
 Al dit seer sal hi hebbe sbaer
 Ic wilt wle segghe on' waer
 Dat en sal sijn comen no gne
 Dat he mach helpe sine haue
 4085 Daer edmet hys i dit lijf
 Hi en sal sijn elvelic cranc
 So ronc no out no arm no rike
 Edmet hys hi en sal daer elvelike
 D'ad en wlyf lees en clerke
 Elc sal daer hebbe na sine wle
 4090 Jet in sine harte bedde can
 Hier mach hi nome bolke an
 Dat ene halue wile daer
 Es langher in hier. 6. uer
 Hier sine soude wli alle walle
 4095 Hoe wli dat mochte gheralke
 Te doene dat es die felle drake
 In hare hiele met en saken
 Wli soude pefen i dit lijf hier
 Om dit gloepende hier 4100
 Hoe daer die maeder meete kande
 Berrent. elvelike sond' inde
 Elc soude sinke ronc en out
 Om die beke die es so ront
 Die wert es dicke als benn 4105
 Hoe wee es he die d' in sijn
 Om die for naysse soude wli duncte
 End om die d' in sijn en
 Om die betels die d' in walle
 4110 Om die cartue die d' in walle
 Wli souden pefe om die stanc
 Die so wle es en so cranc
 Wli soude wle manlike
 Onsen h2 wa hemelike
 Als wli esiede dat onse siele 4115

4730

5

400

4095

4100

4105

4110

4115

255

In dat her per niet en wile
En wi moeste sijn so wils
Daer in verriede dat paradys
D'oes moete wi bliene ee rechtlike
4120 Dies ons os god ed hemelike
Die onderste stat hebdi ghepoert
Dat hulle indhoert boert
Die onderste stat es sond' gront
Daer dat doet os sinte pouwbels ont
4125 Dat die stat die boue staet
Es ganser nocht' effie quaet
Dinne dier stat en daer nae
En seer nie sonne no mane
Al en es sie niet so ianlike
4130 Als donderste si es gruelike
Daer eist donber en s'bert
Daer eist fal ende hert
D'ey es bliscap no spel no sanc
D'es onghelbarmte ende stille stat
4135 Dat mochte segge hier af meer
D'es bincoer tormet en seer
Alle die ghene die d' sijn
D' d'inken d' in dat bemin
Die dunct dat si nien meer
4140 En mochte come i meerd seer
Nocht' so eist me da met
Ieghe dat seer dat ond' gesaet
Bine ydese medere seer
Ware die vriende onse he
4145 Dat wile os here vrient
W'het die he hadde gediend
In dese stat ware si alle gader
Dochter moeder sone en gad
Alle die ware gheboeren
4150 Die moete wesen hier vloze
W'het me me ihesus vrient
Die he hier hadde gediend
Dande die oer onbetlich ware
Di boere onder meneghe stave

Du doe daer bleue en noch sijn 4155
Alse onse he loeste de vriende sijn
Ghehoert hebdi der helle stude
Die beide sijn w' en quade
Hort boert hoe ihesus d' toe qua
Dat sine vrient loeste en na 4160
Ihesus was mit graf geleit
Alse alse bod' hebbe geseit
Die viddere laghe bele wale
D'op gellapet dat me niet en stalle
Ene lichame lach mit graf bele stille 4165
D' in gheest hi qua boer die hulle
Alse hi boer die hulle quam
Gen cruce i sine hat hi nam
Hi stat die porte dat si boech
Ende dat si i stucke vloech 4170
Die clareheit sloech tote inde gront
Daer ihesus boer die porte stont
Daer me licht en qua no meer en sal
Hi qua daer clareheit ou al
Die dumele alle i omacht lage 4175
Alse die grote clareheit sage
Adam hi was d'eerste ma
Die ihesus comste bekende da
Als ada die clareheit stat
Hi sprac op hi en lette niet 4180
En vrep wel lude wle hulle
Du sals hebbe dine onwille
Ic sie want dat es geboren
D' in de ghene die ware vloze
Da maere om onse wille 4185
Hi saltu sijn bewouet wle hille
Doe vrep ada tonse here
Hi seic hi hebt lof en ere
Willecome os alle sijn
G'hi sijn come ter goeder tijt 4190
Ic ben hier v' jaer

7. 4. 17

4195 **D**ie seide meer ic seide waer
 Die oec gebonde lieue he
 Wel rindlike met grote sere
 Om mine maedaet om b gebod
 Dat ic waer wat gi waert god
 Om de grote gheerichede mine
 Hebbic gedoent grote pme
 4200 **I**c beet de appel stillelame
 D' helic gedrent dato m isme
 Riet ic allene maer oec als maghe
 Die hier doe meneghe claghe
 En elc ma die me was gebore
 Es om mine wille verlore
 4205 **H**e gi wat al dat gesaet
 Ja en wetti wel wiet mi wiet
Doe qua noe die maecte dearte
 En was blide en vrep scwke
 Willecome lieue here
 4210 **R**u benic quite ba dese sere
Doe qua gelape abralha
 Als hi os here comst bernad
 En vrep willecome had mi
 Ru salic mi paradys sijn
 4215 **D**oe qua jacob en sine zyn sone
 Si ware blide en coene
 En vrep alle willecome lieue troest
 Willecome wi sijn verlost
 Doe qua gelope moesias
 4220 **E**n was blide al gader das
 En en mocht he onthoude niet
 hi loech sere als hi ihesuse fiet
 Doe qua die comit dauid gegae
 En viel op ihesus boete saen
 4225 **E**n vrep sere lude ic me en sach
 Te mine behoef soe blide sach
 Omme die dat dese bliscap was
 Doe vrep vele lude ysaas

Ru es bollit minne yphetic
 Dies hebbe danc die maghet maie 4230
 En ihesus haer lieue sint
 D' mine scrifture es w' belont
 Doe qua ysaas ende loth
 En daniel ende iacob
 En vrep he nu east wel waer 4235
 Dat gelof es woerde waer
 Daer na qua malacthiel
 Iheremias en rezechiel
 En al ons here vrient
 Die he oert hadde gedient 4240
 Orenste blide geselcap
 Die o sine comst hadde bliscap
 Doe quame sic met meneghe saen
 4245 **H**es' ihesus comst gebaren
 En danc alle onse here
 Dat hie vloest hadde w' diese
 Als ihesus dus heeft v'roest
 Sine vrede en verlost
 hi begroetes soete en wale
 4250 **E**n pade he alle dese tale
 lieue vrient hebt minne vrede
 Ic be b' bader en b' herde
 lieue vrient om ulde wille
 hebic gedae se minne onwille
 Om e' wormet d' gi hadt groet 4255
 hebic gesmaect die bitt' doet
 En om de gene die sijn en sele
 Ic en weet hoe sijn mi lone sele
 Dat gi mi oert hebt gemint
 Dat selu nu hebbe bekint 4260
Ru comet alle vele sone
 Riet nu boue inde tvone
 Daer sijn met mi albelike
 In dat soete hemelrike
 4265 **A**ls ihesus dit hadde gesaen
 Elke zele op sine boete lent

En vrende alle vele sere
Da bliscap die seide onse he
Etc na anden bider hant
4270 En volghde ihesuse al te hant
Singhende heghelike aldus
Sanctus sco sancto dominus
Dies moete wi hier alle b diene
Dat wise moete hore ende sien
4275 Die met ihesuse singhe dan
Dies moete b diene wiff en ma
Die duuele alle romacht lage
Da ihesus claerheit als sij sage
Als he dit licht begonste ontgac
4280 Bistonde op vele sere ontdae
Die na stakke en brander
Dande vranle de derde tage
Doe riepe alle wi sij ontdae
Volghhe wi onser pride saen
4285 Die duuele riepe alle gemene
Wach Wach onse hille blijft allene
Volghelbi volghelbi al te hant
Glae wi ac o se pride o se hant
Si wawe bitter alsoe galle
4290 Si loeyde caemide vele se alle
En liepe alle vele sere
Ra die heilighhe na onse he
Daer riepe etc duuel al d hi en
Achter ihesus zielen dan
4295 Quade liede ontbeit o se saen
Ontbeit ocht wi sele v vplae
Der marret achter wi volghde b
In selen b steendoet slae nu
Si liepe he halp niet sere
4300 Etc was serich alsoe hi dit siet
En die meester duuel was
Als hi wa loepene moede was
Hi seide gefelle staet al stille
Laet mi nu doe al mine wille
4305 In wodert herde wat manedites

Die der he ontdae des
Hi en dunct mi gee eerdt ma
Ic sal he braghe wat hi can
Wbi hi dus sine wille
heeft ggedae in onse hille 4310
hoe hi ons alle heeft beruert
sonder wape en sonder swert
Lachter heeft hi ons gedaen
Wiet es wille he braghe saen
Hi dunct mi condich en fier 4315
sonder orlof qua hi hier
Doe riepe die duuel to se he
horstut du does mi o se onere
Dattu sonder orlof quames
Te mine hille en du names 4320
O mine ziele die metti gae
Ghi selse weder o heue saen
al haddise noch alsoe b re gebet
heeffe weder eer erich siet
als dit die duuel hadde geset 4325
Ihesus sprac te siele ontbeit
Ic wille antwerde dese quact
Die mi dus toe sprac sondraet
Duuel seut hi doe dat ic wille
siet narre en comt o se staet al stille
Dat ic qua boer dme hille
Dat was mine dancs en mi wille
het en bestet oer niet te mi
Dat ic orlof name an di
Du en maegs mi b hede niet 4335
Dat ic an dme porte siet
Du waers wile claer en sone
Diet mi boue inde trone
Ic ben dijn god ic he dijn he
Ic werp di i desen bittere se 4340
Om dme grote behagelheide
Waxit di in dese serichede
he serchi en cans geloue niet
En wet algader dat gesiet
4345 hi segt waer ic was wile sone

Met b boue inde trone
 Ic was behaeghel en fier
 Daer om benic i de helle hier
 Nu hebdi mi verbolghē seve
 4350 Dat gi mi doet dese grote dēve
 Dat gi dus veime voest mi rike
 Dat daer en blyft no arm no rike
 Dat ghi mi nemt de selue mā
 Dien ic metten appel wan
 4355 Dat ghi mi al de gēene voest
 Die ghi mi selue hadt geloeft
 Wat goeder rechtie es hi dan
 Die sijn gelof met hōude en can
 Al sidi god gi doet onbet
 4360 Ghi ontoet dat gi hadt geset
 Gi voest mi dies al opebare
 Dat ic hebbe gēhadt b' rāre
 Als adam die bi b staet
 Hadde gēdaē sijn vlyso vaet
 4365 Boe dadi bā hē ulbe wille
 En woxytene sēc in mine hille
 Daer hi sijn soude emmīmeer
 In mijn toornēt i mijn seer
 Niet hi allene maer alle gemene
 4370 Oron en wylf groet en clene
 Nu brecti dat ghi hadt geset
 Gi doet onvedene gi doet onbet
 Hesus onse hē antwde gheeft
 Als die duuel geset heeft
 4375 Duuel set hi ic hōrde dmetale
 Dies wyllic di antwder den wale
 Ic ben god van hemelrike
 Ic gesiep al ardenke
 Ic makede de nacht en de dach
 4380 Ic maecte al dat lūf hebbe mach
 Ic maecte water en vier
 Daer maectic alle dier
 Ic was ende emmer wese sal

Ic maecte de hemel en ertrike al
 4385 Alre al dit hadde gemaect
 Het dochte mi gele wel gernaect
 Doe pensdie bi mi selue hier
 Du salt noch malae een dier
 Dy dier so maectic rechtsterft da
 4390 Dat dier dat was die man
 Den man haddic so gemint
 Oyet mi soe was hi bel bekint
 Ic maectene na die sozme mi
 Also als noch alle māne sijn
 4395 Dien selue mā hietu adam
 Daer hi sloop sine ene velbe mā
 Wa dūre velbe maectic ee wylf
 En hietse eua en gaf haer lūf
 Desen wūue en desen man
 Ganc sēc vstānesse dan
 4400 Hēer seep ganc hē opebaē
 Ouer alle die dierē die wāre
 En al dat was ex deerde mijn
 Boude te hare gebode sijn
 Gene scone stad haddic gemaect 4405
 Dele bequame en bel gernaect
 Wime der stad soe waest so goet
 Dine wime hadde sine soet
 Hē dochte dat hi nēmeer
 4410 En mochte sijn i emch seer
 Alre hande bome settic d' m
 Die bome bloeie nacht en dach
 Boe soete stad me mā en sach
 Daer en qua veghe no went
 4415 Daer riket emmer als punnet
 In midden was een sōen preecl
 Emmi groene altoes geheel
 Boe soete stad no oer soe scone
 En sach me mā ond' den trone
 4420 Daer wies brucht bā alre wylf
 Die stad was deert siche paradys
 Alle die noet wāre geboren
 Wāre hier omē alle verloren
 Dit was d' vaet lede vānt

4425 Dat voe in de helle hadde gefat
Ondertrale hadde ghehale
Ic hadde dese waert al gestilt
Dattu dus worues mine creatur
Al gader in die helle sure
4430 Ic ghehmgheo het was boersie
Dat dit aldus moeste gestie
Wat dus adu den appel beet
Daer meneghe sielen o heeft of loet
Die daer bliue in de onderste helle
4435 Al hebbe mine vriede hare wille
Wle quaet al dumber di te broech
Het dunct mi tijt en lanc genoegh
Dat dine helle al gader salrede
Dyne creatur die ic makede
4440 Dat die onweyne helle stebhe soude
Al mij bolt ionghe en oude
Dies si staltch bolco soe vele
Kriepic mine maffel gabriele
En loed he ene blide boedscap
4445 Ic sendene te nazareth in die stat
Ic hiet he dat hi met en wade lat
En hi marie seide dat
Dat ic wilde da hare sij geboer
Om mij bolt dat ware berlore
4450 Dus wildic wade bleeschelich ma
Ane mine moed' marie dan
En dus quita mine creatur
Daer met. dz wort mi seve te sure
Die in de helle ware berlozen
4455 Worde bi marie geboren
Het en hadde geholpe met en tinte
En hadde mij doet in a in gemt
En broze selue mine doet
Als ic hebbe met groter noet
4460 En na mine doet hadde vloest
Dyne vriende en vertroest
Quade vrant nu est gestriet
Alfoe als gyt selue siet
Al en dumber v niet goet
4465 Ic hebbe gegene bleesch en bloet

Mine selve lichame om hare wille
Dus quita se alle vander helle
In derre maniere in derre wils
Salic mine vriede mit paradys
Bette dat he es geveet
4470 Vrant al waert di lief ofte leet
Ic ben saechte suete gemate
In mi es emm karitate
Ic wille nu sette mine vrient
Die mi wel hebbe gedient
4475 Soue met mi inde trone
Bonder inde vele stone
Quaet vrant hebdi gehoert
Wat wildi mi nu segge doert
Die duuel seit sint dat gi list
4480 Dat gi sachte he oemoedich sijt
Ruitet mi da desen bettere seve
Al bene dieuel laue here
Doe antilde onse he ihesus
Quaet du salo ende aldus.
4485 Hier die en comstu nennmer
Over bliff in dit bitter seer
Crechet alle saen acht wort
Ic hete v dat gi ons met en deert
Daer help bene doet mine wille
4490 Guet weder in die wle helle
Strappad daer ihesus dit hadde gefat
Eic duul elier en seve seer
Die stonde serlat en guert
Eic stoue siet ter helle wort
4495 Ihesus na pine vriede te hant
Eic na anden met hant
Hi leidde se met he inde trone
Singhende alle vele stone
Daer singhe si noch hoghelike
4500 Bonder inde eulbelike
Dat bi moete singhe met he
Dies onne os god segt alle dine
De qua die sondich bele sae
Dat ihesus wille anegae
4505 Dat sin lichame daer hi leet

Verrees also me die hadde geset
 Alse sijn gheest vader hulle qua
 Daer hi sine liecut die nam
 4510 Inder daghernet vele saen
 Doe qua ihesus ghegaen
 Daer sijn lichame lach mit graf
 Dne vddere en siede niet d'af
 4515 Maer lage daer gelwapet wale
 Datme de lichame niet en stalle
 Die geest na de grote steen
 Die wort was als puorebeen
 Daer niet gedert was d'graf
 Den steen dede hi hi siede af
 4520 Sijn gheest voer inde lichame da
 Ihesus wort weds leude ma
 Ser ihesus die grane geet
 Dhi d' gelbode was d' d'lect
 D' na hi en wdet ou een
 4525 En lat gelbode op de steen
 Dit was al inder daghernaet
 Dat ihesus die grane gaet
 Oret vele inghelen hoghelike
 Daer sie wesen elbelike
 4530 Dats die vddere en wiste t'wint
 Aldus verrees manie lant
 De quame die manie sae
 Ser die sone begonst oppae
 Deen was maria magdalene
 4535 Die wase sonde was so rene
 Wandere t'bee die sere vrouwe
 Ware suster onser vrouwe
 Dese vrouwe bracht salue soete
 En wilde salue ihesus boete
 4540 En sine hade en alle sijn wode
 Och sie die gelwapede in en bode
 Dese manie geselde hen
 Oret hare siere speaen
 En gaen onblide te gne voert
 4545 Om die vddere sere d'voert
 Doe seide der manie ene

Dat was die soete magdalene
 Hoe sele wi de steen bringhe af
 Dis so wachte die leir opt graf
 4550 Wy sijn wyf hi vrouwe came
 En die steen es swaer en lanc
 Si gonghe voert ic segd hoe
 Die vddere bondense flapede doe
 Als magdalene troef binne fiet
 4555 Ihesus lichame si niet en fiet
 Die keerde haer sone en herdesoert
 En heeft de onden t'bee geset
 Die sichte alle drie te hant
 Deen na d' d' matt hant
 4560 Die ginge alle drie saen daer
 T'graf besien oft wad waer
 Als elke mala t'graf binne fiet
 Wy en bodene d' hagede met
 Maer een ioghelme wort en stene
 4565 D' was die inghel wade trone
 D' inghel seir hen ou waer
 D' ihesus d' sere watre bres d'
 G'hi vrouwe seir hi en maglaet d' in
 Hebbes bliscap dies g'hi hier fiet
 4570 Ihesuse die gr suelket nd
 Hi es berese dat segge d'
 Waset hoghelijc en blide
 Hi selte sien moete t'ide
 G'richt stille en mat en soert
 4575 Ihesus die i dit graf was geleit
 Hi es wode leude vader doet
 Inde trone es bliscap groet
 Guete vrouwe en sijn met d'voert
 Preert alle drie achter wort
 4580 En doet sine iogere maer
 Dar hi wesen es ou waer
 Begghet parre nanelike
 En sime rane seke teke
 Welket sine iogere algader
 4585 Begt he dar berese d' d' vader

Dat sijn troefte en sijn blide
 Si selene sien i corte tude
 Nu eyst vode dat es gescreue
 Ihesus heeft wad' ontfae leue
 4590 Goete vrouwe ic be ee vode
 Da ihesuse de hoge gode
 Doet mij gebod en mine tale
 krecht weder en doese vele wale
 4595 Also dit dinghel heeft gesent
 Elke maria vele herde srent
 Da bliscapen si en leste met
 Si dade dat he dinghel hiet
 Die liepe alle die hogheleke
 4600 Te gadere en vele sekerlike
 Daer sie d'apostole wiste dan
 Elke loept al dat sie ran
 Die soete maria magdalene
 Hiep wlike goer dade allene
 Alsie tote iogere quame
 4605 Grote bliscap dat si name
 Die riepe vele lude hort alle hort
 Hort alle boedscap die te b' behort
 Al wasic wif besondicht seve
 Ic bringhe meumae wa ofe he
 4610 Ihesus es vrese ns
 Ouer waer soe seggiet d'
 Ihesus heeft leue ontfaen
 Hi es vresen sond' waen
 Ic was te graue al daer hi lach
 4615 Ic en vants n' no en horde no en sach
 Sonder sijn dinghel sadic daer
 Dier mi seide al ouer waer
 Dat ihes' leuede wode wad
 Hi hiet mi dat lict d' dade maed
 4620 Doe quame die ewe marie sae
 Vele moede daer gegae
 En seide wote iogere daer
 Al dat dese vrouwe seut d' was w'

Harre geloouer d' dese vrouwe sent
 In graf d' ihes' was gelegte 4625
 Daer en bonde w'ns binne met
 Daer es grote bliscap gesiet
 Dinghel hiet d' w'nt d' dade maer
 Dat w'nt d' seide oppelaer
 4630 En d' peter en jan
 Dat w'nt d' seide nameleke dan
 Dat ihes' wad vrese ns
 Dinghel hiet ons seggiet d.
 Als dit die vrouwe hadde gesent
 Den apostole ouer waerheit 4635
 Strappas pet' ende jan
 Die god mochte god van
 En alle de apostole hat in hat
 Alle gemeyne al te hant
 Alsie d' quame sie en vode met 4640
 Dat cleet d' ihes' daer hiet
 Daer hi i was gelbonde
 Andere lichame si n' en vode
 Etc der iogere i graf binne hiet
 Si sage on' al si en vode met 4645
 Bine bonde lichame el negae
 Ouer dat cleet d' lach opte stee
 Goete vrike als een piment
 Etc iogere d'ns genoech d' bent
 4650 Als dit algad' was gesiet
 En sie ihes' en bonde met
 Die keerde sae alle acht' wert
 Om die iode ware sie vuert
 Belo was daer die twivelde se
 Hoe dus vrese mochte sijn ofe he 4655
 Hoe hi geloue soude so saen
 Die hi ter doet sach verflae
 Dat was allene sinte thomas
 Die dus i grote twivel was
 Dande apostole en geloeffe el met
 4660 Dan dus met gode was gesaet

4665 **R**ispen leue te sine Wille
 Die geloefde sie lude en stille
 Daer si wech gae alle gemene
 Daer bleef maria magdalene
 Buchsede wenede op di graf
 En seide si en sabre met scede af
 Soe sild sie ihesu hare here
 Die wulpe cleve en doe ere
 4670 Daer bleefte liggende al in ee
 Die wile sach sie inden steen
 Of sie ver saghe si begeerde se
 Ihesu hare lieue here
 4675 Die biel op deede si dede h' bede
 Guete bedinghe maria dede
 Dat sie moeste d'warte tude
 Ihesu sie en wde blide
 Hoert hier grote minlijchede
 4680 Daer maria magdalene da
 Op ihesus graf bleef allene
 Die sa hare sonde was rene
 Daer alle sine apostole ware
 Die alle sa bare ihesus w' ware
 4685 Als mana lach i dese seve
 En dus wachte ihu hare he
 Hi en lette n' ee halve wile da
 So baerde hare ee some man
 Die ma ihesu bade trone
 Hi qua bloepende harde stone
 4690 Maria wert suert vele se
 En nep bele lude sidi d' lieue he
 Die b' selue hebdt gevloest
 Bidi dat so beme getroest
 Bidi dat ghelvel dich man
 4695 Die mi chruet mine sode da
 Also tot b' qua te vade
 Bidi dit die mi daer genade
 Bidi dit ihesus marie sone

Die geveet sijn altoes te doene
 Elke kerstme sibe genade 4700
 Die op b' roept ceest broech ceest spade
 Bidi de ghene die hadt vloze
 De doet om die warte vloze
 En daer met hebt vloest
 Bidi dit ghelvel dich troest 4705
 De sprac ihesu mala w'uch stille
 Ic ben ihesus ic heb de hulle
 Te broke en vloest mine vrent
 Die mi wile wel hebbe gedient
 Segt mine iogere dit al gader 4710
 Dattu mi sprakes ic be haer bad
 Ic ben din god ic be d' here
 On hefftu begert vele seir
 Maria du waers een sondich wif
 Ru es met mi so wert d' lijf 4715
 Dattu mi tierst sages allene
 Soe mine di suete magdalene
 Ganc en segt mine vriende
 Die mi d' die wale vriende
 Segt mine ionghere dit al gad 4720
 Dattu mi spracs ic bel' sader
 Segt petre he doe ic aflaet
 Da sine sonde sa siere mesdaet
 Dat hi d' riberf lochende mino
 Gysternacht dies hi o'sach sine 4725
 Begghhe dat hem g'ghene si
 En dat hi roelike come te mi
 Omia biel op ihesus boete
 En cussese bele soete
 Die saet hoghelike sae sa gode 4730
 En dede wel sine gebode
 a lo sie dit geseide waest sodach
 Dat wi nu hete paesdach
 Dat ihesu he marie baerde
 Dat si sijn opriensesse s' maerde 4735

Sme apostole na ende wude
 Die boec ghebet dat wi sijn blide
 Die daghe selde hi met recht doe ed
 Daer in dus vrees onse he
 4740 **I**hesus onse he da paradys
 Waerde he saen in menegher wyse
 Sme apostole sijn vrienden
 Die he bleide en dienden
 Die oetmoedenghe he ey leet in lanc
 4745 Oer he an hi en dranc
 naer he was hi soete en sachte
 xl. daghe en xl. nachte
 also lode ware xl. daghe
 Ihesus onse he qua ghe t sine magre
 4750 Te bethanie oetmoedelike
 pondraechto i die cruce welke
 Daer hi met sine ioghere sat
 En met he dranc en at
 Oer siere hant hise beudide
 4755 En pdrate he en mabese blide
 Oropad als hi dit hadde ghesdae
 Bi sine vader tafelen saen
 Bi en ware met te sat i sine
 stoel oer dronke da sterke wine
 4760 Si dade daer toe al hare sen
 Ter tafele dat ihesus seide hen
 Ihesus nemt orlof vele stome
 Wat hi wile vare inde trone
 Daer sine ioghere ioghet dach ware
 4765 Ene claerheit bygode baren
 Ene welke qua ond he daer
 Die soe stome was en so claer
 Die welke gaf so clare sijn
 he waderde wat dat mochte sijn
 4770 Oer claerheit boer vele stome
 Ihesus onse he inde hant trone
 Daer die claerheit ihesu draecht
 Ete die daer was my oeghe saecht
 Also onse he qua tote trone
 4775 Daer die inghela in sijn stome
 alle dinghela die daer ware

In name ieghe he ghenare
 En songhe alle blidelike aldus
 Sancty sancty sancty dominus
 Daer es noch die he da gemelike 4780
 En sal wesen etwelike
 Dat weet hi al dat me doet
 Eer met gepenst eyst quaet eyst goet
 Daer sal hi sitte tot di mala
 4785 Clad blide sone wale
 Dat hi hier tale tot so sal come
 Elke na sine werbe doerne
 her en es rupe no leer no wif no ma
 Die de wile segge can
 4790 Die me i boeke gesareue sach
 Weltyt her sal wese doem sdach
 Oer sonder tuiuel die dach sal come
 Dat ihesus es alle sal doemen
 hi sal come als god en he
 4795 Dan selen wi ons vrucht seve
 als dit sal sijn sele wi beuen
 En dinge oer her es gescreue
 Daer sal hi lecke en clerke
 Elken lone va sijn werke
 Dat tonigge gmane gesegge mach 4800
 hoe gruelike sal wesen doem sdach
 Al dat es sal da beue sbare
 Dan sal dalley sonne en mane
 alle die sijn leude ofte doet
 4805 Gede risen en sijn te derre noet
 Ieghe dat si hier hebbe gedaen
 Beley sie daer den loey omfue
 Daer come i derre wyse
 Onse he da paradys
 als hi ande cruce stont
 4810 En sal ons doe cont
 Wat hi doechde doer ofe wille
 Lan kuchtie sele wi swige stille
 Dan sal ihesus da paradys
 Ten sondere segge in derre wyse 4815
 hort na mi vele quade honde
 die bonde sijn in hoest sonde

xxvii

Daer do mi mit elbelike dier
 In die stant in dat wile ondier
 4020 Hebe dat toornat elbelike
 Quade serpente rānlike
 Gaet vallike in dat butt' seer
 En woenet daer in emmmeer
 Gaet te die drake r die gille
 4025 Daer gi emm selt in quelle
 Gaet captiue sondeghe zielen
 In dat pecc walke en wuelen
 Ont daer elbelike seit ope he
 4030 In sal die worpe in dese se
 Die weghe he hebbe mesdāe
 Die te vade met en in genue
 Die hier doe sine ontdulle
 Gi selen berren in die hille
 Dat seit die boec al openbaer
 4035 Ic wilt oec segghe ou waer
 Dat elc lichame met sielen sine
 Sal barre in die helle sine
 Hier om soude wi onse vader
 Diene en bleie alle gader
 4040 Die wile dat wi sijn r dese lue
 Dat wi met en wde captiue
 Dies moete wi alle berdiene hier
 Dat os besermt moer in dat dier
 En dat toornat en alle die sere
 4045 Dies moete os omme onse he
 In sal ihesus te siere recht hat
 Die salighe sette al te hant
 En sal segghe ghebenedide
 Omme kinder weest alle blide
 4050 En sal op heffe sine hant
 En sal se segghe al te hant
 Dan sal hi segghe liene vrient
 On hebdi oert wel ggedient
 Ic wille v leide vele stone
 4055 Oer mi boue inde trone

Ohi waket dicke om mine wille
 On daeddi cere lude r en stille
 Ohi saecht gerne mine gode
 Gi hielt vele wbel mine gebode
 Gi ghmet ter berke broech en spade 4060
 Gi gmet te papa die te vade
 Ter goeder tyt waerdi geboere
 Oer mi so sidi alle bertoren
 sime kinder gebenedide
 Gi hoerit gherne al v getide 4065
 Den arme stondi dicke bi
 Dat gi hen daer dat daeddi mi
 Gi waert oetmoedich en gemate
 Gi hadt trouwbe en caritate
 In v was trouwbe r alle tyt 4070
 Daer om wille dat gi sijn
 Sonder inde mit euscherike
 Hier boue in mi hemelrike
 Sielen lichame wille dat si
 Int hoeghe paradys met mi 4075
 Daeres die bliscap emm groet
 Daer es dat lijf sonder doet
 Daer en wert me nem out
 Daer singhe singhe menichfout
 Daer en es vouldbe noch oer fier 4080
 Daer es me blide emm meer
 Daer en eist te heet no te cout
 Daer es bliscap menichfout
 Die wille dat v gereet si
 Daer wille v alle sette bi mi 4085
 Daer heest elke ziele hare wille
 Daer en stuycht me nem stille
 Daer singt me emm aldus
 Sancty sco sco dominus
 siene kinder daer wille v 4090
 Sette an mine side r
 Daer sal v lichame en v sielen
 Elbelike singhe in sinte machiale

4895 **I**ndere manere in dene lino
Sal onse he da paradys
Te doensdaghe toe ons come
In sine gelberke elke doeme
Daer moete wi vedene geue sae
4900 **D**a die dat wi hebbe gedaen
Nu moete wi da die ghelike
Doen ma en wiff leer en clerke
Dat wi moete sin met hen
Elbelike in dat hoghe iherusalē
4905 **I** wille 6 segghe ou waer
Belterlike en opebaer
Soe waer vrouwe t arbete gret
En sie desey boer mit huus weet
heffys geloue sonder waen
4910 **B**i sal saechte hebbe saen
En die bruct die sie bringe sal
Sal sin rechtinnghe hebbe al
Soe wie oec geloue heeft des
Soe wat huse daer dese boer tes
4915 **D**aer en mach tepeest no plage
Slagen no bi nachte no bi daghe
Oec es dit waer godheit
mit huus daer dese boer t leit
Soe wie daer binne es
4920 **B**yt dies saler en ghelbes
Dat nemer en bsterft
haestelinghe no en bederft
En alle die ghene die gode minne
En hier toe legghe hare sinne
4925 **D**ie eerst toe legt est ma est wiff
God ghene he alle elbelic hif
En die clert die dese rime maecte
Dier om pette en en waecte
En de ghene die screef dit lere
Was hi pape was hi clert
4930 **G**ode en onser vrouwe teeren

Datter ghele an moeste leerē
sonder inde moete hare sielen
Dieten inghel sinte michale
Keusten inden hoghe trone
4935 **S**iet allen heplighe bele sone
Onser alre zielen oec met he
Spreec alle te gader amen

Deognitas.

Gode segghen wi lof.
En de hemeliche here Hof. 4940

Dit was ghemt in ierusalem
de toeringhe. int jaer ons
hare als sine screef. or. acc.
en xxxviii.

Die houte d'ane ystert
 D'inghet sone en bederf
 Hebit gheleste hoet gelbes
 Ru wmanē in gode dies
 5 D'z hi in selke lere finde
 Dat ic vā beghinne te inde
 Alle die poente moet v'recke
 Sonder loghelike blecken
 Wat laghet ane dat ic vloghe
 10 In dit langhe prologhe

Adm was d'eerste mā
 Die meschelike borre gelba
 En hoe hi bi sijn wifse rade
 D'noep gelhan en grote scade
 15 hoe hi bi eender cleend' spise
 Was gheborpe vte paradise
 Dat wete meest alle de liede
 By wat salze dat ghesiede
 Daer omē latic achter bliue
 20 Wat icker met af en wille sanue
 Oec hebbe vele liede ghehoert
 Vā des quaets cayms moert
 Die was adams sūste kint
 Dat hi hi rade des duuels fel
 25 Doet sloech sine broeder abel

Den adam die mozt vna
 Wert hi i he selue grā
 Wato in ghesriet kaptue
 Byderade van minne wue
 30 So in ghesriet meneghe blanne
 Ru en willec hare lichame
 Ghenake nemmermeet
 Abels doet doet in so wee
 Daer na en bekindi veue me
 35 minne C. paven drie

God hiet na die n. jare
 Adam dat hi met veue wue
 En manscap hadde in hare lue
 Als een mā met sine wue
 Doe wone si eer te gader een kint 40
 D'z sed hiet en de vader sint
 Ghehoersam was en ond' die
 Als ghi hier na selt v'staen
 Doe adam ont was v. jaer
 En daer toe xxx. Wel naer 45
 Was hi gheleue ende crant
 Van ouden met yme gemanc
 Hi stont met ene spade en brochte
 Soe moede dat hi nem en mochte
 Hi leende op sine spade en ruste 50
 Kuttel he sijn leues lieste
 Cranchelike stont hi en stan
 Sed sine sone sprac hi an
 In d'eer maniere en seide
 Heue kint gaet sond' beide 55
 Op gherechte badlike minne
 Tote maghel eferubinne
 Ghi selt v binde boort paradys
 Dat he dat hi v make wns
 Hoe langhe tyt ic sal messen 60
 Der olve d' ontfemenessen
 Die in god selue beliet
 Doe me in vā daer v'sriet
 En en syt vā he met v'uert
 Al hout ee vierich swaert 65
 Hi hoett met die saleghhe stede
 Daer paepo es en elbelic brede

Se sprac te sine vader
 Ic ben ghereet te doe algand
 Dat v es lief ende ghi ghebiet 70
 Naer en weet des wegges niet
 Sone gaet op minne troest
 En volghet den wegge in oest
 Dat ic v segge merket wale
 Als ghi comt i ene dale 75

Daer hiet edal va elkoene
Dan volghet ene weghe groene
Daer sel di boestape binde stude
Die wi met rouwe quame gade

80 Ic en v moeder meede
Doe ons dinghel ontfede de stede
Die wi bi onsen vrouwe vloze
Noch stae daer die boestape

85 Quallust daer wies nocht wt
loef gras no ander crout
Der segge od waerheit
Ghi selt sien een claerheit
Come vier saligher stede
Ghemmet met volke d' soethede

90 Als ghise fiet vneert v met
Sed na dese danc siet
Hi dede dat he sin bad' bat
En ghinc alde rechte pat
Tot inde dale va elkoene

95 Hi hadde goede wille te doene
Dat he sin vader had beuote
Doe gheraecti sonder dalen
Daer die boestape stonden
Quallust va adams sonde

100 Doe volghdi soe langhe naer
D' hi ena die claerheit daer
Die ute paradysse quam
Doe hi die claerheit ena
Waendi make ene biere

105 Doe wert hi udaert sijn
Doe pensdi om die claerheit
Daer he sin vader af had gesent
Die he te gemoete come soude
Doe tert hi boert als die boude

110 En ghinc met stoute sinne
Tote inghel cherubinne
Hi sare met ene sberde
Die he braegde wat hi begheerde

Ed sprac ic come va adame
Die mi pme en mesquame
Sine lichame heeft ver sleten

Hi bidt dat ghi he doet wete
Ene gheverchte sekerheit
Vader oke der ontfermitheit
Die he god selue behiet 120
Doe me he va daer vriet
Doe sprac dinghel cherubin
Giet v hoet ter dore in
En siet al omme mit paradys
Ghi moghet he wel gheue pens 125
Dat wete wel boue alle stede
Die ond' de hemel stae benede
Daer laghet mi wat ghi v siet
Ic saels v make te bediet

Ed sprac sin hoet v dore in 130
he vblide herte en sin
Hi sach meer scoenheide daer
Der ic wel segge opebaer
Wademich mesche ghedochte
In he selue begripe mochte 135

Crude gane soete lucht
Die boeme hadde sone vrucht
Pu hi v sone sach stae
Die oeghe liet hi ome gae
In midde de padysse pleyne 140

Gach hi stae v fonteyne
Die was ghedelt in mij maniere
Also ons die meeste bediede
Deerste es physon gemant
En loept om v lant 145

Dat me heet enulat
Oet hare wat net si dat
Daer vint me v d' beste goud
Dat de werelt binne houd
Der vint me v in die steene 150
Die and' rivie die ic meene
heet gyon na mine wane

physon

gpon 115

200
 En loept om d'ant d' moiane
 Die wy hete swarte liede
 150 Die derde in corte bediede
 heet tygris also verstaet
 En loep om d'ant va azia
 Die vierde rivier sijt gheloes
 Es gheliete eufrates
 160 En loept om die werelt al
 haer groetheit es sond' getal
 In deser rivier soe en claer
 Die sed hadde ghesien d'
 Stont in boe ghelasse groet
 165 En alle sijn telgre ware bloet
 hme droech brucht no blade
 so scoonheit dat docht he sade
 Dat he ghelasse was so hoghe
 En dorret was so droeghe
 170 hi sloech sijn oeghe ned' en sach
 hoe om de boe ghelode lach
 Een serpent eysele en groet
 Die wortele bade boeme bloet
 liep diep in de helle
 175 Daer sach hi die ziele va abelle
 hi sach sond'linge weder
 dende boe boue en onder
 op theechste vade boe lach
 Een kint also te senge mach
 180 sicut bore in doelke ghelode
 hi hoeret wene te die stode
 lo hi die stede hadde bestie
 Ghinc hi weder na die
 D hi de myghel stude vant
 185 En bragede he te hant

Wat dat elene kint meende
 Dat opte boe lach en weede
 Die d' soe dorret stont
 D myghel sprac ic maect d'oot
 Dat kint daer in na braghet 190
 Sal noch ane in zuul maghet
 Boue de loep der nature
 Onfae meschelicke figure
 Sal god hebbe d' kint gemene
 Va el maghet die allene 195
 Weder sal binde die ghenade
 Die adam bi yeuen vade
 Bloes in onghesorsamhede
 Dat die in doe meschede
 Sal dat kint allene berope 200
 Als die rad' sulle sijn gelope
 Welcomelicke te hare tide
 Siet eer sal adam blide
 Polye der onfermichede
 Sal de kinde vor sine lede 205
 Wee gheperst soe v' mate
 Dat die vader in sal late
 He ghenoghe va ald' stont
 Die hi op de mesche hout
 Dit doet ulbe vader wete 210
 Dat ghi in kint saghet gesslate
 Vter herte der godlychede
 En smesche sone sal hete mede
 het sal storte sijn heilich bloet
 den hout dat noch wasse moet 215
 Va in greyne te same
 Die vte selue appel quame

Wen alle in de dierne
In adam wyppardise

220 Die vrucht af at en genoet
Die he god tetene vboet

Dinghel gaf sette al daer
Drie greyne dat was w
En hiet gaen i gods name

225 Als hi comt tot adame
vertelt he alle die woort
Die hi gheste hebt en gehort
In daghe na dat gime siet
Sal hi leue en langher niet

230 Oh si selt gine de lichame
In een dal stons en beyma
Dat elcon heet en gyt wel wet
Giet dat ghyo n3 en gret
Als ghyne legt mit gras

235 Die drie greyne die ic gaf
Geldi legghē ter selu stont
Dnd' die toghe in sine mot
Daer af sele wasse in gerde
Graefte met he id' earde

240 Bi sele hebaere ene groet
Dee sal zyn cedrus genoet
Die wast boue alle bome
Daer bi machme de wdgome

245 Die was en es en wof sal
Was gerdelike suto gewes
Sal sijn gelyc de cypres
Daer bi es benet die zone
Waar die cypres es gellone

Alfme foudet en ont doet 250
Dat hi gheeft volke goet

Roch alfme de sone sal blouwe
hade en boete dorhouwe
En sijn sde wt ontploke
Dute sal come soe soete roke 255

Dz die bad' daer by sal
Adaemo messaet egeue al
Dz derde gerdelike sal wese
Ghelyc de pnyboe en bidese
Es die heilige greeft bediet 260

Wat me dede pnyboe siet
Dz hi menich blat wt greeft
En al sijn telgre heeft
Daer hi mede es bespreeft
En altoes ene groene streeft 265

Dies ghelike machme in lie
De heilighe greeft i sijn wke
Die sijn gine hare en tave
Leymeler en oppebad
So menichful duchtlike gespreeft 270

Sed en merde laeger niet
Doe he dingel had bediet
Wat ane die in greyne lach
Bi haeste naech en dach 275

Tot hi wad' qua mit lat
D' hi sine vader bant
sijn etelde altemale
Da worder te worder in soet tale
hoe he dinghel hadde gesent 280
Dohie d' onfermicheit
wade kinde come soude
Doe verblide he die onde

xpxbi

285 En loech maer eewerf
 Inne fine hinc co h' staet
 Quertlan gher leefdi na die
 Dat hi die greyne had gefie
De ada dede si in die
 290 wawe d' die duuel gelijge
 En name diezele i h' gewelt
 Sed voerde de lichame opt velt
 D' hinc id' eerde leide
 Te kroen op die heyde
 Die in greyne leide hi tsame
 295 Ond' si toge d' af quame
 D'nie gerde final en cranc
 Ele ere ell' lanc
 Wint' en pamer ene groene
 Blane si dene doene
 300 Wel pp' jaer
 En moyses bantse daer
 Doe hi dat israelsche hee
 Ledde ou' die rode mere
 In leiddese doer ene woestine
 305 Daert in daghe doggede pme
 Wat sine vrede wat gee
 Rodsta droege si ou' ee
 Dat si sloege h' paulioene
 Inde dale va ebroene
 310 Daer ada begrane lach
 Doe moyses die gde sach
 En costi gewete niet
 Van lide roede was bediet
 Smorges ast was licht
 315 Sach moyses gods lmecht
 Brae dat te gerdelin
 Te hoefde vade bedde si
 Dader gerdeke dat ic me
 Sach hi stal recht en dene

Reue sie veest' inden 320
 Dat der de te die selue tude
 Grinde sie slinker side stae
 Dat seit die boec soud' waer
 Moyses wert seer uwaert
 325 Doe hi die roede sach vbaert
 In lierse stae d' ter stede
 Zu mogdi here wat hi dede
 In voer va d' in allem
 Tfolc dat was m' h'e
 In voere d' h'e luste 330
 Enachts te neme ruste
 Si sloeghe op dat gruene velt
 Reue doer haer getelt
Sand' daechs sht gelbes 335
 Sach die in roef moyses
 Te sine bedde stae i die
 Dat hise te vore had gefie
 Doe gpheterdi d' of
 En seide god hebe lof
 340 Alsic mi en beuroede
 So siet an dese in roede
 Datt' es betekient mede
 Die herlige druidichede
 Dus lierse moyses d' stae
 Inne dorstse inz ane vae 345
 En voer wach mette bedde si
 Tot int lant va raphadin
 En d'bar so butt' vortde
 Dat si alle te die staden
 Dorst' droege en ogemar 350
 Suete waer h'e gebrac
 In claechter alle vor' endout
 En gane moyses die scout
 Dies was h' bedroeft xee
 Gode badt hi onse here 355

Dat hi sende selte boete
D' swar' af worde soete
Dat volc liete n' gevoen
Doe ginc hi i' paulhoe
360 Daer hi vaste na doo
Tote des anderdages woe
lo hi de dach had yflic
Wiel hi ned' ou' hi linc
En lat gode oft wese mochte
365 Dat hi he te boze krochte
Die he also se' ubaer de
En' rochte was menich'ns
god sende i' ee' ghepens
Dat me die ghe' de wetinc
370 En' i' ene fonteyne star
D' u' wadelde die luthede
al' i' grot' zuethede
h'ort watt' na gesciede
Moysses en' sine liede
375 Woerde die roede m' h'ar
Doer slant v' r'ap' l'ede
Si quame m' hare sc'we
Omtvet ene berch gewave
Die synay g'he'te es
380 En' tie yphete moysses
het die roedekine daer
En' settese i' ae' fonteyne clare
D' na ghinc hi gelo' nes m'
O' te berch sa' synay
385 D' was hi xl. dage m' gode
En' bracht m' h' die x. g'el'v'
Bescreut i' n' tafellime
Die beyde ware stemme
Doe hi qua' v'ade berge ned'
390 Waer di die roede weder

Aemoab mit conmenke
D' sette huse werdelike
In der eerde alle drie
Daer na sach huse nye
Daer stode si menich jaer 395
D' si n' wies' i' haer
En' bleue alle i' ene doene
Wom' som' ene groene
O' u' waer seut me' oo' du
Dat se d' cant die co' dauid 400
Also ic' b' segge mach
In sine slape d' hi lach
Qua' he' i' myghel te boze
En' seide co' wt' v'ore
h'ort wies ic' b' emane 405
Ryt ou' die iordane
Daer selde i' n' roede bide
Die sy' ea' ee' l'ingde
Die set' i' ulbe hof
Een boz' sald' waffe of 410
Daer die gene' ane sal' sine
Diet al' wed' sal' u'berue
Dat hi adame vloze wt'
Dauid of sprac' en' wt' u'baert
D' se nacht leet' smoz' ges' wroe' n'
Stot' hi op' en' gere' de h' d' roe'
En' nu' m' h' g'el'fsc'ap
En' doer mit lat' va' moab
Dat leit' ou' die iordane
Hi was i' hope en' i' wane 420
Te vinde die roede daer
Die moysses ou' menich' jaer
In der eerde stae' liet
Ala' he' god' beual' en' h'et
Dauid' v'at' ene' scone' stede 425

xxxvii

Duert hi in bedde make dede
 Gans daechs alst was licht
 Sach die roede recht
 Dauid te sine bedde staede
 430 Gode bidt hi en inmaede
 Ds hi moeste oppebare
 Of dat die roede watre
 Die hi sochte int lant
 Een steme nep te hant
 435 Co. dat si de roeden
 Die du sult hebbe i die hede
 En boere binne iherusale
 Ofolc dat was m; he
 Was blide vade bonde
 440 Dauid ghinc t selu stode
 En wat die roede v'eerde
 En voere se siere veerde
 Daer mese voerde en droech
 445 En ane die rieke sloech
 Woerde si gans en gesont
 Dit wt ene here com
 Die bepillas was gehete
 Hi genoele sae t boete
 Die he vade roede qua
 450 Hi was sprechtich en lam
 En va cranchede so mar
 Dat hi met pine drae en at
 Doe me die roede an hestac
 Bloes hi al hi ongemac
 455 De bipillas was geneese
 Voer dauid wetch in dese
 Cer si lede die iordane
 Ontmoette si in moztane
 Die wi hete swerte hede
 460 Dgste wonder ane gesiede
 Die roede stac ae he dauid

Di worde stone en wit
 Wa hude en va hare
 Dit sage si oppebare
 Die daer mette co. rede 465
 Doe si ee wile ware lede
 Die iordane m; hare stave
 Qua hi ac ene berch geuar
 Daer i hier ma t lach
 En albos te bidde x lach 470
 Om dat by ene weghe was
 Also ee geimeyn repas
 C. jaer dats waerghede
 Was die ma out bid' bede
 475 haddi geleeft lage stont
 Hi boer si in es com
 Dat hier hede ee come sal
 Die mi va siechede al
 Gene se sal m; heilichede
 480 Als daer dauid qua gevde
 En boerde sielre soude hde
 Blaech vte roede mette
 Een vlamme te berge wt
 Die haestelyc had vteert
 485 Dongesonde wt smas lede
 Ofolc qua al toe gevone
 En vande ma gene se
 Si dancte gode va dese
 Es selues daghes vor bespyn
 Qua bime iherlm dauid 490
 En brachte die roedelime daer
 Dit gemel int tiende jaer
 Na dat hi co. wt broze
 Int rike dat faul te voze
 495 Oyet ist eere had besete
 Sw willic v doe wete
 Wat dauid mette roede dede

Doelste bracht binne d' stede
In settese i ee fonteyne clar
500 Die by frise houe stont daer
Dand' zaechs wachse m' loue
Dette binne sine houe
D' he te doene ontvacht
Want si ware ind' nacht
505 So diep gewortelt de grode
D' mase m' wt getreke wode
Noch w' d' m' gebringhe
God en wouts m' gelinge
Dat si wiese yewars el
510 Wsamelt w' d' si so wel
Datme met en const gesie
Vsele ee was vade d'ne
Oraer boue te opperste ide
Bleue si dat mase kende
515 D' hadde geweest in' gerdelij
Die cedrus cyprus mett' p'ij
Wiese te gader al i ee
Boed' boe fack me magge
V' groette en v' hoect d'ne
520 Oraer te opperste inde boue
Nochtme opebaer sie
Dat wsamelt was v' d'ne
Ie co. dede te die tude
Ome hof linge en wide
525 D' me de boe d' b'ne lichte
En m' ene tune d'wrochte
Doe hi d' .1. jaer had gestae
Deder die co. ome slae
W' witte zelu ene v'ne
530 Die de boe al ome ginc
Hi wies tote xxx. iare
En elp' t'iaer o' t'ware

Deder dauid die coninc
Omme slae ene witte v'ne
D' ware die xxx. ringhe 525
Die vele liede hete peinge
Want iudas brocht omme
Den gods sone s'besime
Die co. leder one s' delij
En ginchier toe te meneg' t'ij 535
In plach oer e selu stede
Te doene s'ij gebede
Hi had v' gader selu en gout
D' te wepene stene en hout
Hi woud' ee beelhuus make 545
God v'roede he in sprake
Hi seide co. meret hier an
Du best ee ozloechs ma
D' me salt gene tepel rochte
D' heeft gedae v' vele verchte 550
Ond' wint' des m' te doene
Het sal gesie bi salomoene
Die na d' sal besitte trike
Kangericht v'edelike
Ie die co. dauid sterf 555
En d' trike salomo uwerf
En hi was geweld'ich h'le
Brachte god i selke ere
D' hi ene tepel dede make
560 V'ad' aldo' best' zalte
D' me v'nde mochte
Lant waest eer m' opbrochte
So groet was d' uwer boerw
Ene balkke gebraet daer
D' meesters v'ore ensochte 565
Dat lant dore m' sine mochte
V'nde gene boe so groet

52

53

54

55

56

57

Hier begint de ploghe van der gulden legenden.

Als ghe tyt hebbic spocht ghescheest en ghebede zed omc bre larme
 te dietsche te make een boec dat me te larme heet. Inza legenden
 Dat bediet te dietsche gulde legende En wel met rechte machin
 so alsoe hete. om die goede exempel en die goede leerighe die d' m bese
 ue sin vade sancte wat correlie so bescrijft si alder sancte leue En d'
 martelere doot hoe si ghemartelijt sin om die minne va gode. Elc goet
 salich mesche en oer elc soude wilt hi. hy mach groteker in dese hrec
 sin salicheit seppe in dien dat hijnike wille en die woerde omme die
 hi daer in lese sal. Wat dat leue ons here ihesu xpi die almachich
 god es en hee boue al. om dat hi die minne va ons. arm en alledich wde
 woude. so es sin leue alle he' lighhe en alle sondare in een xpeel.
 om dat wy he na volghhe soude in oetmoedichede. also hi seut id' ewi
 gelie. Neemt mi loc op v en leert va mi. wat ic lenoetmoedich
 en saecht moedich va herte. Wat al sin leue dat hi op entrike was
 va dier tyt dat hi gheboere was tote dat hi om onse wille aende cruce
 starf. so was hi allende. om ons doey te wetene dat niet, salich
 leer en es. ale doeghe va minne. wat hi seut. ind' ewighe. Omc deen
 dander also ic v ghemint hebbe. wat mine en heeft me minne dan
 die sin siele voer sin ziende set. Xps sette voer ons sin siele. wat
 hi starf om ons va minne. om dat wy he va minne na volghhe soude
 in penitencie En also hi sin siele voer ons gheset heeft. dat wi oer
 om sin gheloue onse siele auenture soude. he sin die heilighe wel
 na en tanelic na ghevolgt. Enighe stede he bute alle liede en
 oninghe nider woert me en leefde daer in sterper penitencie. d' d'
 reuerde stolt en bekeerde se met hare pdicene va hare dolinghen.
 d' d' ward oer so vaste mi gheloue en met minne aen xpm dat si
 om sine wille die but doot storue en meneghe toornet lede eer h'
 siele wt hare lichame saet. also me in dit boec wel vinde sal. dat es
 der heilighe leue en marteliche bescreue es. dat es om dat wy d' m
 vinde sele en merke hoe verre en hoe zed ons leue vade hare vsc
 de es En dat wi ons pine sele he na te volghhe in volmaecte ghelou
 ue mi goede werke. Wat sinte pouwels seut. Gheloue sond' wert
 es doot. Wat also seut g'goig. Al en werde wi n' vscghe met wapen
 ne. wi moghe noch wel mitlere zinn op dat wy ose lichame bedri
 ghe va sine begharte. en wille wi vruendeleer vdraghe die butheyt

Jesay roerelt en onse enackerste hi staen i al sinne noot na dese macht wat
die weest hiet hi gode na volghen mach hie exempte vade heylighe. Broe
haloest hiet te doene. hi sal swaerlike ghedoemt sin da oft hiet met en
wiste. Alsoe die wise ma seit. Een knecht die de wille sin heere weest
en met en doet hi sal ghesleghe werde met vele wonde. Ouer ach
arme diet weest oft diet sculdich ware te wetene en hare volke te
leerene. Die doe al conarie als priestere en sonderlinge yftrane die
met hare quade leuene h' volc dat si te doechde leere soude te quaet
heide trecke. Wat seit pape es blide als hi een onstalt wijf te sine
wille bringhe mach. Dan oft hi hondert ziele behoude mochte. Ouer
va dese sprecht die yphete ezechiel. Ic sal mi scaep heesche vad h' de hat.
die he seke messen en broekelose mi scaep Erecht seit ysayas. O
herde en af god die din scaep acht laets. Waer suldi blien als god
die werelt sal slae. Dusdane pape salme niet na volghen m' wille
Wat mit decreet es vbose. Dat meme hore en sal eens pape dienst
dieme weest hebbede een amie. staer late hets nu so come in constu
men haer vbe leue datment acht voer clepne soude.

Septuagesima heet als men alleluia laet en dan es hulpe ute
ende het es altoes viertienacht voer pape vastelauont

Hier legit de gulde
Dats te wetene inde tude der dolmnghe
ende der wederoepinghe ofte der vnuilbighe
en der verosiliatie en der pelgrimage. De tijt der dolmnghe was va
adame lander tijt dat hi va gode doelde met soude. En duerde tot
moyses. En desey tijt hout de kerke va septuagesima tot paesschen.
Wat dan leestme beginsel vand' bible. daer in ghescreuen es der ceft
vader dolmnghe. Die tijt der wederoepinghe ofte der vnuilbighe begonste
va moyses en duerde tot dat xpo gheborde ware in walle tude die mes
worde te gheloue gheroepe. biden yphete en vnuilbet. En dese tijt hout
de kerke vande aduete toer kerstdaghe. Wat dan leestme ysaya de yphete
te die va deser veruulbighe clae ter sprecht. Die tijt der rosiliatie es de
tijt dat wi bi xpm verosilieert werde. En dese tijt hout de kerke va paes
sche tot tynone. Wat dan leestme apocalypsus. Dats boec der vholenghen.
Dat volmaacteler va deser verosiliatie. Die tijt der to pelgrimage es
de tijt des leues d' wi i si pelgime en altoes in stride. En dese tijt hout de k
ke va belobene tynone toer aduete. Wat dan leestme der connt boeke
en der makereuse boeke d'ne in leest va menighen de stride daer
onse gheestelike stryt mi wt beteket. Ouer die tijt die es va kerstdaghe

toet septuagesima Een deel betekent hi onder de tijt der verosiliacie en
 dats de tijt va bliscapē. dats te weten va kerstaghē tot octaue va dertien
 daghe. En een deel betekent hi de tijt der pelgrimage dats dā octa
 ue va dertien daghe tote septuagesima. Ende de vierde vā adelinghe
 va desen tide machme neme na. iij. dele vāde. Iac So datme de eer
 ter mach neme tote ierste. En de linte te andey. En de somer te dā
 En de herfft ten vierde. Ten andey male machme vekenē pēghe
 de vier tide vāde daghe. So datme de nacht veket tote ierste. De m
 ghestonde tote andey. De middach ten derde. De besprijt te vierde. Wat
 al waest dat de volinghe eer was dā de vberoeppinghe nochtā beginnē
 de kerke al h'officie bar inde tijt de vmbwinghe dā inde tide der volinghe
 Dats te weten inde aduent bar dā in septuagesima En bar om. ij. zake
 Dierste dat si niet sime en sal vāde volinghe beginnēde Wat si hout
 die dinc. naer si en volgt dordnacie vāde tide niet alsoe delbagelste v
 ewagelie dicke doe. Ten andey wat us xps toecomst vordē alle dinc
 vbermiltet. En daer omē hoer de aduent die tijt der vmbwinghe. En
 hier omē in deser tijt v' vmbwinghe So beginnē de kerke te lēke tanneler
 al hare dienst En om dat v' behoude v' v' dordnacie vāde kēke ghe
 sen So sēle v' ierst sime vāde feestē die come binne te tide der vmb
 winghe Welke tijt de kerke hout vāde aduete tote ker sauede Ten
 andey male vā die feestē die vāde binne dier tijt die som toe behoert
 den tide der verosiliacie en som de tide d' pelgrimage en die tijt hout
 de kēke vā kerst daghe tot septuagesime Ten derde male vā die die
 vāde zele inde tide der volinghe. En die hout de kerke vā septuage
 sima tot paessche. Ten vierde die vāde zele binne die tide der veros
 siliacie En die tijt hout de kēke vā paessche toer octaue vā sinjone
 Ten vinsten vā die tide die vāde zele binne die tide der verosiliac
 ien die tijt pelgrimage Welke tijt die kerke hout vā veldreue sime
 ene tote aduente. ¶ Verosiliacie bediet also oft me seide pērs ghemact

Dus vāde aduete os here.

Ver vke houme de aduet
 ons here om te betekene d;
 vier aduete sijn Dats te wetene xps toecomst inde bleesche. inder
 herte. inder doot. En te doemdaghe. naer dēchtste vke v' come
 gheint. Wat der heyligher gtonē die inde ehtste aduent sal v' den
 ghegheue. si en sal nēnmeer inde. Hier bi eest dat dēerste v' sponē vāde
 eerste sondaghe des aduents heeft. iij. vērse niet gheraket Glā pat
 om te betekene die viere vōrs toecomste. naer al eest dat. iij. toecom
 ste ochte aduete sijn. nochtā so schijnt dat de kerke specialike houdē
 hōmēte vāde v' v' dats vā xps toecomste inde bleesche. En te
 leste vōmēsse. alsoer v' v' schijnt inde dienstē vāde tide. En hier om

est dat de baste bade aducte som sijn in bliscapen en som sijn in droefheide
Wat ouwids der toecomsť xpi inde bleesche so heetent vaste ind bliscap
Oraer ouwids der toecomsť te bonnesse. vaste der droefheit. En om die
te betekene so singt da de kerke eneghe sant d' bliscapen. En om der
toecomsť der oufermthicheit en der bliscap met eneghe sanghe der
bliscap so laet si. En ouwids der toecomsť der lbrede gheverchicheit.
en droefht. Op die toecomsť xpi so machme id bleesche so machme
t'bee d' singhe m'ke. Dus te lbetene die t'amelichť des toecomens. en de
orbe der toecomste. Ten eerste merctme de betamelerichť des toe comes
om smesche wille die yerst inde lbet der nature blbone was vande
ghebreke der godliker bekinnesse. Wat doe viel hi al te quade dolige
va goderie. En daer om lbt hi ghedwonghe te roepene en te segghe
Verlichte mijn oghe dat ic niem meer i de doot en vslape. Daer
na so qua de lbet ghebridede en daer inne so lbt de mesche blbone
va om machte doe hi tierst riep. Die swigheit en ghebreect niet.
Oraer die ghebride soude. Wat in die lbet lbt de mesche allene ghe
leert. Oraer niet bade sonde bloest. Noch niet ne gheere g'ne ghe
holpe te gode. En daer om lbt hi ghedwonghe sijn steme te wadele
ne en te segghe. Die ghebriet en ghebreect niet. Oraer die boldoe
sonde. Hier omme qua die gods sone betameler als de mesche v
wone was hi onlbetentheide en ongemactheide. Wat hadde hi eer ge
come da sonde de mesche de salicheit gheacht hebbe. dat si bi siere vdie
te lbad. en dat hi da die medicne ondankelike soude hebbe ghebeest
Ten anden male nictme die betamelerichť des toe comes om des tye
wille. Wat hi qua in die volheit des tyts. Also pauly seit. Als die volheit
des tyts qua so sant god sine sone. Augustijn. Waer om vele segge w
om xpi niet eer en qua. Wat noch en was in come die volht de tyts
Also de ghene ghesent hadde die de tide maecte. Wat doe die volheit
des tyts qua. So qua de ghene die ons bloeste bade tide. Wat als lbt
vande tide vladicht zele zinn so selc bi come te hier elbelichť. Daer
gheen tyt en es. Ten derde male merctme om de ghemeene lbe
de onuel. Wat doe denel ghemeene was So waest betameler d
toe te doene eene ghemeene medicne. Also augustijn seit. Wat doe
qua ee groet medicn als al die lberelt doer lach een grote que
lende. En daer bi so toghet de kerke in. vñ. antisone die si boer
ker sauede singt die menichfuldichť hare qualen en reghe etc
eyscit si des medicns boete. Wat boer des gods soens toe comst inde

bleefte so ware wi onbetede en blint ghebonde in alkalike pme des duale
 knechte met quader ghebeente der sonde ghespane sudeert in don
 kerheide alledinghe vte lantsoepe en vbreuene. Hier om so hadde wi
 breke ba ene leere blossom onbende vteleid blijste en ba ene behou
 de. Wat om dat wi onbetede ware. Daer bi so hadde wi noot gheleert
 te werdene ba he. En d'om roepe wi i dierste antifone. O wylst die
 vte des alre hoghes mode bes ghegae com en leere ons den wech d'
 wylst oer ons soude luttel brome bordere. Waer d'wi ware ghe
 leert en in bloest. En d'bi eysche wi ba he vde bloest. Alre wi i d'ad
 antifone roepe. Adonay. en leusma sijnus v'isra'el. Com om os
 te bloestene in dine wt gheverete arme. Maer wat sout bordere ocht
 wi ware gheleert en bloest oft wi noch ghebonde vborde ghehoude
 na der bloestene. En d'bi eysche wi worde onloest als wi i die d'ie
 antiffe roepe. D wortel va yesse com om os te onloestene en en
 wille niet merre. Maer wat soude gheuaghe bare dat si ware
 bloest en onloest. maer dat si in noch en ware va alle bande on
 bonde so dat si i hare macht ware en vrielet mochte gae d' si vilde
 Daer om sout os luttel late hadi os bloest en onloest. Waert d'
 hi ons noch ghebonde hield. En d'bi so eysche wi vte werde ghe
 leit ba de bande alre soude als wi i die vierde antiffone roepe. D
 stotel vauids com en leide de gheuaghe vte huse des kerkers
 die sate in d' donckheide en in de scadulle des doots. Maer die la
 ghe in d' kerker hebbe ghebeest si hebbe doghe vdonckert en si
 en cone niet claerter ghesien. d'bi na dat wi bloest sijn ba de k'le
 so ghebreit ons d' wi blijst werde dat wi zie mochte v'v'ugne
 en hier om roepe wi i de vyfste ane. O oprisende claerht des ewiche
 lichte com en vclae den sittede in donckheide en in die scadulle der
 doot. O oft wi gheleert ware en va viande altemale bloest ende
 blijst. Wat sout hulpe en waer dat si soude behoude vde. En hier bi
 so eysche wi in t'bee die na volghe vde behoude als wi segge
 der liede coninc com en behoude de mesche die du va l'ime formeere
 En echt. D emmanuel com om ons te behoudene hee ons god
 in dierste ba dese t'bee so eysche wi der heydeme salicheit. O de liede
 coninc. In dand d'ode salicheit die god die vbet gaf als wi segge
 O emmanuel ons leusma en ons vbet gheue. De orde der roest
 v'p es va bele heylighe vmenegh v'ons befreue. Wat ihs xps seit

selue also lucas bescrijft. Dat hi om by zake ghesonde was. Dats ter erme
troeste. Der bedroef d' ghenefinghe. Der gheuanghene bloesenasse. Der onge
leer der blichinghe. Der soude verlatenasse. En alle menschelike gheslechte
loefenasse. En te loouene na v'diente. Naer augustijn seit. Drie orberluche
de va xps toecomste. en seit. In deser quad' werelt was. effer in worde omi
tellike pme. en stude sond' gheboze. Dit sijn de merrene ons lantstaps. En
te deser merrene so qua de merfina neder. En waret merfina nemt
en gheeft. hi gheeft dat heest en hi nemt dat hi in en heest. So na xps en
oufinc merrene. hi oufinc d' hier oubloeyt dats lode gheboze pme en
sterue. Naer hi gaf w'de gheboze. berise. en elbelike regnere. En
so qua tons die hemelste merfina om tontfane lacht' en te gheue cere
Comfane de doot en te gheueene vleue. te scappene stude en te gheueene
glorie. Gregoij hi seit. in orberlucheide va xps toe comste en seit. Alle
die houdighe die va adamaus gheslechte gheboze ware si ware erantich
alle die boerspoede deser werelt te soekene. die wedspoeedinghe te sculbe
ne. lacht' te bliene. de glorie te volghene. ond' he hede qua ons hee' ind'
menschelich' begerede die wedspoeedinghe. de boerspoedeghe dinghe bou
werdenghende. de lichte begripede bliende der glorie. Echi' xps diene
ontbede. die quam. en comede so leedi. nulbe dinghe en loerde so den
wonde. en sbond' doede so v'droech hi leet oft quade. Bernaert seit. Wy
pme catueler in. in. enele. Wat hi sijn lacht' te vleidene. En crant te
werkene. En broesch te wedstane. wt w'de v'bone. wt bi ond' se
de ruffe quaet en goet. bi bedrieghe. Pme wt bel te doene bi ghe
breke. Pme wt ons tquade te wedstane wt w'de v'bone. Hier dme
so was ons noodorstich de toecomts ons behouders om dat hi bidde ghe
loue i ons woene soude. en v'bare onse donckh' en dat hi in os bli
uede helpe soude onse cranch' en dat hi ouer os stude bedecte en be
serue soude onse broesch'. Op dand' toecomst dats te doesdaghe
so machme in dinghe merrie. Dats te betene die dinghe die boerde
doensdach ^{reite} come sele. En die mette doesdaghe come sele. Drie di
ghe sele boer de doesdaghe come. Dats te betene eyselike tekene
die boer de doesdaghe bescrijft sinte lucas en antkerst bedrieghe
nessen. en anttelechert va biere. Wat die anttelike tekene die
boer de doesdaghe bescrijft sente lucas in selb' ghebe. het sele sijn
teeken ind' mane en der sonne en der sterre en ind' eerde perffe
vade hede om de cofuse des luuds vad' zee en der vloede. De drie
eerste tekene bescrijft iohes mit boer d' ehalentht'. Die sonne wert
sbert als ee hard sac. En de mane als bloet. en die stre v'le op die

eerde. Die sonne wt bronckert. oft om Iberoeme haers lichts om dat si sal
 sime droeuede als de mesche sterft die si die de. Oft om di meere licht va
 xpo claerht te bliken. Oft also augustijn seit. De godlike wrake sal sijn so
 wraet dat de sonne sijn wrake met en sal dorre aefte. Oft na d'gheestelike
 brenesse. Wat de sonne d'gheericht dats xpo sal da donck sijn. Wat
 neme en salne dorre bleie oft belie. Die heet hier de lochtelike hemel
 en die sterre heetme asub. Asub heet also die sterre sime ned'faete de ghehe
 vierghe walmie die ghelekenesse hebbe va sterre. en na d'liede wamen
 soe seit me d' de sterre vade hemel valle. als asub ned' comt. En ontrent
 de doesdaghe soe zele die sterre seer weder striete. Wat die menichte vade
 vier sal seer onitellic sijn. En dit sal god doe om des sonders Wille. En
 daer sine seit me dat de sterre valle. Wat bele die sterre sime sele valle
 vade heiligher kerke. oft om dat si haer licht zele onverke om d' mese
 met sien en sal. Vande vierde dit perse in d'eerde sijn sal. So scrift
 matthens. Het sal tribulatie sijn dat noeyt alsulke en was vade begi
 ne vade werelt. Dat vijfte teke dats de rofse vade zee. dat wane en
 ghe dat sijn sal. dat de zee mer grote ghebrake veruare sal. va hare yent
 groecht also in apocalypsi steet. De zee en was nemeer. Of na enighe
 so saelt sijn de luut. Wat met gte ghevochte sal haer de zee heffe boue
 alle berghe xl cubits hoghe. En d' na sal si ned' dale. oft also gregorius seit
 So sal enighe milbe en ongheloorde vstormighe wde der zee en d' bloede.
 Jevoning wat ind' rode ghescrifte. xv. telkene die voer doemdaghe come
 zele. O' wde si deen na d'ad' come sele. oft bit' mine dat en ond'riet sijn.
 D'pe eerste dach sal h' die zee heffe boue alle berghe xl cubits hoghe
 en bliue in h' stat staede als een muer. Des anders daghes so sal si so se
 ned' dale dat mese come sal moghe sien. Te derde daghe so sele die kee
 te vade zee come boue die zee en roepa en vressche tote hemele en h'
 stome sal god allene v'ne. Ten vierde daghe so sal de zee en d'bat
 barre. Te vijfte daghe so sele die bloeme en die crude gheuen
 bloedeleke dau. en in dese vijfte daghe also enighe ande segge
 sele alle de boghele des hemels v'ndere inde velde elc gheslach
 te na sime ordinae en si en sele noch ete noch drincke. O' si
 sele ontsien die toe comst des doemers. Ten sesste daghe al soe
 me seit so sele vade de sonne ond'gaet heffe vierghe bloede. en
 lope te hoeye reghe duensichte vade firmamete tote daer de
 sonne op gaet. Ten seueste daghe sele de steene dee reghe dader
 stote en sele stote in vier. En also me seit so sal dee stur d'ad' stote.

Oraer de mensche en sal die hant niet b'stae sond' allene god. Te achtste da-
ghe so sal een ghemene eertbeuighe werde die so groet sal sijn also me
seit dat neghe mensche noch beeste sal moghe stae maer si seld' eerde
ghelbozpe werde. Ten neghste daghe so sal die eerde al effene en slect
werde. en alle hier ghe en houele zeld' te pulue w'de ghebroke. Te tiens-
te daghe seld' die mensche v're holt' come. en si seld' gae als v'boet. En
si en seld' dee dad' niet moghe spacke. Te elfste daghe seld' der dood
veenre b'ise en stae op de graue. Wat alle de graue wand' somie opga-
ne tote d' si ond' gaet seld' werde ont'dae datt' de doode seld' maghe v're
come. Te t'elste daghe seld' die sterre barre wat alle stre gaede en
staede. seld' v're he spreide bievoghe roek' en seld' da seere siere. Oe
seu oec dat in dese t'elste daghe alle beeste zeld' come te belde b'iet
schede en en et noch en d'incte niet. Ten dertienste daghe seld' de le-
ue de sterue dat si seld' b'ise mette doode. Ten vierste daghe sal
hemel en erde barre. Te vyfste daghe sal werde milbe hemel
en milbe eerde. ¶ Dand' tek' dat boer doesdaghe come sal dat sal
antkerst bedrieghene sijn. Wat hi sal he p'me al te bedrieghene
in mij maniere. Ten eerste met behedighe vade en met valscher
betekeneffe der scrifture. Wat hi sal he p'me te vade en met scrif-
ture wille proeue dat hi es messias die in de t'bet beloest es. Want
hi sal xps t'bet destrueren en de sine sette. Daniel seit hi gheue sal
verouberdicht' en bedroefheit in de t'epel. Dats antkerst sal suten
in de t'epel gods als god om dat hi gods t'bet af doe sal. Ten anden
sal hise bedrieghe met miraculen. Pauls seit antkerst wocost
sal sijn met s'muels werke in alle longheachtighe tekene woerde
en wondere. Apocalippis. hi dede tekene so dat hi oec b'ier dede
neder come vade hemele in de eerde. De glose seit. Ghelijc dat
de apostol' de heylighe gheest was ghegheue in ghelike va die
also sal hi gheue de quade gheest in ghelike va die. Tanderde
sal hise bedrieghe in ghegheue. Daniel seit antkerst sal he i bele
macht gheue. En hi sal d'ant te d'incte deele. De glose seit.
Antkerst sal vele gheue de gheue die hi bedroefte heeft. en hi d'ant sine
here deele. Wat die hi in sijn vrees met en mach t'eder b'inghe die sal
hi tond' doe in ghegheue. Ten vierde sal hise tonder doe met tozme
te. Daniel seit. Doue al datme gheloue mach sal h'it al woeste. Gregorius
seit va antkerste. hi doot de sterke als hi de gheue die in h'it te gade ghe.

boeghet sijn lichamelc elcmt. Dat derde dat boerde ordede oft boerden
 doem dat come sal dat sal sijn die grote anptelich? vā bid dat sal come
 boer des rechtens aensichte. Wat ons hed sal dat vier die sende. Ten
 eerste om de werelt te vnuilbene. Wat het sal sunere en vnuilbe alle
 die clemeete. Wat alsoe me leest i scolastica historia. so sal tser. xv.
 cubus boue alle berghe stae. Wat d' mesche wercke mochte so hoge
 come. Ten anden sal hnt sende om d' mesche suuninghe. Wat der
 ghene die d' leue sele saelt sijn boer vngheuer. Ten derde om de
 meere tozmet der gheene die berdoemt sele sijn. Te vierde om der
 heylgheer meere vlichte. Wat alsoe basilus seir. Als die werelt ghe/
 suent sal sijn so sal god saede die lute vader claerh? En alle die lute
 sal hi sende ter berdoemde lantscipe om dat si te meer sele werde
 ghetozmet. En alle die claerh? sal hi sende ter gheverhtegheer lant/
 scipe om dat si te meer sele werde verblit. Zele dinghe sele sijn die
 come sele mette bonnesse. Weerste es des rechtens bereffe. Wat de
 recht sal neder come inder ballenē vā iosephat en hi sal sette de goede
 te sive recht hant. en de quade te sive slinckert hant. en hers wel te
 ghelouene dat hi come sal in een hoghe stat vā daere alle liede sele
 moghe sien. En me sal n' lbane dat alle liede sele moghe vā be/
 vā in alsoe deyne valeye. Wat ieronim? seit. dat het lantscheit
 vā te ghelouene. o' si sele d' sijn en in die stede die d' ontrent ligge
 vā in de lande moghe onitallike dusentich volke sijn. sond'
 linge als si nauwe stae. En ceest dat hi noot es so sele die goede
 sijn in de locht met l' luytich? hars lichame. En de quade sele me oer
 in sijn moghe met godleker cracht. En da sal de rechtē mette
 quade plemete en false verspreke vāde wercke der ontfermh?
 ticheit dat sijn niet en hadde. En da sele si alle op hē weene. Alsoe
 guldemont seit. Die iode sele hē belbene als sine leuede sele sien
 En n' leuede makede die si achre als ene dode mesche. en si en sele
 haer meschaer n' ghelouene come oft moghe. te grad' ghetocht
 mette ghelouene lichame. Die heydene sele hē belbene die bedro/
 ghe werde mette philo sophie proeue en hē de boe beestelike socht
 dat me eene ghetruuste god oefene soude. De kerstene sonders
 sele hē belbene die de werelt mecr mēde vā gode of xpm.
 Donghelouē ghe sele hē belbene die seide dat hi mesche alkene was
 die ghetruust was en n' god als sine sele sien recht sijn die de
 iode doode. Alle de gheslechte d' earde sele hē belbene. Wat rechtē
 hē en sal ghee macht sijn te bed' stane. Noch me sal niēgher me

Die moghe wā sine nensichte. noch gheen stat sal sijn wā penitencie noch int
wā ghenoech doene. Waer wā alle dinge en sal he nā blide wā ghebae. De
der poel sal sijn ond freidest wā ordinarie. Wat gregor seut. Dat n. ordina
rie sijn sele ind'quad' s'ide. En n. ind' god' s'ide. Waer eneghe sele wā de
ghebonest en b'uar. dieme segghe sal. Ic hadde hongher en ghi en gaest
mi nā tetene. Dorst en ghi ey gaest mi nā te drinke. En eneghe en wā
de nā gheuonest en si sele requere als bolmaerte liede. die dand' ordele
sele. niet dat si sentene gheue sele. Wat dz sal allene die rechtē doey.
Ouer me seut dat se bonnessē sele. Wat si sele bide rechtē stae. En dz
bi stae sal sijn ter heiligher eere. Wat het sal he een grote eere sijn dz
si sitte sele bide rechtē also hi beloest heeft. ghi sult sitte op die pū. se
tele en bonnessē die pū. gheslechte wā israhel. Ten anden sal dat bi
sitte sijn ter quader bdoemenesse die si bdoeme sele mette l'wertē hars
leues. Ten derde sele mette bonesse come die boerbareghe telene
wā xpo passie. dat sijn cruce de naghele de l'rtelene der wode indē
luchame. Ten eerste sele dese sijn om te b'oghene xpo gloriose victorie.
en d'ome sele si in groot glorie oppebar. Daer bi seut guldemont. Dat
dz cruce en de l'rtelene staerd sijn sele wā de sijn vader sonne. Daer
bi seut hi. Ouer hoe groet es die cruce des cruce. Die sonne sal wā de
verdonckert. En de mane ne sal ghe staerht gheue. Dattu belinmen
moechē hoe bale cruce staere es wā de mane en lichte wā die sonne
Ten anden sele si d' sijn om te b'oghene sine ont'inh'cht. dat d' bi opp'kue
sal dat de goede bi ontfermenesse behoude sijn. Ten derde sele si d' sijn
om te b'oghene sine gherechticht dat bi opp'kue sal hoe gherechteler
dat hi die quade bdoemt. om dat si b'inaet hebbe de gte loen wā xpo
bloede. Waer bi dat guldemont seut. Dat xpo he wāte sal met desen
wode. Ic ben mesche wode om uwe wille. om b' ghebonde bespot. ghesleghe
en gheruust. Waer es de loen wā dus grote onrechtē dat mi gheue es.
Siet de loen wā mine bloede dat ic gaf om de blissenesse wā uwer zielen.
Waer es d' d' dienst die ghi mi ghegheue hebbe wā de loen mijne bloets.
Ic hadde b' boue mijre glorie wāert. als god was dat ic mesche wāert.
en ghi hebt mi onnut' ghemact wā enich dinc. Wat dz quaette dinc
der werelt. dat m' d' meer dan mine gherechticht en m' glorie. Te
vierde sal d' sijn die wzecht des rechtens. Wat hi en sal met wde ghe
broect met breefē wā hi es al mechtich. Guldemont seut. Ic ghe crucht
en es he te wderstane. noch hi sal in wde ghebroect met gliche wā
hi es al in rijts. Bernaert seut. Die dach sal come d' wāerde in sele sijn
sijn heite wā behoudeghe wāerde. En ene goede costuere wā volle borse.
Wā god en sal met wode bedroghe met wode noch ghebroect met
giche. Augustijn seut. O' ontbar die doem' d'ghe en d' sal sijn de ghe

rechte rechte die ne ghene moechghere psoe bte en nemt. Vnes palaps bol
 gonde en bol siluers es ne ghee lufft noch abt noch graue bedrieghe
 en sal moghe met hant. Wat hi es d'altre beste. Waer bi dat hi sine broe
 ders dat sin die valsche lierstme niet en sal bleefte. hi en sal oer niet
 werde ghebroect inz onbetheide. Wat hi es d'altre broerste. Leo de paus
 seit. Des alre opperste rechtens sentencie es dit. D'it si breselic aensucht. die
 dz al gheheel dinc steene es. en alle eborghen dinc oppebaer. die alle
 somht daer es. die de stome andlborde. en die sticht. beliet. en sond
 steme die herte sprect. en om dat sine luysh^{duo} so gt es. d'ome enfeld
 reghe sine sentencie niet binoghe allegacie van aduocate. noch de be
 drieghenesse van filosofhen. noch boerbae tale d'achmane.
 noch de bebedicht. bade scallze. Van dese my seur. Jeonny. hoe vele
 sond' tonghe en stome sele d' salegh' sin da wel sprakede. dat op dieste
 hoe vele herde salegher da filosofhe. op da der. hoe vele rinde saligher
 za die taelmāne. opt derde. hoe vele plape sele d' boue bebedichte
 sin. duo opt vierde. Ten vyfste sal d' sin dat eyselet lbroeghe. Wat
 d' sele da my. lbroeghers stae reghe de sondae. Dierste sal sy de bue
 Augustin seit. Daer sal da gheroet sin de duuel. en bringhe boert
 die woerde onser beloofte en sal ons boer worpe al dat wi ghe die heb
 be. en in wat state. en in wat vze wi ghesondicht hebbe. en wat goede
 wi da ghedae moechre hebbe. Wat die duuel sal da segghe. Egherechte
 doene wise mi dese om sine mesdaet. die dinc niet sin en woude by
 grane hi es dinc bi nature. of mine by kraepthede. Dinc om dinc
 passie. of mine om dat hi mine niet dede. na heeft gheleest ghehor
 sin. di onghelofsa. Van di ontfinc hi die stole der onster felijcht. Van
 mi heeft hi ontfae dit pinlike cleet dat hi ane heeft. Dinc cleet leit
 hi. mitte mine. es hi hier come. ghericht doene oft rechte. vomestene in
 sinde en inz mi te vdoemene. Ay ay sal d'ydane mesche sine mont
 net moghe outdoe die daer also vande wt dat hi bi gherechte vomeof
 se wt vdoemt. Dan d' lbroegher sal sin die proper mesdaet. Wat de
 pper sonde zele elke lbroeghe. Bernaert seit. Dan zele reghe
 ligo elke spreke en segghe du heues oes ghedae wi sin dinc elke
 wi en sele di niet late of wi sele altoes inz di sin en inz di te
 bonesse gae. En se selene lbroeghe inz menegher mesdaet. Die
 derde lbroegher sal sin al de werelt. Gregorius seit op dattu vrages
 wie di sal lbroeghe so seggic alle die werelt. Wat als die scype
 vbolghe wt so wt alle die werelt vbolghe. Guldemor seit. In die
 daghe en sal inz sin dz wi antlde den hemel en d'erde en watere

sonne en mane dach en nacht en alle die werelt stae sele reghe
ons in orconscapen onse sonde. En al waert dat si alle sbeghen
onse ghepenise en onse ghelike zele reghe ons stae boer gode de
sterkeleer kroeghe. Ten sefte sal sijn de onbedriegheleke orcode.
Wat de sonde sal s' hebbe da. m. orconde reghe he. Eene bouelike
dats gode die recht en orcode sijn sal. Jemias seit. Ic ben recht
en orconde seit de he. Ten anden orcode in he. Dur sal sijn sine
coscietie. Wat die redene d'is monts es orcode d'ine coscietien.
Die derde kroeghe sal sijn neue he. D' sal sijn d'inghel die he te be
huedene gheset was. die reghe he orcode gheue sal. als ee die al
weet wat hi ghe die heeft. Job seit. Die hemel D' sijn d'inghele sele
ouderke d'ine quaetheit. Dat seueste sal sijn des sondeers bezpensen.
Hier af seit g'goy. D' hoe nauwe sele da die beghe sijn de quade. boue
sal sijn die recht gram. benede die eyseleke stae. ter recht zide de fode
kroeghe. ter s'linker zide onutalke d'inele te wormete wert tver
kede. binne die berede coscietie. bue die berede werelt. De liep
tuighe sonde die dus beuae sal sijn werbert sal hi bue. Wat d'
boeghe te sine sal omoghelic sijn en opebaer daer sal onldelet sijn
Dat achtste sal sijn die sentetie d'ine met en sal moghe wdenoe
pen. noch me salse met moghe appellere. Wat om in zake soe
en ontfeetme gee appellatie in zake va rechte. Ten eerste om die
moghetit gande recht. Wat als ee comit een sentetie gheeft soe
en machmet met appellere binne sine lade oft rike. Wat hi en
heeft niemene boue he in sine rike noch me mach met appellere
noch bade keiser noch bade paus. Ten anden male om die kin
lecht der mesdaet. Wat als die mesdaet opebaer es. so en machmet
met appellere. Ten derde als me ghee d'inc oudraghe en mach
dur si n' beide en mach. Wat by aucture me soude stae ghedoghe
waert dat met oudroeghe. By dese in redene en sal me n' moghe
appellere va d'iser sentetie. Ten yerste om die moghetit bade recht
Wat die recht en heeft niemene boue he. Wat hi guet boue al me
wicheide in weerdicheide in moghetheide. Wat me soude i enighe
maniere t' de keiser of bade paus moghe appellere boer gode.
niemene boue he. Ten anden om die kenlicht d' mesdaet wat al
der quad mesdaet en soude sele d' kinler sijn en opebaer. Jemias
seit. Die dach sal come d'ose witte sele wde ghetwent al oft si ghe
sreue ware i ee tafole. Ten derde om d' die d'inc n' en sal moghe

werde gheberst. Wat niet datme daer doe sal en sal moghe ver-
 sten. Ouer me saelt al boldoe in ene winckene mit opstaen
 va eenre oghe. **Wat de name andries bediet.**

Andries bediet stone oft antbedde oft manlet. Va andoe dats
 ma. ocht andries bediet als antropos dats mesche. Va ana
 dats opwert. en nopos dats bekere. Wat hi was opwert te he-
 melste bekert op vheue te sine sceppe. Wat hi was stone i leue-
 ne. antbedde i broed leeninghe manlet ind' pine en op vheue
 nder glorie. De pape en de dyatone va acharen en aspen besve-
 ne sine passie also fise met hare oghe saghe. **Va sinte andrie.**

Andries en emghe and' ionghers. Ware in. Werf va ose hee ghe-
 roepe. Wat yest riep hise te sine kinnessde als doe andries op
 ene dach stont met jamne baptiste en m' ene anden iongher en
 jansede. Siet daer dat lam gods die werf doet die sonde der we-
 relt. En stappas qua andries mette anden ionghers. en sach waer
 ihesus woende. en si bleue met he die dach. En andries doe hi was
 simoene sine broede soe bracht hime tot ihesumme maer dsand'
 daerhs keerde si weder te hare bissche en d' na so riep hise and'
 werf te sinne brienstap al op die dach doe die scare quame te ihm
 neue de binde va genezaveth dat me heet de zee va galilea. Doe
 hi ginc in simoens en andries scap en doe si vinghe eene grote menich
 te bissche. En doe si jacope en jamne riepe die in d' d' scap ware dz filze
 hube soude so bolghede si he oer. O' si keerde wed' te hare goede. staer
 d' na riep hise derdelwerf te sine ionghers. Doe hi ihesus wadelde neue
 die zee va galilea en hise riep vad' bissche en seide. Comt na mi
 ic sal e make bisscher der hede. en doe hiet s'it al en bolghde he na
 en si bleue altoes met he. en en keerde niet wed' te hare goede. Ouer
 nocht so riep hi andrie en eneghe and' sine apostole te sine. Na
 xpo opnaert doe de apostole gheedeelt worde alle de werelt dore
 soe pdiete andries te surhea. en matheus te murgudien. O' die
 mane va d' b' maede alle matheus pdicatie. en stak he sin oghe
 dre. en leydene i ene berkar. en mictene te doden binne corte dage
 hier en binne so opphaerde d' inghel gods sinte andrie en hiet en
 gaen te murgudien. te sinte matheuse. En doe sinte andries antbedde
 dat hi selbeghes niet en wiste soe hiet hime gae ter zee en i dierste
 scap gae dat hi bonde en hi dede te hant dz hi he hiet. en mette goe-
 de winde en de inghel sine leufina so qua hi haesteleer d' boeyf
 stat. En hi bant sinte matheus kerke ope en doe hime sach weedi-
 seere en beedde. Doe gaf onse hee matheuse wed' sin. ij. lichte.

Die he die sondare gheueft hadde. en matheus ginc bad' en qua te. mithia
thien. Ouer andries bleef te murgudie. En dat volc wt ghirmit dat
he matheus ontgaet was en begrepe andries en bonde he si hadde en
sleypene doec die strate En doe sin bloet bre van so bat hi boer he en
met sinre bedinghe bekeerde hise tot ppm en hi ginc bad' tot an
thyporie. dat hier boer besreue es. En matheus onke dat se he andries
verbat ic en wane mer dat met sculdich es te gheloeuene dz so grote
elbangeliste als matheus met en soude moghe bidden dat andries
so liechte bbar. Een edel jonghelinc volghede sinre andries ieghe
bad' en moed' wille en si bad' en moed' onstake thuis d' hi i woede
met andries en doe de blame begonste te wassene en op te rseue
so nam thint ee bat en werp d' wat opt bier en te hant wort gheblift
en sin bad' en moed' seide onse sone es touerue worde. en si woede
met leedere op thuis gae. O si woede so blint dz si de leedere men
saghe. Doe riep een en seide. waer om moepdi b. met s' p'ne God
beest boer he en ghe en sieghes met. laet te hat stae dat gods gin
scap op b met en come. En gele hiede die dit saghe gheloeffde i gode
Ouer des jonghelincs bad' en moeder storue na vinstich daghe en
waer i ee graf gheleit. Een wijf nam ene ma'ssachtege ma en
om dz si met ghebare mochte kinde so seide si hare zucht ginc en
aemroep d' ranc onf vrouwe ou mi. En doe sise aemriep seide die
duuel waer rome aemroep ti mi alsic bin hulpe en maach. O gae
tot andries de apostel die sal sinre suct' hulpe moghe. Doe si te
apostel qua se leide sine met te hare suct' die i greese was. En da
postel seide ha' met rechte ghedoechtstu dit wat du best qualike ghe
hulbet en woestec woetsu dranghe de. en hebbs de duuel te rade ghe
gic. O nochtu laet di rouwe en gheloeue i ppm en wort bre
de dracht. en si gheloeffde en ghebaerde een dode dracht en haer pine
verginc. Een out ma die nicholaus hiet qua tote apostel en seide hee
hiet. h'p. ier heblic gheleest in oncuusshede. maer sulc tijt namit de
elbangelie en bat gode dat hi mi boert aue d' af behuede wilde. O om
dat ic in de sonde berouwert was en in mine quad' begheer te ghedillo
ghe so keerde weder tot omvane lertze also ic placht. Op ene dach
werde ontstelce in mine begheer te en hadde vighere selbangelie dz
ic op ghelent hadde en ginc te boerdele wort en thar seide mi d' licht
wijf. Gauc bre oude ma gauc bre. wat du best d' inghel gods. en
en ghenake mi in. noch en comt hier te mi. wat ic sie weder op di
En wort v'bondert ba t' b'ns woerde. en ic herdachte dz ic dellangelie
met mi ghedranghe hadde. si heylighe gods so bidde ou mine salich
Doe die sinte andries hoerde begonste hi te l'beene. en hi beede
waer tier fen tot noene. En doe hi op ghestae was omterene so seide
ic en sal in ere boer dz ic weer oft god dies outs mans of fine sal

121

En doe hi v. zighe gheuast hadde. So quā tote sine andriese ee steme en
 seide. Andries du heues bedde de oude nu. Waer alsoe du ghemaghers
 heests met castene. alsoe moet hi he oec moepe m; castene. dat hi w. de be
 honde En hi dede alsoe en baste bi maent te wate en te broede en d'na
 sterf hi vol goed' werke. En tote andriese quā een steme en seide bi sijn
 bede heb ic bed' gheueghe nicholaw die ic bloze hadde. **Eenkersten**
 jonghelinc seide al heymeler sinte andriese. s; zjn moed' sach mi dat ic
 sone was ben en leyde mi te boze vā oncruyfheide met haer te doene en
 om d'ut niet doe en woude so es si ghegāe ten verhte en wilt mi op ley
 ghe die mesdaet vā dus grotter quaetheit. **O** hadde boer mi d'ic dus on
 sculdich n; en sterue. Wat als si mi wroeghet so sal ic al s'inghe en hebbe
 lieuer te sterue dan mi moed' dus groetec te binarene. **Al**dy nepue de
 jonghelinc ten bonnisse en sinte andries volgde he na. **De** moed' wroegde
 sterkeleer hare sone d' hse brachtē wilde. En nie braegde de jonghelinc
 oft waer was. **Maer** hi en antwde niet. **Doe** seide sinte andries d' moed'
 du best wroet boue alle wute. die by sijn onreynicht' wils bedue d'ne
 eighene sone. **Doe** seide si de prouoest. **had** na die d' mi sone dit doe wil.
 de so heesti he ghehoude aen dese ma. **Al**dy wt die verhte **br**ramt en
 beual dat me t'kint stote soude i ene sac die ghesalft wāe m; heyste en
 dat mene inde rieuē wozpe. **O** hi hiet dat me andriese dade i ene kēd
 tote dat hi ghepest soude m; wat tormete me dode soude. **O** doe sinte
 andries beedde soe vā uarese alle ee groet dond' slach en ee gr' eerdbem
 ghe sloechse alle ter ned' en wlyf. **Wt** gheslaghe vādē blypene en bleef
 doot. **En** doe bade dand' de apostel d' si m; b'darue en moeste. en h'bat
 boer he en hot hilt op. **En** die prouoest en al sijn huus ghesloefde i he doe.
Doe sinte andries was inde stat m'cea. **So** seide he de poerters dat bu
 te neue der stat neue de wēghe ware by diuele die de liede die d'
 lede doodde. **En** d'apostel beual he d' si quame boer de volke inde tre
 like vā hōnde en hi gheboet he dat si g'inghe d' si g'ene mēschē
 en deerde en te hant ginc si te mēte. **En** doe de liede dat saghe soe
 ont'inghe si kerste g'eloue. **Ende** doe s' andries quā t'and' poertē.
Vander stat soe droechme d' ote ene dode jonghelinc. **Doe** braegde
 d'apostel wat he ghesriet was **En** si seide dat bi hōnde quame
 en soodene op sijn bedde. **En** d'apostel seide en wēende. **had** ic weet
 d' het die diuele wāe die ic s'per bod vād' stat v'dreef. **En** hi seide de
 vader wat salu nu g'ene. en hi seide ic en hebbe niet wēerde d' om
 me saliche g' g'ene. **En** d'apostel dede een ousoey en die jonghelinc
 stont op en volgde de apostel s' andriese. **W**ierich māne quame
 met sepe ten apostel wt om d' si g'eloue vā he leere soude en de
 diuele v'stormde de zee en si verdrōnckē alle. **En** doe h' lichame
 te lande quame so bracht mēse boerde apostel en hi v'beckese alle
 vād' doot. **En** si seide wat he ghesriet was. **h**ier d'ne leest me vād'

In een yue. xl. jon gheleuinghe die broncke wāde inde bloet. D'zee so brochte hi
Weder te leuene. Doe sinte andries dacharen was. so wāde luyt al met lēte
En bekeerde t'folc tot xpo gheleue. En egeas des rechteris wif leerde hi
xpo gheleue en doepse inde wāde der heyligher bonte. Doe dat egeas
gheloeerde so quā hi i die stat patras en wānt de kerstene d'afgode t'ā
bedene. En s' andries quā he tontmoete en seide. D' waer noot du bes
richte der mesche. dattu bekimes d'ne verche die inde hemel es en d'zine
oefenet. en dat g'ne oefende d'ne ghedachte al bāde bālsche afgoden
belieues. Egeas seide he bestu die andries die p'edicts die ondedeghe
wet. die de prince bā rome hadde beuole te meure te makene. Ende
Andries seide he de prince bā rome en wete noch niet hoe die gods
sone comē es. en heuet gheleert dat d'afgode duuele sijn. Welke afgode
leere dat me gode verbelghe. dat hi b'bolghe he af lēte bāde mesche
En af ghebeert dat h'ise niet en ghehore. en als h'ise niet en ghehoort
dat d'uuels gheuāghene bliue. en dat si gheuāghē so lāghe bāde duuele
bedroghe werde. tote d' si af bloot b'ē lichame bāde w'z w'z he drage de
d'ā allene de sonde. En egeas seide he. Omme d'z. b. ihesp des ydele
dinghe p'dicte so w'ē hi ghecrust ane die galghe des cruce. Andries
seide he. In ontfinc s'ins d'ancs die galghe des cruce. w'z om sine
mesdaet. o' om onser blossinghe. En egeas seide he. Ocht hi bā sine
jongheve gheleuert was. en bāde jode gheuāe en bāde ridders
ghecrust hoe moghestu ghesegghē d' de tormet des cruce s'ins
d'ancs leet. Doe begonste he sine andries te toegheue by. b. redene
d' xpo s'ins d'ancs ghepassit was. bi die d'z hi sine passie boersach en d' h'ise
sine jongheve boerseide. en bi die dat hi op sine petre b'bolgē w'ē. die d'af
leere wāde en seide ganc a'cht m' w'ē sake. En bi die d'z hi mach hadde
bā beide te lidene. en w'ē op te stane also hi seit. ic hebbe mach m' ziele
te settene en w'ē te nemene. En bi die dat hi boer w'ē sine b'ndē doe
hi he t'ghenette broet g'f. nocht en frude sine niet. En bi die d'z hi die stat
roes d' hi w'ē dat die berrade come soude. En hi seide d' hier om al w'ē was
En andries seide doe. dat die mistere des cruce g't es. Egeas seide. o' mach
niet h'ere mistere maer tormet. En d'z g' doet d'z ic d' segge sal. ic sal d'
die mistere doe proeue. En andries die seide. waert dat ic die galghe
des cruce ontfaghe so en soude w'z p'dicte die glorie des cruce. D' ic
wille dattu hoeres die mistere des cruce oft uut ver mochtas bekimme en
werde behoude. Doe begonste hi he die mistere des cruce tontbindene
En w'z. b. redene te proeue hoe tūmelseke en hoe nootdorstich d'atter
was. Deerste redene es om d'z deerste ^{mette} houte de doot in brachte
doe hi t'ghēbod brac. So waest tūmeler dat d'ader mesche de doot b'
d'ne b'ide houte ghedoghe. D'ā redene es om d'z adā diet ghebot brac

200

ghemaect was bad' onbesmette zevde. So waest temeler dz die bloesse
 worde gheboze ba eend' onbesmette maget. Dat derde es dat ada sin
 hande ontemeler wt star ter stinckeder spise. So waest temeler dat
 sand' ada sin onbesmette huide inde cruce wt verze soude moeste.
 Die vierde redene es om dz ada sueteleer die stinckede spise ghesma
 ect hadde. So waest d' toe behoerleer dz yvarie met totrane b'reue
 worde. en dz xps wt ghespijst met galle. Die vyfste redene es wat
 om dz ons xps sine onsterfelichst' geue soude. So waest behoerleer dat
 hi onse strafelichst' ane neme soude. Wat en wat god is sterfeleer so
 en worde die mesche is onsterfeleer. Doe seide egeas dese ydelheit
 velle dine liede. En doet dz ic b segghe en offe de mechtighe gode. An
 dreas seide he ic offe alle daghe de almachtighe god een onbesmet lam
 En alst ba alde bolke ghet es. so bliuet gheheel en leuedich. Doe wa
 ghede egeas hoe dit sin mochte. so seide hi dat ionghe worde. En egeas
 seide ic sal di du doe segghe met toornete. en hi wt b'gramt en dedene
 slute in ene kerke. Des ander daghes brachtme te vornesse. en ledde
 ne dat hi de aff afgode offen soude. Egeas begonste wed te noedene
 en seide. En si dat gi doet dz si di g segge. ic sal di doe l'aghe aent ere.
 Dattu prijst. En als hinc met vele toornete dreigghede so and'berde hi.
 Pejst wat toornete b meest dimet. Wat so ic volcomer be int toornet
 so ic bequamet sin sal mine coninc. Doe dede hinc ba xvi manne
 slae. en als hi gheslaghe was. So dede hinc met hadde en in boere
 aent cruce bindde. om dattu also te meere toornet hde soude. En doe
 me te cruce wert leidde. so wert een gheloep vande bolke. en seide sin
 onsculdich bloet. wt ghe doemt sone zake. Oaer sinte andries bat
 he dat sin sine minelie niet en belette. En doe s' andries teruce ba
 verre aensach doe gruette hinc en seide. God gruetet b cruce dz xps
 lichame ghesl'ht wert en verthiert niet sine lede als met preciose
 steene. Alser ons hee op clam in b haddi een eersche breefe. O' n' hebde
 ee hemelstege minne. en wert ontfac boer ghesloste. Hur bi coninc vrome
 leet in en blide. en so ontfanc mi du verblidde sine ionghe die an di
 hinc. Wat ic hebbe altoes din minne ghesl'ht. en hebbe begheert di te
 omhelfene. O goede cruce die ontfanc ba ons hee lede scoenht ende
 claerht laughe hebic di begheert en neerstelijc begheert ghemu' end so
 der blate ghesocht. En nu sidi bevaet na mi l'he begheerte. Ontfanc
 mi vade mesche. en gheeft mi wed mine meest. Dat hi mi bi b ontfac
 die mi bi b bloeste. en dit segghe de ontcleede hi he en graf sin clade de
 hangma. En aldus hinc sine aent cruce alse he beuale was. En
 ij. daghe d' aen leuede so p'dicte hi xps' mesche die ontfanc he stode.

Doe dreigde t'folc egeen te dodene en seide dat de goede heylighe ma' goe
dierleer en saecht moedeleer dese p'ne n' sculdich en wad te lidene. D'
sme qua' egeas dat h'ne af doe soude. En doene S' andrius sach so seide
h'. Egeen waer om comdi tot ons. Om penitencie. so saltu gheerighe
elbuck leue. Maer waltu mi af doe. so wet d' ic leuede bade cruce niet
come en sal. Wat ic sie te hant mine come die mi ontbeit. En doe sine
wilde outbinde. so en mochte si he' gheefms gheuelze. Wat haer hade
worde stappas stuf. Doe andrius sach datte t'folc af doe woude. so dede
hi ant cruce dese bedinghe. Alsoe augustijn seit int boec V penitencie
h'ed en laet mi n' leuede af gae. O'raer het es tijt dattu mine licha
me der eerde beueels. Wat ic hebbene n' langhe gheede eghe. langhe
gheelwaert. en ghepint. op dat mi beuole was. dat ic soude n' wille
wde bloest v'and' ghehoer samht. en bade z'bare laste ontlade. Ic h'dube
hoe z'baer dat es te drangene. hoe houduch den lichame te temene. crac
te boedene. en te bedwingene. hebbit saechteler ghepint hee du weres
hoe dicke hi mi af ghetrocke heeft v'and' suulst. s te scrubene. hoe dicke
hi mi heeft ghepint te b'berckene bade slape ulber soeter ruste. hoe dic
wile en hoe groete rouwe hi mi in bracht. Om dat ic alsoe langhe al
sic mochte goedt'ierleer dese bedinghe lichame hebbe wederstaen en b'bo
ne met dijme hulpe en ond' bracht. Eoe enst'ic b' d' die goedt'iere
gheerichij' gelde s'it. dattu mi n' lagher en beueels. Wat ic gheue di lbe
der. dattu mi heefo beuole. beueelt ene anden. en mi n' d' ut' n' lager
mede en werde berlet. en hi houdene tot dat hi b'ise sal. en gheue d'
weder dat hi ontfae de loen s'ime p'ne. leuere mine lichame v'eerde
dat ic n' langher leue en moet. En hi en belette mi n' laghe noch en
houde i' b'eeze. ic en moghe come tot di. die fonteyne s'it onghelucke
der blyscap. Doe hi dit gheset hadde so qua' ee' gte claerht bade heme
le. ontrent een half bre. also datte niem' ghesien en mochte. en alst
licht w'ech g'inc. Soe g'inc s'ij' gheest oer en w'ech mette lichte. En max
imilla egeas w'if nam S' andrius lichame en dede eerler ter eerde
O'raer eer egeas ihuus qua' so begrepe de duuel inde w'eghe en hi
stuf boer he' alle. Geneghe segghe dat ute s'inte Andrius g'ue he'
mels broet ghelijc mele bloeyt. en olie b' alte suete rotte. en d' m'
w' d' hede b' d'iel' inde g'ew'eghet die drachtich' b' die i'ad' h'ome
d' bloeyse p'd so saelt bolle saer s'ij'. Drassien du' was waer w'ile
hi n' es s'ij' lichame on' bracht te cost'um'obele. U' en b'is'oop die een
heylig leue l'odde. hi hadde S' andriese boue d'ad' s'inte l'ber' d'ic'ede
also dat hi i' alle dat hi dede. dese tytel screef. te gods eere en S' andrie
se. En de duuel bewijde dit en dede al sine b'ijendich' om dese ma' te
bedriegene. En b'criep te ene ghelike b'ad' eene alte stone w'ine. En si

qua toet bisscoppe boeminge. en seide dat si de bisscoppe biachte wilde gaen
 Die bisscop ontboet haer dat si sine penitencie te biachte ghynghe
 dien hi alle sy macht ghegheue hadde Si ontboet he weder dat si ne
 ghene mensche soude he alleene en soude ontbinden die vholacht had
 cofactie. En aldy wt die bisscop vbond en deedse te he come. En si
 seide he ic bid u hee ontfine v myn. Wat alsoe ghy fiet so benic noch
 een jonghe soffroulbe en weeldichleer op ghehoulbe en gheuoed va
 myre joncht en oer va commulike gheslechte gheboer. Maer ic be
 hier allene toet v come in pederyms abyt. Wat my vader es een herde
 mechtich coninc. en hi wilde mi te hulbeleke gheue ene mechtiche pite.
 En ic antwde he dat ic alle hulbeleke vfinade soude. Wat ic hadde xpo
 elbelike my suihet gheboet. Daer ome en willic mi nemmaer te hulbe
 leke gheue. Maer om dat ic so bedrooghe was dat ic moeste sine wille
 doen ochte vbaer pine lide so benic heymder ghebloed en hebbe lieu
 allendich te sine. In mine brudegode sine belofte te bekenen. Maer om
 ic ic ghehoert hebbe die meumade va ulb heulcht so benic ghebloen
 ond die vlogghete uiber bester menisse. en hope hi v te bindene een
 rusteleke stat. daer ic sal moghe ghebruken die heymleechte van
 contemplacie en sulbe die biese des leues en blien die moeynisse des
 onrusteliker werelt. En die bisscop vbond de an had die edelheit
 haers gheslechts. en de stoenht haers lichame. en de gte herte en de
 minlycht had sprake. En hi antwde had m goedertienber sprake
 Woes seker docht en ontfer v met. Wat hi om vicos mine dattu dy
 selue en de dme aldy bromelike hebt ghelate. hi sal di hier ome i
 dit leue vele gne gheue. en na dit leue volle glozie. En ic die sy
 knecht bey presente di mi en my goet. Vriest w du wils i. boeminge
 En ic wille dattu hede m m etes. En si seide d'ome en bidt mi m dat
 vbieminge quade susprae en ic v goet leue en v manie neghee achte
 deel en lide d'af. En die bisscop seide wy sale wi bele sy en m alle
 ne en d'bi en sald ghe quaet gepeys af wde moghe. En doe si dus
 ter tafele quame. doe sat die bisscop die rechte vader. en d'ad' sat al
 ontrent. Die bisscop sach neerstelic op haer en hi en liet m haensich
 te te besiene. en v wonderde he h' scoelht. En doe hi mette oghe op h'staer
 de so wt sy hte ghesbot en om d'hi m ap en hielt haer aefichte te be
 siene so woude die duuel sy hte m ene sware strale. En de duuel
 wt des gheslbae en dede h' scoelht meer en meer wassen. en de bisscop
 wasser bi m wille d' hse va omvone wcliz becore soude alst poent
 waer. Doe qua h'iestelic d' dore een paelgyn zee roepede en clap
 pede. en wat dat mene in late soude. Doe sine m late en wlden
 En hi alte onrustelic was m d'oppene en m roepene. so brachtde die

bisscop d' ioncfoultbe of si wille d' mene in liete. En si seide he. Dye brage
he ee zwaer questie. en ceest d' hse onbinde machme late in. En ceest
d' hi in en mach. so brayfme ba schifscops aensichte als ene onbeten
en onbetenhe. He alle dochte goet d' si seide. En si bragede ond' linge
Wie dese questie boert sette soude. En om d' d' mene sufficiat toe en
Was so seide die bisscop. Wat zoude ba ons memet en es so sufficiat
als ghi en broed' en wif' en broed' ba speake da wi alle. D'ome so set
ghi boert dese questie. Doe seide si me braghe he dese questie. Welc
d' meeste wad' es d' god noept d'ede in een' cleyne dinc. Dye braghe de
pech' in. En hi seide de menichfuldich' en barbarich' der aensichte
Wat ond' alle de mensche die ghescheest hebbe ba beghinne der werelt en
die tot inde zyn zele. En soude me he twee met moghe binde die de
aensichte al eens sijn soude. en in d' cleyne aensichte so heeft god alle de
sijne bade lichame gheset. Doe si alle horde sijn antwde so seide si alle
Esonderene. D' dit een' ghesel' arichte en alle goede onbinde ghe waer ba
d' deser questie. Doe seide d' hse Dye ghene he ee ond' zwaer' questie
d' wi bar in moghe ghesel' wde sijn wylst. Dye braghe he. Waer d'eer
de goether es da de hemel. Doerne de pelgrin' d' bragede so seide die goet
sij hemel d' xpo es. Wat xps lichame die boue alle hemele es. hi es ba
onse bleefche ghemact en onse bleefche es ba' eerde. En om d' xpo li
chame boue alle hemele es. en om d' hi gheboec es ba onse bleefche
en om d' ons bleefche ba' eerde es ghemact. so ceest ghebaer d' d' xpo
lichame es. d' d' die eerde h' gher es. da die hemele. Die bode seide d'
he die pelgrin' seide. En si pruyfde alle. wad' like zee sijn antwde en
loefde sijn wylst' gtelet. Doe seide si wad'. Dye braghe he de derde
questie die alte zwaer si en alte b'ozt' en zwaer tombinde en
der doncker. dat wi alsoe sijn wylst'. proene moghe derdelberf. En
dat hi da werduch' si d' d' de bisscop te sijn tafels ontf. Dye brage
he hoe vire d' bade hemel tot eerde es. Doe me dies de pelgrin'
vraghede doe seide de bode. Gauc tot de ghene die b' tot mi sant
en braghe neerstelic hier af. Wat hi weet dat bat da' icke. en d'ome
sal hi di bar d' af antwde. Wat die plaetse heeft hi ghemete doe hi
bade hemel viel ind' helle. Wat ic en viel noept bade hemele. en d'
ome en nietic noept die plaetse. Wat dat en es ghee wylf' v' hets
de duuel die he b'rope heeft in ee wylf'. Doe dit die bode hoerde
doe ontfach' hi he zee. en hi seide boer he alle d' hi ghehoert hadde.
En doe si alle des ewolde. en si he ontfaghe so boer die duuel wad'
es ond' he. En die bisscop qua te he selue. en berefpte he selue zee.
en bat gode dat hi he sijn mefdaet g'gane. En hi sant de bode dat
hi de pelgrin' in liete. d' hi en batene niet. Die bisscop b'gad' de doe
thole. en hi seide wat he ghesiet was. en hi gheboet d' p' alle vafte soude.

xliv

En bidde d' god yeme bloeghe woude. wie di die pelgrijn was die ba
 dier vreesse verlooſte. En binne dier nacht waest de bisscop oient dat
 s' Andries was die pelgrijn ma abnt qua om de bisscop te bloffene. En
 de bisscop was meer deuote da s' Andries. en hadde voert i meer
 der werduchheit. Een puoest ba eenre stat na w' da s' Andries actien
 en om schiffcops bedē wille bad' selu stat so wt hi d' om ghecastijt
 da gter siechheit. en hi ontboet de bisscop dat hi boer he bade. ende
 hi soude he de acter weder gheue. En als die bisscop bat. en hi
 gheuef was. so na hi de acter weder. Doe beedde die bisscop bed
 en brac alle die lampte bad' kerke. en seide. Dit licht en salme
 m' onstekte boer d' onse hee ghelbroke hadde ou' sine brant. en d'
 de kerke wed' gheueghe datse vloze gheest. Siet doe wt die puoest
 wed' alte fier en ontboet de bisscop d' hi boer he bade hi soude sine
 acter. wed' gheue en een al sulke daer toe gheue. Doe mit de
 die bisscop. Ic bat te haer en god ghehoerde mi. Doe dede die pro
 noest he draghe tote bisscop. En d'banctie d' toe d' hi i de kerke
 ginc. en bat boer he. En doe die bisscop m' de kerke ginc doe sterf
 die puoest. en die acter wt der kerke weder ghegeuen.

Wat nicholaus bediet.

Nicholaus ghesat da nicholaus d' co. zeyghe en laos datē volc al of sine
 seide des volc seghē. datote b' tane seghē bad' sonde die quact sijn. en
 de volke toe te behoerne. Deste hi wt ghesete des volc zeyghe om d'
 hi vele volc leede m' sine leuene. en m' sinne leinghe de quactit
 en de sonde te blinmene. Deste nicholaus wt ghesat da nicos datē ze
 ghe i laos datē lof. oft me seide seghelike lof. Deste da nicos d' as
 claerht. en laos datē volc. al of me seide des volc claerht. W' hi
 hadde dinghe m' he die claerht. en scoenht. make. Wat also ambro
 sius seir. So suert godlike en ghelbarighe liechte. en heilich gheperē
 en goede werken. Die leeuere da nicos seue sine legede. nicos
 es een stat m' griete. en me leest eldd' dat methodius die paritē
 sine legede seuef griex. En iohes een d' make make m' latine en
 dedere vele toe.

De legende van sinter dale.

Nicholaus was poertere d' stat da parā en was gheboere da rube
 en heilige liede. sijn bad' hiet exphqamg. en sijn moed' iolana doe
 dese liede dit kint i hare soucht ghelbonē hadde so leefde si boert
 meer i suilheide en i heilighe leuene. Op de berste dach d' dit
 kint s' daes baedde. so stont hi al rechte mit becke. En boue dit
 soe en soech hi maer een werf de borst des goendaechts en des
 valendaechts. En doe hi i jonghelinc was so frundi al d' ande
 ionghelincghē ghelscap en ginc altoes ter kerke. en so wat

hi sijn mochte bad' heyligher scripture & onthilt hi. En doe sijn bad' ende
moes' doot ward. so poyste hi hoe hi & grote goet & he' bleue was betec
ke mochte niet ter eere bad' werelt maer te eere gods. Doe was ee sijn
ghebuer die edel ghenoech was en die iij. dochte maghe de h. adde die hi
dwaanc ten boedele te sutene om sijn armoede. om & hi laue soude niet
die soudenlike loene die si winne soude. Doe s' daes & sijn so gheijst
bader soude. en wat 1. clont gods in eene doer. en werpt hi nachte doer
e' benstie in sijn huus. Doe de ma' smorges op stont so bau' hi ene clont
goude mene doer. end hi dancte gode. en hi hulbede sijn outste dochte d'
mede. siet langhe d'na so werp s' daes noch 1. clont goude & sijn
huus en die ma' cantene mid' werf en dancte gode groteleer. end pisse
dat hi boert meer wakte boude & hi wete mochte wie hi bad' die sijn
armoede so gach. s' a' alluttel saghe so werp s' daes ene clont goude
die. ij. werf w' eerd' was. en niette cloppe bade goude ontfpranc die ma'
en liep na sijn clase die bloet. en sprac he' aldus ane. outbede alluttel
en en outloep' ons niet en ald' liep hi haesteler na. en belinde dat
s' daes was. end hi viel blouster eerd' end wilde sijn boete ruffe end hi
en wouts niet ghedoghe. o' hi dede he' gheloue & hijs niet segghe en
soude also langhe als hi loefde. s' mer na also die bisscop bad' mirrea
doot was so ghad' de die bisscoppe dat si deser stat erte bisscop make
soude. En ond' he' was ee bisscop bad' grot' macht en haver ald' lue'
sen was in sijn macht. En als hi se alle vmaet hadde dat si baste end bede
soude. so hoedi in die nacht ee steme die he' seide dat hi te mette'nde boer
die kerke stae soude end die hi tierst saghe ter kerke'rome die nichol'
laus hiete dat hi me' tofanere soude in ene bisscop. Dit oppbaende hi
de anden bisscoppe. En hiet he' & si i' bedinghe sijn soude. end hi soude
vod' die kerke' d' waerhe. Siet w' ond'. Te mette'nde stont nicholag
oppe boer ande als bad' gode ghesonde. end de bisscop begrepenen en
seide hoe es d' name. En nicholag' die bol sijnpellijnde was. als 1.
duue sloech' thoet ned' ind' eerd' en seide. s' nicholag' b' kinest. end si
leiddene in de kerke end settenen in sijn stope satele al waest he' laet.
ouer also hi vod' dede alsoe hielt hi he' doer moed' d' d' end vripe
seide hi waecte in bedinghe hi dede sijn lichame tond' m' bastene
end hi soude gheselstap bad' wine. hi was oermoedich alle m'esch' tont'
fame ne' stich' d' spockene. s'nel in beradene w' eert d' te bereffene.
D' on' laest' d' te romica & nicholaust' vade was bad' mirrea eeninde
wenede te bidene. s' nicholag' gods kinest oft waer es & hi bad' d' ge'
d' een' d' sijnne ghelijckeneffe end seide. Siet ic be' h' er end ghi hebt mi ge'
rexe. end hi begonste he' te hulpenen niet niemene end niet boeme end
m' inden instrumete bade sepe. en te hant' assaerde die tempeest.
En doe si te s' kerke' quame so balinde si he' s' ond' s' m' es w' se. En
si dancte gode end he' bad' hare blossinghe. end hi seide & he' ghe' s'riede

In gods ontfenningheide en om haer gheloue en niet bi sijn vdiende. De
tide was in s' daes pinxte alte gte hogher also dat alle de liede ghebrac
si bi leude soude. En doe nicholay hoorde dat in de haue scap ne come
ware ghelade met ter lde so ginc hi bolletie derwert end hi bat de scap
liede dat si wt elke scap wilde helpe. C. moelde cores de ghene die ver
doene valonghe. En seide weder wi en doue wt wi moete leuere
bi mate in s' keisers hof seue also wt te alexandrie ontfinghe. En
nicholay seide dot my dat ic di segghe end ic beloue d' in gods cracht
dat ghinc niet te min en selt hebbe daer ghinc leuen selt. Doe sijn ge
de hadde. En si de selue mate geleuert hadde die si te alexandrie en
ontfinghe so seide si scouw' l' nape dat woude en si loofde gode zee
en sine l'necht. En nicholay seide dat core elke na sine noot also
dat sijn bi m' d' u' l' n' jaer ghensech hadde bi te leuene en oer te scap
ene. Als al d' l' n' scap de afgode diende voer and afgode oeffende
tfolt ee beelde d' onnut d' d' ane also zee dat tote s' daes tids ene
ghe doops diende d' onnut d' d' ane religie. en d' si onleene loe
die d' ane ghesaert was plinghe te doene eneghe oeffeninghe bad d' l' n'
dene d' uer s' daes v' d' e' die seide wt s' d' l' n' d' ane en dede de boe af
houde hier om wt de v' d' n' d' u' n' op h' end hi maerte ee olie d' i' l' n' e' r
mediator die rechte natie in wat en d' steene bert. en hi d' scap h' d' d'
de v' d' n' e' d' ene h' e' l' n' g' h' e' l' n' e' en hi quid te ghemoeete eneghe ma
de inde die inde scap ware voer t' s' d' n' d' a' e' s' l' n' e' end hi seide h' e' al d' g'
te soude g' h' e' n' e' met b' h' a' r' e' t' s' n' i' e' nicholay wt. d' i' r' en mach d' om
bidd' b' dat g' h' i' dese olie draecht te s' i' e' kerke en d' n' i' n' e' l' d' n' d' i' n' e' n' e'
so salster mede die l' n' d' e' d' a' z' i' n' d' z' a' e' l' e' en te h' a' u' v' g' i' n' c' si te men
te. En si sagge ee and' scap l' e' m' z' e' e' r' s' a' n' e' p' s' o' n' e' . E' end h' e' was
een die s' n' i' e' r' cl' a' s' e' alte g' h' e' l' i' c' was. En hi seide al d' g' h' i' wat heeft
b' d' a' t' w' i' s' g' h' e' s' e' n' o' c' h' t' e' w' a' t' b' r' a' c' h' t' e' b' a' n' s' i' seide h' e' al. end hi seide
h' e' . D' a' s' d' e' w' l' e' d' y' a' n' e' e' n' o' m' d' a' t' g' h' i' p' r' o' e' u' e' m' o' e' c' h' t' d' a' t' i' c' b' a' e' r'
segge so wort die olie in de zee. En doe si se in de zee g' h' e' l' l' e' n' e' p' e' h' a' d'
de so wt een groet bier in de zee. en si saghet regher rechte natie
langhe bair' in de zee. En doe si te s' claus quame so seide si waer
ker du best die. die ons op die zee opebaerde en vloste ons bad'
d' i' a' n' e' e' r' a' n' e' s' s' e' n' . Te die selue tide so was een vande volc d' rege
tf' keisers rike b' a' r' o' m' e' s' t' r' e' e' t' end die keiser s' a' n' t' i' n' p' r' i' n' c' e' regher
h' e' . d' a' t' was nepocann' b' i' s' h' o' p' o' l' l' i' n' e' . end si quame in de haue b' a'
adria in de d' e' w' i' n' d' e' die h' e' g' i' n' n' e' was. end s' claus noech dese met
h' e' t' e' t' e' n' e' om d' z' l' i' w' i' l' d' e' d' a' t' s' i' h' a' r' e' v' o' l' l' e' w' e' i' d' e' s' o' u' d' e' t' e' c' o' m' e'

¶ In die plachte in jaer merckte hier en binne dar o' claes I met en lijs soe l'was
die bacliu ghem'et met gheelde en hadde beuole in onsculdeghe ridders tot
hoefdene. Also dat o' claes hoorde so bat hi de in p'airen dar si haestelijc met
daer gaen soude. en doe hi stat qua I mese onthoefde soude so want hi se
kmelede en haer oghe verbonde en de hangma ofbert hebbede boue
h'hoefde g'genortie En o' claes wt eibemut m'atoorne en liep de hangma
in en nam he ofbeert ba die wt sine hade en hionbant de onsculde
ghe en leidese met he ofsant. en hi ofsint vollic tot sbacliuus huse wort
en hi stat met cruyte de dore op de die beslore ware. En die bacliu qua
te hant segh' he en gruetene. En nicholay vonckdene. en seide he. gods
vran. beke der wet. hoe deru voer ons oghe come en du wetes dattu die gte
mesdaer heues g'p'de. en als hinc zel' g'proke had de so ontfint hinc te p'ri
te de goed' herlet om dier p'rice bede. Des keijers p'rice ontfinghe balle
die benedycie en voere hare w'ech en sond' bloet storte dede si de v'ade god
En doe si w'ed' quame ware si ytelec v'ade keijser ontfac. over en g'he het
bernde deser heij' heerlycht en met g'p'elde en met bode voere si reghe
keijers p'uoest dat hi se voerde keijser k'ocoghe soude ba g't' mesdaer.
Als hi dit de keijser seide so wt hi alte gram. en beual dat mese kerke
re soude sonder enighe kerke beual hi se te dodene binne die nacht.
En doe he die kerke d'hadde g'heset so stonde si h' dede en begoste buclijc te
sichrene. Doe g'gedachte dede ba he die dar was neporians. hoe o' claes de
die onsculdeghe ridders o'beste en hi niet he dat sine aenroep soude. doe
si in bedinghe ware. Binne dier nacht soe opbaende o' claes tot statme de
keijser en seide waer hi hebdi die p'rice dus ontferechtelike g'houe en g'he
vornest' doot sond' mesdaer haestelic staet op en laette g'ad en en doe die
met ic bidde gode dat hi dy ene strijt toe bringhe I du me balle sids en die
beeste se te di etc. Die keijser seide die bestu die bi nachte d' in palays come
en dit doot p'rice En hi seide ic ben nicholay bisscop der stad ba mirra.
Over hi v'erde oer de p'uoest v'isionc en seide beforce ba sinne en ba h'ort
waer hi hebdi g'ge'entert in onsculdeghe p'rice doot stant op vollic en
doetse b'lyp. En den doedus met so sal dy l'chame vol' borne w'ede en dy
h'uis sal se g'gedest' u'beert w'ede. En seide die bestu die ons aldy d'zeigst
En hi seide. Wat dat ic be nicholay bisscop der stad ba mirra. Doe die keij'
en die p'uoest ontfacete so seide si dede bad' hare b'p'ice. en si soude te hant
om die g'p'uanghene. En die keijser seide he wat tou'ere condi dat g'hi o'
met dus sine doerne b'p'ice. Si antw'ede he dat si g'ge' tou'ere en ware en
dat si d' doot niet v'dient en hadde. En die keijser seide he kindi ene man
die nicholay heet. En doe si sine name haerde st'ke si h' hade op te hemel
wert en bade g'ede dat hi se om s' nicholay v'diente ba die anote b'loetey
w'ede. En doe de keijser al sy loue en al sy in aule g'gh'ort hadde b'licem
soe seide hi. Gaet d'inct gode die b'loest h'ust. o' claes die b'loest heet met
sinne bedinghe en draecht he b'ede onf' en b'ot he die hi in v'inn'eer en
dreighe en dat hi gode ou' in bidde en ou' in v'ike. Na alluttel d'inghe qua
me dese p'rice tot s' nicholay En si b'el'ete hant voer sy boete en seiden

en in die v'ade
he al g'ge'entert
die bestu der g'ede.

Du best daerleer gods knecht en xps minde. En doe syt he al hadde ghesien
 So hiet hi sin hande te hemel wert en danct gode groteoer. En hi leerde de
 peince wel en santsse te lande wert. Doene onse hee hald wilde so bat hi ou
 sen hee dat hi he sine in ghelc sende wilde en hi hielt efoot neber wert. en
 sach d'inghele te he come. En als hi die salm gheselc hadde. I heb ic hope
 in di. tot. in dine hade beuehic mine gheest. Doe gaf hi sine gheest. Int
 saer ons heen. ot xlij. en me spoerde daer hemel seke melodie. En doe
 hi beueic was in een marmore tombe. doe vloeyde t' sine hoefde bre
 j. fonteyne va olie. En te sine boete een fonteyne watera. En tote hee
 so vloeyt olie wt sine lede die crachtich es ierste bele sier hede. Salmen
 qua een goet ma die notha b'zene wert vande quade en doe hi v'ze
 ne was. So liet die olie haer vloeyen. en doe hi weder gheselc was
 doe vloeyese weder. Va bele t' xps so de strueerde die t'ulke de star va
 mirred. en xlij. riddere babarrea boere der wert. en mij. monete toer
 de hee S' t'aus tombe. En dese ope en si boude sin beendea vloeyen
 de int olie. En si boerde se eerlijt te herrea wt int saer ons heen. o.
 en. xlvij. Een may ontleende gheselt va ene iode en hi swoor he op s
 daes outaer. om dat hi anders gheene borste en hadde. Die iode en
 de bormoeste dat hiit he weder gheue soude so hi eerst mochte en om dat
 hiit hi langhe t'ghelt hielt so hiesst he die iode. en hi seide dit hiit he
 ghegheue hadde. Die iode riepe te bormoeste. en me wijsde dat hiit si be
 re moeste. en dese ma brachta met he ene hole stor die hi vol ghemalens
 gouds hadde ghesae. al of hinc planghe te beseghene. en doe hi de eet doe
 soude so gaf hi he de stor te hondene. Dese ma swoor dat hi de iode
 meer ghegheue hadde da hi he sculdich was. Doe hi ghez woere hadde
 hi esch hi sine stor weder. En die iode die dese scalcit met en wiste gaffen
 he weder. Doe die ma dese bedrieggenesse ghesae hadde wed'keerde so
 viel hi ned' op een wech stede va balre. En ee l'aghe die zel qua gheba
 re doedene en beac de stor die vol gouds was en t'gout soet vte. Doe
 dit die iode hoerde so qua hi huesteler der wert. en doe hi dese boefheit
 sach en he bele hede rieide dat hi t'gout name. O'raer hi en wilde en
 waer dat die daer doot waer by S' t'aus S' t'ente verze en seide di hi
 he soude doe soepe waert di het ghesae en dat hi kerste soude werde.
 En die doot was stont blousch op en die iode wt ghesdoept i xps name.
 Een iode sach dese gte cracht va S' niclaes in miracule te doene en dede
 make ee beelde en settese in hi huns en als hi veuber me v're g'ime so
 beual hi he al sin goet met die g'inghe. en seide dese woerde of des g'he
 h'os Siet nicholae x beude & al mij goet te wachene. en eest. dat g'it
 met wel en wacht ic sal gode wrake va s' neme met slaghe en me
 gheesle. Op ene tijt doe die iode wech was doe quame dieue en name
 al. en g'iete daer alleene dat beelde. Doe die iode qua en sach dat hi
 g'eroeft was. Soe sprac hi d' beelde toe in deser manere. Hee S' nicho
 laus en sette ic d' met in mij huns dat g'it mij goet wachte sout vete

dicke. Waer bi haerstu dit doe. en waer bi en v bodyt se met. hier omme selb g
toornet gheborgh en ghy selber ghelede voer die dieue. en aldus salc min
scade in alle toornete vhalc. en mine gwaescap roede v alle slaghe. Als
begreep die iode dheelde en sloechse en gheefselde se zed. Dus weder en se
te vlasserene. Daer die dieue inoet deelde z si ghestole hadde So open
baerde he s' claes des ghelijc spreke de. Waer omme beint om alle wille
dus zed ghegheefelt en dus zed ghesleghe. Waer bi hebbir dus vele to
mete ghelede siet hoe myn lichame gheleeffelt es siet hoe roet hi es va
bloede. gaet volck en gheuet al weder dat ghy ghenome hebt anders
sal gods werke op v come also dat v mesdaet sal werde gheoppbaert
en elc va v sal werde ghelaghe. Wie bestu die ons dese dinghe seg
ghes. hi seide ic be nicholaus ihesus xps knecht. die se iode om sijn
goet z ghy ghenome hebt dus wedeler heeft ghegheselt. En si woerde
sueert en quamt tote iode en seide he die miracule. En hi seide he wat
hi der beelde ghedae hadde en s' gauer he al weder. en die dieue quamt
aldus te gherechticheit en die iode ontfinc xps gheleue. En ma vier
de gheleer alle rad s' claes feeste om sijn kints wille dat ter stolt ginc
teene tijt bereedde skints bad' ene maelijc. en noedde vele ceterke en
die dunel qua ter dore in eens peclgijms abijt en bat aelmoesene. Die
bad' beual haestelijc sine kinde dat hi de peclgijm aelmoese gane dit
kint haeste he en hi en bat de peclgijm met. waer hi volgede he na
en alst come was teene vrechtse. Doe begreep de dunel kint en s'
wozghet. Doe dat die bad' hoorde so suchte hi zed en na de lichame en
leidene i' ecane en begonste va rouwke te roepens en te segghene.
Suete kint hoe cest my s. Sinte nicolaes es dit myn loen bad' eere die
ic v laghe ghedae hebbe. en doe hi dit en des ghelike seide soe aut wor
de kint als va ene slape en outdede beide sijn oghen en stont op. En
edel ma bat s' nicolaese dat hi he ene sona impetere soude va gode
en beloefde z hi kint te sijnre kerke bringhe soude ene guldenen nap
make. En om dat he die nap zed wel ghenoechede. so behielt sime te si
ne beghene en dede ene anden make die soe vele weert was. En doe
si met strep boerde te s' nicolaus kerke weert soe hiet de kader de zone
dat hi he wat brachte in die nap die hi toerst make dede en doe kint
strep wilde goe vicht mette nappe in de zee en voer wech. En sijn bad'
beloende butlike in hi dede sijn belofte. En doe hi sime claes outier qua
en hi de anden nap offerde so viel hi vade outure als oft mene d'afge
wozpe hadde. En doe sime op ghehene hadde en weder opte outaer ge
set so viel hi voer der af ghelewozpe. En hi hofene derdelberf op en set
te derdelberf opte outaer en hi wel derdelberf wed' af ghelewozpe. Doe
si alle va dese ghe woerde vlonde. Siet so qua dat kint gans en ge
sont en bracht de eerste nap in de hat en seide voer he alle dat. doe hi
in de zee viel dat doe te hant daer s' claes bereet was en hieltene onghel

quers en aldus wt die bad blide en offde berde de nappe S' myclae. En wt
 ma hadde een kint bis' myclae's oriente en d' kint liet hi va gode gegene
 Dese ma maecte S' myclae's ee capelle i sin huus en vierde alle wessy
 feeste gteeler. Dese stat was ghesticht bide sarrafine lande. Also wort ghe
 waen vade sarrafine t'kint ba gode ghegheue en hi wt te dienste haers
 coninc gegene. Ten anden ind doe sin bad S' mycolaus feeste vierde en
 t'kint boerde coninc stont en hielt ene p'ose nap soe h'darqte hi sinre ge
 waggeneesse en bad' en moed'roulbe en der bliscap die me hadde v' s'ns bad'
 huus. op ene dach en hi begonste lude te suchtene. En doelic die coninc
 met drengene hadde doe s'ngghe waer bi hi suchte So seide de coninc. boe
 watt' sinte mycolae's toe doet ghi selt hier m' o' woene. En celiant qua
 een groet wint en bestiet thuis en t'kint wort op g'genome mette nappe
 en wort gheuoert boe der kerke dore d' bad' en moed' die feeste dade en
 si wort alle see' oblyt. Roet'aleest me elde d' dat was ba normandie
 waer doe hi ou' zee boer. Wert hi vade sonda' gheuae end hi dedene boer
 he' slae. En doerne in S' t'caes dagghe sloech en melijst gheslore i ene k'ke
 En hi droene was om sine sloffeneesse en om sy weelde die hi doe x' lach
 te hebbene so wt hi slapede en doe hi ontsp'anc bat hi he' i s'ns vader
 capelle.

Wat d' name lucie bediet.

Lucie wt ghesent wa' lucie dats licht. War licht heeft scoenht' in aensta
 lbe. War ambrosij seit. Slich's name es dz alle g'ne es i s'ij aensta lbe
 Dlicht heeft oer sin s'p'raen sond' smette war hoe onsuuer dz eo d'ert s'ijnt
 en weter m' af besmet. D'et s'ijnt oer rechte sond' cromht' het s'wert he' oer
 verre sonder langghe berde. Hier bi wt bloet dat lucia hadde die scoenht' der
 suuheit sond' enigge smette en la' eestht' ed' caritate sond' enigge onsuuer
 mine. en i rechte boert g'ant te gode wt ba meynigge sonder enich af
 breeve end ene langghe rechte va langghe w'ctie sond' tuereht' va roetkeloes
 heide. Of lucie betek' alfo bele. als w'ert des lichts.

Lucie was i maghet edel va gheslechte vt' star cornufane. En doe sy
 hoerde die name va sente aechte dore al ceelie lope. So g'nc si te
 hare graue met eut'ic'ien harer moed' die m' jaer hadde ghedogget
 sloepe vande bloede sonder stelpen. En het ghemel dat me doe m' de mes
 se las del'v'agelie dz ons hee' een wyf va dier zueht' g'henas. Doe seide
 lucie had moeder Gheloeftu dat me hier leest soe gheloeft dar agatu
 altoes de g'fene heeft om wies mine dz si ghepassyt was. en eest d'atu
 met gheloeft h' g'hen' mis so solstu thant g'henese. Doe alle de liede w'ert
 g'hinnigge so bleef de moed' mett' docht' m' bedingge neue t'v'af. En lu
 cia wt slapede. en si sach aechte v'iert met p'ose stene stude i mid
 de d'inghele. en si seide haer. lucia just' m' maghet gode deuocet. war
 heesttu va my d'atu zelue d'ire i moed' g'heue moeghes. War sut bi d'ne
 gheloeue es si g'henese. En lucia ontwaecte en seide harer moed'. o'oe
 der m' fiet du best g'henese. Daer om biddic v. om haer die b. ghe
 nese heeft met hare bedingge dat ghi mi ne'imeer en heat brunt

maer dat ghi mi te hulpeleke gheue sijn. gheeft dat de arme. En die moed'erde
luut niet n'ij gheeft en doet dattu wils mette goede. En lucia seide had dattu
striede gheeft. dat gheeft di om dattu met v' met draghe en moech. En gheeft
alstuleefs so seldi loen hebbe. Doe si dus weder thuus quam. so verrochte si
danghelijc h' goet en raue de arme. Iver en binne alst' god woude goet mindert
en ment dalde so quament lucie beudengom te werene. Endi begheede der moeder
Wat bediedde. Si antwerde dz sijn bruut een beet goet bonde hadde dat si te ha
re behoef roepe wilde. en daer bi seynt dat si enich goet mindert. Dese sod
waende dat eert'goet waer. en hi begonste selue h' goet te beopen. Doel haer
goet verrocht was en de arme ghegheue. so tracte de brudegoc boer pascha
sio de richte en seide dat si lieve waer. En seide dat si vette des keijfers l'ber
dade. En doese paschasius de afgod woude doe offerre. So antwoerde lucia
Gode es ghemerkelet die arme bisentere en he v'node bi stae. En om dat
ic n'emer en hebbe dat ic he offerre mach so gheue mi selue he te offerre.
Paschasius seide haer dese woerde moghestu sennhe. 4. sotten kersten die di
ghelijc es. Si te ghekefs sennestunt mi die der prince wet houde. lucie se
de he. Du houes der prince wet. En ic sal houde minne gods wet. Du
ontfies die prince. en ic ontfie mine god. Du en wils die n'z vbelghe. en
ic en wille mine god n'z vbelghe. Du wils he ghenoechte en ic beghere
te ghenoechte mine behoude. Daer om doet dat ic goet dunct. en ic sal
putre ou' gheede d'ier omme spacti als een h'od. lucie seide. Ic hebbe
mij goet ghelet in een zelv' stad. Si die de lichame en therte besmet
te en wist nocht. Paschasius antwoerde. Wie sijn die lichame en therte
te besmette. lucie seide. ghi sijn die therte besmet. en raet dat de zelen
ghenoechte bod deulbelike sijn achte en n'cke. Paschasius seide dese
woerde zelen v'bighe als me te slachte comt. Doe seide he lucia Gode
woerde en moghe n'z v'bighe. Paschasius seide had bestu da' god. lucie
antwoerde ic ben gods deervne. Die seide als ghi staet boer de come
en boer die rechtens. en wilt met boer peyse wat ghi spreke selt. Waer
ghi en sijn met die v' spert. Paschasius antwoerde. So es mi di da' de hepl
ghe gheeft. lucie seide die suilaeer leue sijn tepel des heplighe gheest
Paschasius seide had ic sal dy doe he lepe ten bordele dat me dy v'
verrochte. dattu de heplighe gheest v'liest. lucie die zeide de licha
me en wiert met besmet het en si bider ghenoechte der herte. Wat
doestu mij leue v'rochte so sal mi die zuicheit v'be gheobbeleert
ter crone. Waer n'emer en selstu mine wille moghe te cosente
bringhe. Siet mij lichame es bereet talle tormete wat beystu.
Snuels sone beghinne te doene die wille d'ijre begherte d'ijne p'ner.
Doe dede paschasius come s'riante en seide soet te had alle t'folt en
me bespoete alsoe lamghe da' me seut dat se doot es. En doe si lucie
storp v'be so ma'ese de heplighe gheest alsoe staer dat si se al
bedalle niet en conste v'ruere. En paschasius dede. en mane toe

que en haer hande en boete bnde. over sien mochte ghecesens binere.
 Doe dede hi aen haer oette. D. mane. l. jaer offe. Myer nocht bloef
 lucia onbewert. En paschasius riep. die ghekelere doe. dat si se soude
 ruere met haer touerie. Myer enen roudese is brure. Doe seide pascha
 sius. Wat touerie sijn dit. D. ee joncfrou is en mach sijn Epowet va. o.
 mane. lucia seide. En sijn ghe touerie d'het sijn pps benefice. Wat
 al waert dattuē noch. p. toe daet. du soude sien datme my is en sou
 de moghe sijn. En paschasius waerde datme de touerie draghe soude
 waert dat mese sijn. en lietse sijn. En doe mese alsoe oer
 is Epowet en mochte so wt hi zed. Egvant en liet dat me ee g't vier
 ontrent haer make soude en dat mese met percie en is sijnoute
 begheere soude en met herste. En lucia seide. ic hebbe verste beiaecht
 va minne martelic om dat ic af neme sal de ghene and passie
 en die is en gheloeue haer bibe. Doe paschasius vrende saghe
 d'hi i anre was so stak si een abeert in linc kele en si en vloes h' sprake
 met. hi seide. ic segge dat der kerke pps wed' ghegheue es. waer max
 manus es hede doot. en dyoclesianus es b'zeue. En alsoe agatha min sijn
 es ghegheue der kerke va cath. me. Alsoe benic oer der stat va cna
 cufane. Doe dit lucie seide. quame daer va roeme knape en d'm
 ghe paschasius. en boerde gheuae te kopsen wert. Wat die kops
 hadde ghehoert d'hi alle die p'mrie hadde ghevoest. Doe hi te ro
 me qud en beclaghet en l'wone wt boe die senatoer so ontbysde
 me he sijn hoot. st daer die maghet lucia en wt met Epowet vad
 stat daer si ghestekd was. Nocht si en sterf niet boer dat die pape
 quame en gaue had t'heyluch sarmet gods lichame sijn die selue stat
 es si begrane en des een kerke ghemact. Si was ghepassin
 in constans en maxmians tude Int jaer ons here. CCC. x.
Thomas bediet dieghen. **Wat ic name thomases bediet.**
 Ochte t'beelddichheit. datme i griexen diding heet. D'ist thomas
 wt ghesat va thomas dats deyle ocht sreed. Dieghit wt hi ghesat
 om dat hi die dieghit der godht. b'ronde als pps te sijnne draghe antwerde. ic
 ben de werch waerht en leue. T'beelddich wt hi ghesat. om d'hi pps b'n
 senesse t'beeldef meer va daer apostole bekende. Wat si bekindsse siende
 En dese siende en t'afede. hi wt ghesat gheedeelt ochte ghesreed. Waer hi
 saet sijn herte vad mine der werelt. Ochte om d'hi was bade anden apos
 tole gheedeelt en ghesaede inde gheloeue der b'n senesse. Ocht thomas
 bediet boert gaende in gods mine en in t'oplane. Wat hi hadde in. d'm
 ghe d'he die oppbaerde gods mine i he sijnde. Daer prosper af seit. in
 boer va scouwbekke leuene. wat es gode mine de sonder te begripene
 herte begheerte gode te scouwbene. en soude harte. de werelt b'zoere. Ocht
 Thomas wt ghesat va theos dats god en mine. En dats om dat hi si
 de als hi xpm taste. myn god en mijn he. De legere va s' thomas.

Thomas die apostel docht te cesarea was. so opebuerde he onse hee. En seide. Cosodorus die coninc wd inden hi heeft abanie sine pdoest ghesonde om ene ma die palayse make ran. Comt ic sal di te he sende. Tho mas seide. hee seide mi waer. ghy wilt sonder te die va indie. Onse hee seide. Gaet boubelet. Wat ic sal di behuede sin ew alltu die wd die hebe ghekeert tot mi. So selstu mi come in martielie. Thomas seide. Du sijts mi hee ew ic di knecht dijn wille ghesie. En doe alban op die markt wadelde so seide onse hee tote he. Ionagelinc wat wiltu cope. ew hi seide. amin hee heeft mi ghesonde dat ic huere sal knapen die palayse rone make. si he een palayse make nade werke van rome. Doe gaf he ons hee thomase. en seide dat hi dat wel conste. Doen si wech screepe quame si teewre stut daer die coninc seeste hilt va sijn dorcht hulbeleke. En hi dede ghebiede dat alle isolt ter bulocht come sou de ofte si soude de coninc verbelyge. En albanes en die apostel gingen daer. ew d' was een ekeusech ioncz. ew si hadde een floepte en pces elke met ene sonder luyghe loue. En doese thomase sach so bekimme si dat hi een ekeusech ma was om dat hi niet en at. Oj om dat hi die onghete he mele wt hadde. En doe de ioncz. voer he sanc in ekeuseche. En god es der ekeuseche die alle dinc sciep en maecte de zee. so bad die apostel dat sijn weder sijnghesoude. Doe een scinckel sach dat hi in en at. noch en dranc. Oj dat hi die onghete te hemele wt hadde. So sloech hinc aen sijn wanghe. En thomase seide he. v es bel dat v gheue wde in dand' leue ew d' tu hinc die tustelike pine ghedoegetes. Daer bi en sal ic in opstade bad dat die honde hinc bringhe zede die hant die mi sloech. Doe hi ghinc om wa ter en een leeu doedene en dranc sijn bloet. ew doe de honde sine licha me soerde so bracht een zbert hout die rechte hant in die bulocht. Doe si dit saghe so woudden alle. ew die ioncz. herseide sijn woerde ew werp die floepte wech en biel te sine boete. Dese wrake luystert sinte Augustijn. Oj seut dat dit in sijn thomase logede ghescreue was. wa ene walfhe ma daer om heeft sine legede in velen suspect. Nochtan mach besiet nie nochtan neerstelijc. Sinte augustinus woerde en lachre al dit met. Wat hi seut aldus. de mancheuse lasen onghelouelic ewighe scif tue. die ic en weet wa naepere der loghene si ghescreue sijn. Ond' de name der apostole. De welke ware in den tude hare scrivers in die ker ke outfaen. ayaer die heilige ew die leerns die doe in dese leue ware ewander dinghe examineerde bekinde dat si waer ghesie hadde. Nochtan leest nie d' toe. Thomase in een werchap wa bulochte vrent ew onbekint datte ee craxe sloech mett' palme. ew dat hi te hant bat die ma een wreedde wrake. wat doe hi wt ghinc ter fonteine. dat hi wal bringhe soude die aie so doedene ee leeu. En sijn har d' hi de apos tel in al saechte mede sloech. so wat ee hout vade licha me ew brachse ter tafel. daer. die apostel sat also hi he ghebede hadde. Wat mocht me li

Hier weder sien. en daer es ghescreuen dat hi ghenade beragghede in d'le-
 ne. Dus rekent me d'meeeste goet ienige d'meeeste d'minste. om dat i des
 daer die ghene die de apostel met en kinde wete soude hoe bequame.
 hi gode was en de ghene die doot was na dit leue ewelike hope hebbe
 soude. ^{Maer} daer was of en was dies en willec n'z frede. war waeter
 die manicheuse die die scriften voerwaer en claer ontfae de welke dat de ker-
 lre lachtert. si moete hier belie dat die ghedoetssamheit die onse hee leert
 inder ewighele. Doe wie dy slaet aen d'yn rechte waghie bier he oer die slinke
 dat het mach sijn inder herte bergherte al en doet mes n'z mette lichame
 oft en seit mette woerde. Wat wancer als d'apostel met palme ghesle-
ghe was so hat hi de hee dat hi de ondaderghe nu b'gane in d'ader werelt.
en waeret i deser werelt. oft hi gaf he d'ader waghie. oaf hier he dz hi wed-
sloeghe. s'loeghe zeker so luit hi binne de bergherte va minne. en b'ute leg-
de hi ewangel va correptie. Weder dat waer was ofte w'iert. W' hi dat si
wille gheloue dat moyses n'z d'udane wille g'loech die de afgod ghe-
maect hadde en aenbedt. En est dz w' de x'ime miche. war es weeschier.
da d'beeste ghescoert te wde en ghedoet. alsoe die verster's sellie tyt doen-
de ghene die band meest mes daer sijn. siense lieuer n'z beeste doode dan
mette zberde. Dit beeste seit augustij. Om troy bede so benedide s' thomas
de brughoe en de bruut. en seide hee gheest dese ionghe liede de benedixie
d'ynre recht hant. En saere i haer herte saer des leues. Doe d'apostel
wech was so vant de ionghelinc in sijn hant ene turke palme vol dade. en
de brugoen en de bruut ate beide vader vrucht en worde slapede en si sage
beide ene droem. En he dochte datse om helsede ee comit met genie ber-
ciert. En dat hi seide min apostel heeft v ghebenedijt dat ghi dealachtich
sij aen de ewighe leue. En doe si beide ontwerce en si hare droem seiden
So qua d'apostel tote hem in en seide. a' n' comit es v nu gheoybaert
en heeft mi hier beacht. beslore dore dat hi minne benedixie op v vrucht-
baer make sal. Ghi hebt suijlt d'yns vleesch die eene coninginne es
alre doghet en vrucht der ewigher salicht. Die zuijlt es sust' der maghe
le en possessie va alle goede v'winnersse der onweymich. zeghe des gheleese
v'winne de de duuele en sekerheit der ewigher bliscap. Wat vad' volheit
wert die sonde vad' sonde wt smette de en band' smette mes daer. En vader
mes daer comt smente. Doe hi dit seide so opebaerde he. n' ionghel ende
seide w' sijn dinghele de gheset s' v te behuedene hondi wel dat v die
apostel seit so sele in gode offerre alle ulve bedinghe. D'apostel doepese
en leerde hem neerstelc iongheloue. En na luttel tye so wt de bruut die
pelagia hier norme en was ghenit'elicht. Ende die brugoen d' thoms wt
bisshop vader stat gheconsac'ert. En na dit qua thomas en ablanus tote
comit va midie. En die comit gaf de apostel een wonderleer palaeys ond'
hande en grote stat. En voer in een ander land. Ende d'apostel gaf alden
stat de n' me. En n' jaer laur dat die comit wech was. so prediete hi

en bracht die gheloue onuitallic bolt. Doe die coninc hoorde dat thomas
 hadde ghedaec so dede sijn leghen inde diep l'kerl're m'z alb'ne
 dat hise leuede soude doe bilte en berre. hierenbinne storf god strop bood
 en me maete he alte diere graf. En opte vande dach stont de doode op en doe
 si he alle suerde en bleef so sedel' h' sine broeder. Broeder desen man die ghy
 wilt cult en berre es gods boient en alle dinghele diene he. En sy leide
 my mit padys en toende mi een palaeys wonderler ghemaect va goude
 en va zilud en va p'ose steene. En doe mi broederde in die scoonst so seide
 si mi. Dit es t'p'p'lans d' thomae sine broeder ghemaect heeft. En doe
 so seide ocht u sijn god wathe mochte sijn so seide si mi. D' my broed' heeft
 he des onberdich ghemaect. Wiltu d' mine woend wy sele gode bidde d'zi
 v' bl'berke dattu dat palaeys moeghes wepe va uwe broeder en gheeft
 he weder t'ghelt dat hi bleue waerde hebbe. Ende dit al segghede liep
 hi te kerker wt en badt de apostel dat h'it he g'raue. En hi dede he die
 bande af doe enbat he dat hi name een p'ecioses cleet. En die apostel seide
 he en waerstu met d' de g'fene die inde hemel macht begh'eert te heb'ne. ne
 g'heen bleefschelijc noch g'heen eerde d'nt en dragge. En doe d' apostel uten
 kerker qua so qua he die co te g'fmoete en viel te sijn boete en bar g'f
 nade. Doe seide d' apostel. God heeft v' vele ghedaec dat hi v' sine v'holent
 broeghet heeft. Gheloeft in xpm en wt g'gh'et dat g'it deelachtich wt
 aen deelbalike leue. So v' broeder seide he. so sach een palaeys dat in mi
 ne broeder ghemaect hebt. en u hebt v'dient te capene. D' apostel seide
 dats in d'ing broed' macht. Die co seide dit sal mi sijn. en d' apostel ma
 che di een ander. of en mach hi dies met doe so sal dat sine en mine sijn.
 D' apostel antwde. Onuitallike palaeys sijn inde hemel va bestijme
 g'femaect die me roept met goede va gheloue. en met aelmoesene.
 Wat v' goet mach boer di derl'beret qua. a mer het en mach v' derl'beret
 met volghhe. s'ia een maent dede d' apostele alle die liede va die lande
 vergadere en dede alle de cranche en zueke ou een z'ide stae enbat
 ou he. En doe die t'f'leerde antw'de d' mine. so qua te cleent. vade
 hemele en sloech de apostel en t'folt ter neder een vee en. 1. kalua. so
 dat si waende dat si berdoene ware vader blypene. En d' apostel stont
 op en seide stant op wat die hee qua hier als een blypene en heeft v' ge
 nesen. En si stonde alle op g'hesont en loefde gode en de apostel. Die
 apostel leere se doey en v'ns de he vi. grade va doeyghede. D' eerste es
 dat si in gode gheloue die een in wesen es en. m. in x'one. En s'graf he in
 exemple hoe een wesen in x'one sijn. D' eerste es dat inde mesche es. 1. w'ghhe
 En daer wt come. 1. v'stanesse. herd'nicke en sijn. Wat sijn es dattu v'ns dattu
 gheloeft heues. herd'nicke dattu n' en verghetes. D' v'stanesse dattu d' mine
 v'staey dat me w'f'e mach oft leue. D' and' e' op'al es dat i' e' w'ing'ert
 v'ranke die d'inghe sijn. Dat hout. die boucht en die blade. D' derde e'

Onpal es dat in hoer. m. sinne sin. Wat in hoer es. sien en hoer niet en sin
 hoer en dese sin in een hoer. In der maer es dat si ghehoert soude werde.
 Den derde es. Is si he wachte soude en onruyghede. Dat dede dat si hem
 ghemate soude en gheruyghede. Die vyfste is si de liele dwinghe soude en.
 Dat sefte is si de penitentie soude soude. Dat seueste is si hier in vol
 staen soude. Dat achtste dat si die arme liberthe soude. Dat neghste
 dat si in al is si dede gods Wille soekie soude en die met werke doen.
 Die tienste is sine soekie soude in dinghe die is te doene en waer ende
 dat si die scrulle soude. Dat ellefste dat vriende en manne caritate doe
 soude. Dat tweluffte dat si dit met alle nerst waerhe soude. nu dat
 hi gheschiedt hadde so werde ghehoert. En hi manne sonder die linc
 de en die wille. Hier na ghemet d'apostel thomaes in hoerste in die
 daer hi vele onnatuurlike miracule dede. En hi maecte oec sende sijnke minge
 me gredinne cariusus biss die scole neue was En minge seide totte sin
 tite salichene moghe sien En by smites vnde so dede minge ande dede
 me en qua ond vader wille d'apostel p'dicte. En d'apostel begonste
 te p'dicte ene bant beynicht deser werelt. en seide is die leue beynicht
 was en broesch te valle. en alsoe bliende. al sine alre best waer hebbe so
 bliet si besmet. Daer na vier hi hee is si gods woert gher ne hoer soude.
 by m. vedene. En hi p'ces he d'woert om m. zalie. Dat was bi blactiet
 te om dat vclaert de oeghe onser vstraness. En bide drantke om is sinert
 onse begheerte en alle bleeschelike minne. En bi eenre plaetere om dat
 gheneest die woude onser soude. En bid' spise om dattet onse ghemuech
 te maket in hemelscher minne. En ghelijc dat de zalie dese dinghe
 is en doghe het en si dat hise binne outfa. Also en hulpt oec is gods woert
 in ziele het en si dat sijn deuoteler hoer. Doe d'apostel dus p'dicte
 soe gheloeft de minge en en wilde met meer bi hare ma ligghe.
 Doe impietreide cariusus aen de conic dat hi de apostel in de kerke leide.
 en minge qua te he en bat he dat hie had hane. dat hi om haer mit
 kerker ghedae was. en hi troestese goedertierleec en seide is hie gher
 ne ghedogghede. En cariusus bat de conic dat hi die coninghinne hare sus
 sine wisse te hare sende ocht sise yet weder bekeere moghe. Doe die con
 ghinne te had qua soe bekeere minge minge d' si toe qua om te bekeerone
 en doe si die miracule sach die die apostel dede so seide si. Si sin en gode
 vmalendyt die dese werke is en gheloeue. Doe leude die apostel al
 le die die d'ware wortelijc. m. poente. dat si de kerke minde. de pape
 eede. en dat si d'kerke ginder de om d'woert gods te hoerone. Doe die
 coninghinne wed' qua soe seide haer die conic. Waer om hebdi so langhe
 ghemerret. Si antwerde ic waende minge sot ghelbeest hadde.
 is sies alte wiss. Si leide mi tot gods apostel. En hi heeft mi doe
 bekinne den werch d' waerht. En si sin alle sot die d'ppm is en gelo

Ende die coninghe en wylde nien bide coninc huyghe. Die coninc wt besaet
en seide tot sine nauue. Doe ic di dinn wylf weds. Wonne wylde so hebbe myn
wylf vloer. En myn wylf es mi quade woerde daer dulle. Doe liet die coninc
dat me de apostel ghebnde te he bringhe soude. en hi beual he is hi die wille
weds te hare manne bekere soude. Dapostel toende he is in redene is si
des is sculdich en waze te doene alsoe laghe als die manne onghelouch waze
En dat biene exple end coninc eens toere end eenre fonteyne. Hier bi seide
hi. Du die co. best en wilt ghene onsuere dienste of suue naxe end jonck
Daer bi selbi bat ghelouue is god wylt hebbe suue end reine dienste. War mes
doe ic daer ic sichte dat god mint in sine kerchte. dat ghi mint in dulle
ic hebbe ene hoghe toere ghemact. En ghi segt mi is ic die weds brelie
drene ghemact hebbe. ic hebbe in deerde diep ghegruue. en daer end ee fon
teyne bracht. En ghi segt mi dat icse wille. Doe wt die co. gram end dede bi
ghe gloepende yfere plate end dede de apostel op star mette bloete boeten.
En stappans dede er god een fonteyne wt springhe end si bliscchede die plate
En die co. werpe doe bi sine neue rade in een berende fornaens. is si wils
soe ghecoelt dat hure wt qua ghesont. En carsius seide de co. soetene ane
bede der sonne gode end offerre. Dat sin god Isaf bigramt werde diene hier
af vloest. Poemene daer toe dwanc so seide hi de co. Du best meer gheert
daer dattu ghemact heues end waer bi broebeloes di gode end aenbeedt een
beelde. Du waens als carsius seide is myn god op mi ebolghhe sal wden
op dine god en hi salne beke aenbedichene. Daer bi als ic dine god aenbe
de sal. op dattu myn god in dine en woert so salicke aenbede end offerre
en woert hime omme soe gheloeft in mine god. Die co. seide noch spract
wa redelike zake. En dapostel beual doe in ebreuise de diuel die de
af god was also saen als hi kielde voerde af god dat hime kerke
Dus kielde dapostel en seide. Siet ic aenbede in is de af god. Siet
ic aenbede in is mottaal. Siet ic aenbede in is dat beelde. is ic aen
bede ghesw. xpm mine god in wies dat ic is beude diuel die in
syt dattu dit beelde brelies. En blous smalt dbeelde. Doe riepe
alle die pape. En die bisscop hief 1. sweert end sloech de apostel ont
wee end seide. ic sal mine gods onrecht wrelie. En die co. en cari
sius bloe om is si sachte dat tfole de apostel wrelie wylde end
de bisscop leuede barre. En de kerstine name des apostels
lichame end groeue ene eerlyc. Na laghetyt sut jaer ons heren
cc. xxx. So wt des apostels lichae gheuoert in die stede edysa
drene wile liet rages wa moede. En dat dede alexand de key
ser om de liede wa sine beede. En in die star en mach ghee onge
loenich noch rode noch paxae. sloech ghee tiend en mach haer
deere. radie dat abagarus die co. wa die stede 1. lette ontfin
die onghed ihofus selue saref. War als enyghhe liede seghe die

stat quame en als ee ghedoept hant die lette ghelese hadde op 1 poete
 te staede da vier stat so elce die biande binne die salue daghe ochte
 si maecte pays beide om die cracht da ons heere lettere en bi o' tho
 mas des apostels verdiente. Psidorus seir da dese apostel iur boec d'
 gherechte doot en leuene. Thomaes xps discipulz en ihs ghelijc
 hoende was hi onghelouich en siende onghelouich. hi p'ducte de elc
 treke de liede da persen da mede da p'heue da hirtanes en da bra
 ethiane en hi ghinc in die hoechste side en p'dictse d' sijn leuighe
 En tote sijnre passie so bracht hise en hi was doer stekke met spe
 re. Guldemont seir oec. Doe thomaes come was tot' coninghin
 ne lantscape die xpm aenbede quame dat hise doekte en si was
 sine kulpers in kerstene gheloue.

Om d'z mi gheset was es die come binne de tijde d' coninghe die
 beghint da moeyse en die zophete en duert tot xps toe comste de
 vleesche. Welke tijt die kerke hout da xps aduete tot ker' d' daghe
 So volgt te besiene vade feste die come binne die tide die som
 behoert ond' de tijt d' trofiliacide en som ond' de tijt d' pelgrima
 gen welke tijt de kerke houdt da ker' d' daghe toet septuagesime.

De gheboorte oec **J**ander gheboorte ons heere ihesu xpi.

hen ihu xpo
 vande vleesche ghesiede also enegge seninge na dat adam was ghemae
 ct. vij. jaer en. cc. en xxvij. En ande seninge vi. jaer en. xv. in
 octauian' skeyfers tijde wat die verkenninghe da bi. jaere dat me
 thodus bat gheestelike da bi wromike. Doe die gode sone ide vleesche
 qua so was so grote brede mal de werelt dat boue alle de werelt was
 in pepse een keyser da rome. Dese hiet bi p'pere name octavianus en
 keyser da pulio de keyser dies neue dat was augustus die verstberf
 ghefere was keyser da alle der werelt da weidugheide om dat hi mee
 was da die coninghe die voen ware. Hier wilde de keyser augustus
 die boue alle die werelt was. Wete hoe vele p'uinie hoe vele stede hoe
 vele castele hoe vele dorpe hoe vele mesche in alle de werelt ware.
 En alpeme leest in scolastica historia so gheboedt hi dat alle de liede
 trecke soude ter stat wt daer onder si gheboere ware en dat elc ene
 d. die p. d. wt was. ghene soude de rechte vader p'uinie. en belte dat
 hi ond' skeyfers rike wae da rome. Wat de p'eme hadde skeyfers
 beelde en Dop sine name ghescreue. Nae hiet dit belidnghe oft be
 scriuinghe bi elce dinghe. Belidnghe heet met wat elc die de rechte
 hoot cheyns gaf. lede de p'emin op sijn hoot. en seide m'z sine monde
 d' hi ond' dae wae de rike da rome. en dit dedeme boer alle t'folt.
 oze hiet bescriuinghe wat als me vae zelier ghetal hadde vaden
 ghene die de hoot cheyns bracht soe soeref met. en dese scrip'tie
 was verst ghedaer da q'rms de rechte da q'rie alsoe me i scolastica

lyfua leeft. so was dit eerste die sinnen dede. Wat me seit dat inden i midde
de werelt es. Daer om begonste me d. En doe begonste dat verheers
in dand lantschap d'ouvent. Ocht me maect segghe dat eerste es ghe
mern descriptie. Wat emghe ware boer gheside bi deel. Of eerste was
ba hoode inde stede vade rechteve. Dand was hoe vele stede inde lar
scape ware. d' dede sheyfers leguet. De dde dedeme vade lantscapen
voerde kreiser te romme. Joseph boer ba nazareth i ac stede beethleem om
dat hi ba dauids gheslechte was. En om d' maire vade hi was d' si ghebare
soude hie soe voerde hie n' he te beethleem en en wilde de treser n' late
in vremder hand die he ba gode beuole was. al hi woude selue wachte
mer nevestegger sorgge. Alsoe brued' bertholomeus scrift int boer ba p.
kintshede. Doe si te beethleem quame. Saach maria een deel vade volke
vblide en ee deel v'suchtete. En dinghet bediede haer dat en seide. d'
deel vande volke dat vlydt. dat d' heide velt. dat in abrahams zude
deuvelike benedixie ontfacn sal. En d' deel dat d' sucht dat zyn de
jode die d' ba gode berfede vde om haer onghelouicht. Doe si dus
beide te beethleem quame. Om d' si in m' ware en om d' and' vade die om
die selue zake romelbare al die herberghe v'vledicht hadde. En si ghee
ne hbernghe hebbe en mochte so heerde si na i ene ghemeyne sijdt stal
tussche n' huise ee ondesel hadde. Alsoe stolastica hystoia seit dat me
duerforw. En d' plagge die porters in te gaderen op die ledegge da
ghe oft alt' regghende om te spraken oft om te gad' terene n' juffien
hadde d' josph' een vrebbe ghemaect sine offe en sine ezel. Of als em
ghe segghe soe plagge die dorpliede al si ter meret quame hare beef
te te bindene en d' om was d' ee vrebbe ghemaect. En te middernacht
te die opte sondach lach so ghebaerde de maghet hare sone en si
leidene op hoey in de vrebbe. En d' hoey brochte helena namaels te romme
Wat d' esse en desel en v'vondens n' etc. Hore te v'varene dat xps gheboort
v'vonderlet ghesiede. En menichvondicht vloent. Was en o'berteer vloent
Si ghesiede v'vonderlet vade v'vand' moed' wegge. En ba xps v'vengge die ge
boort v'v. en ba dier maniere hoe hi gheboort v'v. Si ghesiede v'vonderlet
v'vand' moed' wegge. Want si was maghet boer die draecht en na die draecht
in h'f maniere es vloent dat si maecht bleef. Die ene v'voetgeerst viden
aphete ysayas. Siet een maecht sal ontfacn en ghebare ene zone. Ende
sine name sal v'vverde ghesete em mammel. Ten anden by figure.
Wat dit was betekent i a'vons voede. Die sonder ene ghe eerdsche hul
d' m' pe bloeyde. En by ezehiels porte die altoes besloet bleef. Ten der
de vider hoede. Wat om datse josph' hoedde. So was hi gherugge dat
si maghet was. Ten vierde vider x'v'vone. Wat alsoe bertholomeus seit
v'vten boeke ba xps kintshet. also die tyt qua d' maria ghebare soude

al wiste ioseph wel dz god soude wde gheboze vader magz. Rochem
 woude hi houde de sode bande lande. En hi haelde ij. broebroude
 Deene het zebel en dand salome. en zebel mercte en ondsochte. ende
 als manie maghet bant. So riep si dz ee magz een kint ghebaert
 hadde. en om dz salome niet en gheloeftde en sut y proene wilde so b
 stufte te hant haer hant. Rochem opbeuerde haer dngghel end haer kint
 taste en thant wertse gheuesen. Ten viffte bi grote miracule alsoe
 innocencius die paus seit. So was te rome xij. saer paeps. hier ome
 stichte si alte sone tempel des brede. En si sette d'anne vomulus beelde
 En si ghynghe apoline terade hoe langhe hi duere soude. En si antworde
 tot dat een maghet .j. kint bare soude. Doe si dat hoerde soe seide si
 soe sal hi da eubelike duere. Wat si helder bouw dngghelijc dz ee ma
 ghet emn meer bare soude. En daer ome serue si d' des tiel aen de
 dore bande teple. Ellich tempel des brede. Oj in dier nacht als dese
 maghet ghebaerde so buel hi alomme. En des nu ee herte die heet
 ter mulber sinte manie kerke. Ten anden was dese gheboorte woder
 ba xps weyhe. Was bernaert seit. Dat in sine xpsone gade de daelwigt
 en die outheit en die nullicheit. Deelwigt es die godht. Douthes
 t fleeche dat hi ba adame ontfinc. Die nullicheit dats die ziele die
 mulke gheseppe wt. Ander werf seit bernaert. hede heeft god ghe
 maect in mixture. en in werke d'alc so wond leer af es dz salke
 noept en ghesiede noch uenimeer ghesae en sete. Wat god en die
 mesche sijn te gade gheminct. En moed' en maghet. En gheloeue
 En dmenschelike herte. Deerste es herde wond leer wat te gade es
 gheminct god en hijn. die moghentheit en die broeschert. So gte
 onreynigt en soe gte hoest. Waerz en es hoest d' god. en mer
 en es wldere da hijn. Dand es oec herde wonderler war noept en
 was ghesien noch ghehoert dat si maghet was die ghebaerde en
 dat si moeder was die maghet bleef. Die dde es mynde da die
 ttheeste. Oj si es alte sterc wat het es wond' hoe die mesche gheloe
 ue mach. dat god mesche es. En dat si magz bleef die ghebaerde.
 Te derde ghesiede dese gheboorte woder ind' maniere dat xps ghebo
 re wert. War sine dracht was boue natue om darte een maghet ontfinc
 boue redene. om darte sonder wec ghebaerde. boue costume. om dat
 si ontfinc bade heilighe gheest. War die maghet en ontfinc niet
 da meschelike zede. ayaer met gheestolker gaue. War die heilige
 gheest ombinc vander maghet dat zuuerste en dat alre reynste en
 formeerde daer af xps lichame. En dit was de vierde manie daer
 dey mensche met wonderler maecte. Vande ma son' wif alsoe
 hi yeue maecte. Vande manie en bade wme. alsoe me ploghet.

Vande wue souder man also maria de gode sone hede baende. Ten an
den was xps gheboorte menichfuldich beuoent. Wat si was vuoent by
alle creature. Wat enighe creature sijn die alleene wesen hebbe als
die alleene lichamelic sijn. En enighe sijn die hebbe wesen leue en ghe
uoelen als beesten. en enighe hebbe wesen leue gheuoelt en ondspreet
als die mensche. En enighe hebbe wesen leue gheuoelt ondspreet ver
staen als dinghele. Bij alle dese creature was hede xps gheboorte
beuoent. Ierst wert dese gheboorte vuoent by alle creature dats
die alleene lichamelic sijn. Dats die sijnnesse hebbe. Als bider destruy
ren vade tempel by rome als boersent es. en by romulus valle die
god. hier by rome. die doe viel en wert ghesloet. En bide valle van
anden afgode. die in anden stede stonde vielen. Was me leest i scolaf
tica hystoria dat iennas die in egypte ghinc na godolias door. dat hi
de comit vdegypte ee telic gaf z haer afgode valle soude als een
maghet ghebare soude. Daer omme sette die pape vade afgode in
die heymelijste stat vade teple. i. maghet die ee lint hadde iden
scoet. En dier aenbede sijn. En v' doe he ptholomeus die co. by egypt
te draegde wat dat bediede. So seide si z he dat wond had baders
ghelate hadde. en z die heilige pphete haer baders ghesent hadden
En si ghesoefde dat ghesie soude alsoe. Ten anden als hi creature
die alleene lichamelic wate. die anders opebaerde en vkeerden
wat in nacht z xps gheboorte wt was de nacht alsoe daer als den
dach. En alsoe iosephus en ymoretus die pous segghe. So vkeerde te
rome een fonteyne vaders in oke en brac die en vloegde toe t'vrie. En
al die dach doe so vloegde alre zed. en v'es nu een kerke die heet in
te mane en die t'vrie. Wat sibilla hadde ghesfeteert. Dz die behou
de soude vde gheboorte als een fonteyne oke sijn maghe soude. Ten
derde als hi creature die alleene lichamelic lichede sijn als bide lica
me vaboue. Wat guldemont seit. dat enighe segghe vpte nacht
z xps gheboorte wt dat die. in. cominghe die doe beede op ene berch
een sterve opebaerde neue he die een vorme hadde by ene stouelinde.
en op sijn soe blicte een cruce. En si sijnac de cominghe toe. en seide
dat si in iudea ghinc en si soude dat lint daer vnde gheboorte. in
die selue daghe so opebaerde. in. sonne en si v'gadde alleenstiene
meue sonne lichame. en v' by wt dat ald' werelt toe qua die betelke
nesser der driuldicht in ene god. Dichte dat hi gheboorte was inde welcke
in. dinghe v'gaderde. dat was die ziele t'flesch en die godh' in ene
xpsone. naer in scolastica hystoria soe leest me dat dese. in. sonne
in en opebaerde in kerst daghe in daer te vore dat was na t'flesch
seus iulius door. Dat seit Eusebius oec in die tozmbc. Alsoe ymore
tus die pous seit. Doe octavianus alle die werelt ondspreet vade
rome bracht hadde. soe ghenoechde hi de senatoers soe wt dat sine

an

Woude oefene voer ene god. azaer die broede keyser die bekende dat
 hi sterfelinc was en en woude he niet aendraghe ene onsterfelike
 name. om hi delighe en dolinghe soe riep hi sibilla een prophetinne
 en woude wete bi haer prophetie. Of nemmeer in de werelt soude enich
 meer de werde gheboere dalen. Als hi t kerstidaghe sine raet h' af had
 de egadert. En sibilla in keysero raede in bedinghe was so oppenbar
 de te middaghe ontrent die sonne ee gulde rinc en in midde de rinc
 op ene outaer een soe maghet een kint houde de inde soet. Doen
 toende dit sibilla de keyser. En doe die keyser in dit visioen zee ver
 wondde so hoerde hi ee stemme segghede. Dit es die outaer des he
 mels. En sibilla seide he. Dit kint es meerder dan du. En dan aenbe
 det. En die selul raede es gheschit in onser vrouwe eere. En hi soe
 heet me se noch te sinte marie inde outaer des hemels. En die keyf
 vstont dat dit kint meerde was dan hi. En hi offerde he wiewer.
 En hi en wilde voert meer in hert god. Probus seit hier af aldy
 in octavianus tide ontrent tierstyt doe die hemde sone was ende
 suuer en daer soe wert haesteler een rinc ontrent de sonne die
 ghelyc was de reghe boghe. Te eene teekene dat ee come soude die
 de sonne en alde werelt ghemacert hadde. En die soude regner. Thi
 mothe die die hystorie scrift seit dat hi bant inde oude hystorie van ro
 me dat octavianus in sine xxxvste jaer van sine vike clam opt beel
 froet en bragghede neerstelike gande gode wie na he reghere sou
 de trike van rome. En hi horde i. stene die he seide. Een hemels kint
 sond' tyt vte leuede gode gheboere dat coet sul gheboere wde sond'
 finette van eenre suuer maghet. Doe hi dit ghehoerde soe stichte hi
 ene outaer. En d' saref hi dese tytel an. Dit es des leuede gods soe
 outaer. Ten anden wt xps gheboerte broeghet bide creatur die
 wese hebbe en leue alle plante en boeme. Want bertholomes seit
 dat in deser nacht de wyngaert van enyadi die balsame brinet bloen
 ende en brachte vrucht en graf sep. Ten derde creatur die leue wese ghe
 uoelc als beeste. Wat doe joseph hte beghleem wt trat met marie soe leide
 hi in z he ene offe dat hme broepe soude. En d' mede ou' he en marie
 de hooft hems gheldde soude. En dat d' ou' bleue dat si dat vteere sou
 de. En oer ene ezal dat maia op rie soude En d'osse en d'asel beu
 de bi midde hare hee En al kinelende so aenbeede sine. Allettel
 tijts voer xps gheboerte. alsoe eusebius seit soe arberde emmthe liede
 En die offe seide tot he. die minsche zee ghebeke maer troren sul
 meeren. Ten vierde wt dese gheboerte vertoeghet bid creatur die heest
 leue wesen gheuoelc en onderscheet. als die in esthe als bide herde
 Wat in dier tyt soe waecte die herde ouer haer cude als si plagghen

geest

Alheelberf elczo jaers in die lampsten en corsten nachte. Wat wile hadde de
heidene een costume dat si telck als die throen lieerde. Dato inde somer
ontrent S' Jans baptiste dach. En inde winter ontrent kerstdach plage
si te wakene des nachts om de eere vand' sonne. En massie was dese col
tune of come ond' die yode vand' heidene die ontrent h' woende. Dese
h' openbaerde d'inghel. en seide dat xpus gheboore ware. en hi gaf hem
een tecke hoe sine vnde soude. En mette myghele was een grote menichte
vā myghele. Die seide glorie inde hoechste gode. En xpus ind' eerde den
mensche vā goede wille. Dus quame die herde en bondet alsoe d' in
ghel seide. Echter was dese gheboorte ghetoechter bide kaiser augustus
En hi gheboet dattu niemet god h'ete soude. Alsoe orofus seir massien
doe hi die visioe inde sonne sach. En hi herdachte vande galle des tempels
en vand' fonteyne der olie. En hi b'stant dat ee gheboore was in de werelt
die meere was dan hi. so en wilde hi n' ghehete werde heb' no god.
ixc leest dat in die corinthe dat doe doe xps gheboorte maecte so dede
octavianus die kaiser alle de werelt doe make de grote weghe. en ber
hiet alle dier vā romē alle h' scout. Aldus wert xps gheboorte oer vloent
biden luggers. die in kerstnachte alle die werelt doe ghedoet worden.
Also theonim' seir En dat dede god om dat hi wilde al blussche. Om
dat me voert met vnde en soude alsoe gte onsinheit ind' nature. Die
hi ontfae hadde. Wat augustin' seir. Doe god sach inder nature die sou
de die rechte meschelicke nature es so hadde wel na gheleete meschelicke wde
ne. Ten byfste w' xps gheboorte vloent hi creature die hebbe wese leue
ond' scoet gheuoelē en sine als d'inghele. Wat d'inghele boerscepter
de herde als boersent es. Ten derde was ons xps gheboorte orber
macht als hi te boere dede. Waer hi dat me leest dat S' quattje d'abt
vā clundi sach in kerstnachte onser vrouwe haer kint i hare arm
hebbe. En si seide dits de dach d' der yghere waerde in wde enulbet
waer es die kint die boer dese dach macht hadde ond' die meschelic
vōerde besterne soude. naer sine quaest' loech he. Wat al hi der
broed' woeninghe ome ghinc. soe v'dreffene v'er kerke der boue
de deuocie. Vte reffe die lesse. Vte dormte therde stree. Vter ca
pitelen de oetmoedich' d'ey leest oer in peets boeke vā clundi dat
hebbe de haer kint i hare scoet en si speelde mede En thinc pedelhad.
voeder du wets dat de kerke hede v'ert mine gheboorte in gter
feeste. En waer es nu d'iuels macht en wat mach hi segghe oft doe
Doe seey dat die diuel wt ene hole qua. En seide al en magie n' co
me in die kerke d' me di loest. Nochtā salit come in die capitele inde
dormte en inde reffe. En doe hys proefde so bar hi de dore vā capitele

1211

alte nauwbe En die doorn. Dod alte neder. en die resten die dialyt met
 dieners caluite en met begheerte der lesse en met soberheide van spise
 en van drancen en aldus boer hi met scade en werck Ten anden om be
 ragheene slatenesse. Waer bi dat me leest mit boer van pople dat i
 wif die onweyne van leuene was. doe wachope si van ghenade. War
 doe si om tformesse pensde so wiste si haer mesdichich ter hellen. dat
 si v soude wde ghetormet. En doe si pensde vade paradysa en van p
 passie soachte si haer ondancbeleer. Oj doe si pensde dat kinderline
 lichte woerde ghepaecht. So begonste sine ame te roepe. bi sinre luyt
 en haer seide i ste me dat haer h soude gheue ware. Ten derde om
 die zierheide te gheueene. War bernaert seit Dmischelike gheslechte
 was ghepmit in. i. euelse dat om begimfel. mit middel. mit inde. dus
 te weene in die gheboorte. mit leue. en inde doot. Die gheboorte was onwe
 ne. vleue verkeert. de doot breefaler. Xpus qua en brachtte reghe dese
 in. euelse. in. remedie. War hi wt gheboort hi sterf. Sin gheboorte
 sinende donse. Sin leue leerde donse. Sin doot destrueerde donse
 Ten vierde om die houde te boetmoedighen. Paer bi seit S'augustyn
 dat des gods soens oetmoedichit die hi onstogde i sinre gheboorte
 was ons in exemple en in saemete en in medicne. In was ons een
 exempel om dat wi sine leuene na volghen soude. In saemete daer de
 hant onser sonde mede soude werde onthoude. En in grote medicne v
 onse houde mede soude werde gheue. War adams houde was gheue
 se in xps oetmoedichit. En me sal merke hoe wel xps oetmoedichit
 andwert adams houde. War adams houde was reghe gode en tot
 gode. en boue gode. Si was reghe gode war si was reghe sin ghe
 bodt dat hi gheboort. dat si niet ete en soude vade houte der const
 des goets en des quaets. Si was oer tot gode war hi begheerde de
 godht en ghehoefde dat die dinal ghesent hadde. ghi sult sin als gode.
 Si was boue gode. War hi wilde sin dat god in en boude. War doe
 setta hi sine wille boue gods wille. Oj alsd sohes damascen seit. soe
 veroetmoedichde he die gods sone om de mesche. in reghe de mesche.
 Oj tote mesche en boue de mesche. Tote mesche om v hi wt gheboort ghe
 lijc de mesche. boue de mesche. om dat hi in en wt gheboort gheelijc an
 den mesche. War sin gheboorte was ons i enighe zake gheelijc. War hi
 wt gheboort van ene. en doer die selue porte v wi doer gheboort
 werde. En si was ons oer in enighe ongheelijc. War hi was gheboort van
 de heylighe gheest en vander maghet marie.

Van s'auastatie.

Anastasia wt ghesat van ana. dat op wt en stasie
 dat is stasie. War si stont op wt vanden sonden ter doghet. Anastasie
 was edelre lide dochter van romedat was eens boerbarische mans ptagoat us
 waer hi was heide En fusta haer moeder die kerste was en gromus leer
 de haer xps ghehoene. En si wt papulione te wime ghegheue. Hi gheelijc
 haer fier en wachte hure bi he te sine. En doe hi hoerde dat si alleene met
 ene ioncline ghinc in kerste habijt talle de kerke en dat si de ghouage

nen hare noot gaf. Soe dede huse alte nauwbe wachtte alsoe dat hi haer n-
tenen en gaf. en woude alsoe verderue. Dat hi haer groet goet soude mo-
ghe gheleuken. Doe anastasia waende ds si sterue soude. Soe sant si droe-
ue lettere tote grifogonid en hi saur haer tweestelike lettere weder. Hier
en boude sterf haer mid en wt sloest vande kerker. En hadde in alte soe
in souwue die ghesustere waer. Dene hiet agape. Dander ethonia.
Die derde irene. Dese waer kerste en en woude gheen sens doe des verch-
ters wille. En om dat dede huse slute v ene ranc daer der cokene amla-
liene in waer. En die verchte die ranc heet was in haer mine hi ghinc te
he om dat hi sijn wilst met hen doe soude. en hi wt wt sine sime. En doe
hi dese maghe de waende helsen soe hest de hi en custe potte pane en bete-
len. En doe hi dies sat was soe ghinc hi wt wort en lelic met gheswoerde
cleedere. en sijn knape die sijn wachtte bute. Soe sine soe lelic saghen
waende si dat hi in ene duuel bledelt waer. en si sloeghene en bloen en
lietene allene. En doe hi de kesser dat soude gae dagghe soe sloeghene sel-
ke en spulbede he mit aensichte en ande woepene met modere en dade
sloeghene in wste. en waerde dat hi elwoat waer waerde. Wat sijn ghe-
worde ghesoude ds hi in sien en soude hoe lelic hi waer. Wat he dat doct-
te dat hi en alle die liede met wite gheleet waer. Doe he die liede seide
dat hi so lelic was so waende hi datte die joncfrouwe bi touare alsoe begaet
hadde. en hi beual dat mese voer he ontclade soude dat huse naert sijn
soude. en haer cleede hinghe so baste den haer lijf dat mese in ont-
cleede en mochte. En wa woude wt die verchte al ronkende slapede so ds
me in en conste gheberke. Ten leste soelworde dese maghe de ghevoet
met martielke. En die kesser gaf anastasi en e verchte on. dat op huse
de afgode mochte doe offere dat huse te wue hebbe soude. En doe huse in
een ranc wilde omhelsen so wt hi blint. en hi ghinc de afgode te va-
de ocht hi soude moghe ontgane. En si antwerde om dattu anasta-
sien bedroeft hebt so bestu ons gheleuert en du sels boert meer in
ons werde ghetormet mid hellen en doe me thuis wt leidde soe
starf hi in sijnre kinde hande. Doe leuendem anastasia eene ande-
re verchte dat huse inde kerke houde soude. En doe hi heerde dat si g-
goet hadde so seide hare. anastasia wiltu kerste sijn soe doet ds hi god
gheboet. Wat hi gheboet die al in en laet dattu heest die en mach in
jonghe in sijn. Hier hi gheest mi al dattu heest en ganc waer
du wils en du sulds da ghelbarich kerste sijn. Di duelt de crinn
god gheboet broept al dattu heest en gheest de arme en in de
vike. Om dattu vike best so soudic reghe gods ghebad soe ganc
dy yet. Doe lademe anastasia in ene kerke ds mese tormet soude in
jonghe. en theodora die ghemertelich was. boedese in maer met
hemelcher spisen. Tichterst soe sant mese met in maerde in een
eylant dat palmaria hiet dave om xps name vele ghesoude was.

lyp lyp

En na alletel d'ghe soe deede die rechte w'ed' hale. En mastus dede hi
 bene den ene stakke. En d'and' dede hi dode met menegherande mitelien
 p'ne. En ond' h'e was een dien die wile om p'p'm sijn goet was ghenome
 En hi s'ede altoes doch en seldi m' p'p'm n' nente. En appollonia groef
 anastasia lichame eerleer m' een p'raheel. en maecte daer ene kerke
 Sy was ghepassyt int jaer ons here m' lxx. p'by ond' de k'of' deoet' s'ae.

Wat steuen bediet.

Steuen in griece bediet in dierfche crone. En in ebreusche regule. hi was crone dat begheusel p'ntrelic inden
 mulle testamenten. alsoe abel was inde oude testamete. hi was oer re
 gule dats exemple s' anderen ba gheboeghene en ba w'el te leuene. D'it
 te steue bediet bromeler te spreke dat w'el schijnt in s'iner redene. D'it
 w'el sprekende den oude w'ide. Dats bromeler en w'el sprekende in instru
 berende en leerde de oude w'ide dat w'are de w'edulle daer hi bouen
 gheset was bande apostole. So es hi dan crone om begheusel bade in
 telere. regule om exemple ba doegde w'el te leuene. En bediet oer bro
 meler te sprekiene om sijn scone p'dicatie en om dat hi die w'edullen
 w'el leerde.

Steuen die was een bade. En d'patone die bade apostole te dienste ghe
 ordmeert ware. Wat doe t'ghetal bande ionghere w'ies die bekeert
 ware bande herdene begonste te murrenere. s'ghe de g'ene die bekeert
 ware bande w'ede om dat haer w'edulle w'orde berontwert inde d'agghelike
 dienste. D'it machine in n' manere s'itae. dat me haer w'edulle met en
 ontfinc inde d'agghelike dienste. op dat si boer d'and' d' in be'zwaert ware.
 Wat d'apostole hadde dat de w'edulle beuolde om dat si te nersteliker soude
 moghe p'dicte. En doe d'apostole saghe s'z die murrenere g'herese was
 ond' der w'edulle dienst. om s'z si al dat af legghe w'ilde so g'aderde si
 alle die menichste en s'ede. En es n'recht dat hi d'hoert gods late soude
 en diene ter tafele. W'ar der herte spise es bere d' des lichame spise. Daer
 omne brueders so merct ond' s'. En mane ba goeder ord'sc'ape en vol des
 heilichs g'heests en w'ijshede die wi sette moghe boue dit w'ere ocht bo
 ne die dieners sijn. En wi s'el sijn bedende en p'redictiene. En dese re
 dere g'henoeft' alder menichste w'el. En si copen n' mane en d'af was
 steue deerste. En si brachtse te apostole en si leide die hande op h'e. En
 steue die vol gracie en st'archede was dede w'ond' en g'ite teliene.
 inde volke. Des hadde die w'ede mit. En si baggherene te b'c'innene en
 te beruuerne. En si p'ijndene te b'c'innene in n' manere. D'et d'it
 putatie. a'et b'alsche orconde en met tormere. D' hi b'wa de dispuce
 ves. en die b'alsche orconde. en die tormereves. In elcke strijt was h'e hulpe
 g'ghegheue bande hemele. Inde eerste strijt was h'e g'hegheue de hepli
 g'he g'heest die h'e die sprake gaf. Inde anden een ingheleer aen s'ic'ie
 dat die b'alsche orconde beruuerde. Inde d'oe soe sach hi p'p'm die hem
 g'heret was te hulpe en hi maectene sterkiere. In elcke strijt seide
 hi in d'inghe. dat g'as ee strijt. en die hulpe en zeghe te b'c'innene

Sijn hi stoude sal hi conuoluer en dit al sien. Doe stoude dus belc telicne dede
en een paerle de bollie pditte soe aenghmaghene die iode de eerste scrift
mer he dat sine blomme soude met disputacie. Wat enighe vader liberti
ne smagoghde stonde op en ba cyrene en ba alexandrie. En de ghene
die ba realie en ba aspenward disputerende in steuene. En et hier den
perston scrift. Daer na volgt de zegge. en si en mochte der wylst met
weder staet. Ten leste die hulpe en die gheest die sprac. Doe si saghen
dat sine met desen stride in en mochte verblinne soe worpe si he ten
andere stride. dat sine blomme soude met balsche orconde diene wrae
ghe ba. in. blaffhemie segge gode en segge doe sine brachter inden
rade soe woegdene de balsche orconde ba. in. blaffhemie. segge gode.
en segge moersen. en segge de wet. en segge de tempel. Siet dus
dander scrift. Ewalle die inde raet ware sagge sin aensichte sinde
als eens maghels aensichte. Siet hier de hulpe. Daer na volgt de zegge
deser victolen als die balsche orconde ba al desen worden verblomme. En die
pence der pape seide oft dit aldus wa. Doe ontsuldechde hem
stene ba desen. in. die he dese balsche orconde op seide. En tierst
vander blaffhemie segge gode en seide di god tote yghere en tote
vaders sprac di hi god der glorie wa. Dus rijst hi god in. in.
dinghe datti dat vol glorie es. en dat mene loue sal. en dat hi
glorie gheue sal. Daer na ontsuldichde hi he band and blaffhe
mie in moersen en pcees moersen v bele zalke en sond dinghe
pcees hme in dene vander hute des tores. Wat hi doode de in
ba egypte die de iode sloech. en band miracule die hi dede in egypte
te. en ind woestme en vander gods vrienstape. Wat hi sprac die
ke met gods vriendeler. Daer na ontsuldichde hi he bad der blaf
phemie die segge die tabernacule in. in. manere. Wat god beuaelt
te makene en sin her vpoene vrent was en ba moerses volmaect
en datt die arctie der oroscop vme was. en hi seide dat die tem
pel. na die tabernacule volgde. En aldy ontsuldichde he v ste
ue wel band maedaet die he op gheleit was. Doe die iode sage
dat sine dus in blinne en mochte so gmaghe si he ane ind vber ma
nere en dede he ane de dede scrift dat sine blomme soude met toerde en
in pme. Alse o stene dat sach soe woudi ons here ghebod houde ba brue
derlekene bereffone en hi pme se he in. in. manere te begripene. en
ba dier quaetste bedwinghene. by scande. en by kreesen. en by minne.
Ten eerste wat hi beweet he die heertit huer herte. en di si die heylighe
ghedoot hadde. hert ba necke en onbesmede ba hte en ba oere sprac hi.
alcoes hebdi de heylighe weder staet ghelut alle baders sidi oer. Wel
ke yphete en psequerde alle baders in. En si doode se die ba xps toe
comste boersede. Hier beweet hi he in. poente ba malicie en quaetjede
Deerste es dat si de heylighe gheest wed stonde. Daud di si die yphete
psequerde. De derde dat sse doode. di si hadde cenre hoere boerhoest

61

En en conste he n3 stame. Noek si en bedrode haer quaetht met. O
doe si dit hoerde soe woedense mit herte en onselde op he mette raden
Eros na bereypte hise n3 vreesse. O hi dar hi seide dar hi ihesu stae sach
te gods recht. zide als he bereet te hulpenen en sijn vrede te doenene.
Wat om dat steue bol was des herlychs gheestes so sach hi idd home
li en sach gharie. En hi seide ic sie de hemel ontdae en des mesche sone
stae t'recht har zide va gods cracht. Al hadde hise duo n3 vredeney
en n3 stade bereypt nocht en hielde si n3 ep. in si ware. quade da te
vare. En riepe n3 luder steme en stopte haer oere. dat si die blasphe
mie n3 hore en soude en si maecte eendrachtichleec een bedruusch
i he en woepene be star en staendeme en si waerde dat doe na die wer
die ghebede hadde te stene bute de ghetelde de blaspheemie. En die
n. valstige ozonde diene eerst woepde soude na die wer si dade hadde.
de die si n3 befinet en woerde he te ghekenene by eens sionghelms
voete die saulus liet en die na die ghehete paulus. En om die saulus
der ghebede cleede waer die diene stende om dar sine te lichtlike
steene soude soe en staendene hime alleene met n3 sine handen
O met haer ald' hande. En doesine stade n3 stade noch met
vreesen met bedruusch en conste da had quaetht. Ten derde had
de hise h gherne n3 minne bedruusch. En waest met gte minne
di hi he roeghede dat hi voer hem bat. Voer he selue bat hi di sijn passie
n3 en woerde verlinghet en dat sijn vrede affoe te meer mesche soude
naer voer he liede bat hi dat he n3 en woerde gheachte t' sonder.
En staende stene die seide en nep ontfant mine gheest. en hi konel
de en nep n3 groter steme en seide hed en set hen dit t' sonde met.
Biet hier wonderlike minne. Wat voer he selue biddede stont hi. O voer
sijn staenders bidde de so konelde hi. Wat hi begheerde meer dat god si
bede hoerde die hi voer he liede dede. da voer he selue. Der konelde hi bat
voer he liede. stade voer he selue. Ware die maeste soude was die was
der mest' beede noot. hier in volghede hi xpm. die in sijn passie dor
he selue bad en seide dat in die liede beuelic minne gheest. En voer
die gheene diene cruus seide hi. Onder slaet he wat si en wete met
Wat si doe. Alsteue dat ghesent hadde. sleep hi inde hee. Stone es ghe
seur. hi sleep inde hee. en n3 hi es doot. Wat hi offerde te sijn sijn d' minne
en sleep inde hoop die vreesse. Steue was ghesteent inde selue iad
dat xps te hemele voer inde eerste oegst maet inde derde dange. En
sente gornaliel. En S' m' goden die in ald' iode inde on' die kerstene
ware. si groeue in gornaliel uel' en si beende sed op he. En de kerst
tene die in ihesu ware was ghedae gte p'scuare. Wat doe stene ghe
doet was die een vande p'ince was so begonste si dade te p'squeerne
waerlic. affoe ged' di alle de kerstene sion' d' apostele die crachtighe
Ware da dande woerde ghestvoeit doer al in dea affoe onse hee beuolde

hadde. En si hi sequere in een stat blie in dande. Omre augustijn
seu. dat s' steue vele miracule ghesedae heeft. En dat hi. vi. goede bleet
heeft. en vele liede ghesesey va vele zierheide. En sond' d' so stelt hi vele in
de miracule. Wat hi seu dat me op s' steues outaer bloemelende. anals
mese d'af nam so leuene se op de zieke en si woerde wond' let ghesese.
Lake oer dat me va sine outaer nam en op zieke leide ghenas vele
liede va zierheide. Wat s' augustijn seu. Du die bloeme die va s'
steues outaer ghesenome ware dat mese leide op eens blins wyfs onse
en si sach te hant. hi seide oer d' een vorste land stat die marcialis hiet
die onghelouic was. Doe hi negheen sime en wilde bekeere. Doe hi noechen
herde zier was qua een sijn belude sone die valferte kerste was totes
steues kerke en hi na vande bloeme die opte outaer laghe. en hi leid
se al hemleer te sime zbeers hoefde en doe hie op gheslape hadde
sae mep hi boerde daghe dat me te bisscop soude gae. En om dat
de bisscop werch was so qua ee pape en doeprene alle hi seide dat hi
gheloufde. Also langhe als dese leefde so had di altoes du woert i sine
mont. xps outfanc mine gheest. Proctia en wist n' dat du s' steues
eichste woerde ware. Een and' miracule seu hi oer. dat ee wyf
was die parvonia hiet die langhe tijt ziercht was. en vele remedie
dus toe dede en si en ontfinc die gheen bate. Te laste ghinc si ene ide
te vnde die hie. p. v. m. gherlin gaf n' een steene. dat si dat dinghe
lijng gorde soude n' eenre corde op haer bloet lijf en bloete lichame dat
si met' traect die steene ghesese soude. O' doe si sach dat haer dat
met en halp so ghinc si tot s' steues kerke om dat si he bidde soude
neerstelic om haer selich. Doe soe viel dat dinghe lijng al ghescheel
op die eerde. en die corde bleef oer ghescheel. En d' wyf ghesesede
dat si ghesesey was. En seu d' noch een and' miracule die alsoe gyt
was. Wat thesarea in capadocie was ee edel wyf en hi ma was
doot. O' si hadde vele kinde. Wat si hadde. vij. sone en. iii. dochtere.
Op ene tijt doe die moede vvolghe was bloeke si haer kinde. en t'hat
soe herloef die bloer an de kinde in gods wrake en si woerde alle ghe
sleghe met eenre epeliker pine. Wat si begonste alle epeler te be
uene mette lede. h'ner ome ware si alle droene. en va stunde bego
sten si alle de werelt doe te dolene. en woert dat si ghynghe die
hede besanghese. Een brued' en ee sust' va dese. die paulus en pala
dia hiete quame te ypone. En si seide augustine die d' bisscop was
wat he ghescriet was. Doe si dus. xv. daghe boer paessche de kerke
hadde versocht. en s' steue h' ghesonde ghebede. In paesdaghe
doo alle ifolt v'gadert was soe ghinc paulus in s' steues cappelle

62
En dial boer sine outaer in bedmijde in hope en in ghehoore
en die wile die die hede beide wat he sijnfere soude soe stont hi op
ghesont en en beefde minner. En me brachtene te augustinus en
hi toegde de volke en hi beloefde he t'and daer te gheuenene
lette da ghesontheide. Doe augustijn dus te volke wt sprac en
s' paulus sufer bi stont beuede in alde lede. so stont si op en gic
v s' steue cappelle en si wt slapede en si stont op gheuefene
brachte oec der wile en me loefde gode zed. en s' steue da haer
beid ghesonch. **I**n de orofus da iheronimo te augustine liden
qua so brachte hi in he enighe v' lide da s' steue daer dese
miracule en vele ande bi ghescriet sijn. **E**n sal wete des steue
op dese dach in ghedoot en was on' op die dach dat me biert die
hi bonde was. **I**n me seit dat hi op dese dach bonde wt. **O**
Wome die feeste v' wadelt sijn salme segehe d' me seit hoe dat
hi bonde was. **I**n no sete hi segehe waer hi die kerke gheord
neert heeft dat dese in foeste kerst dachte volghe. **D**eerste es
dat xps ons bruderghe en die onse hoeft es al sijn gheselschap
sal wende toegheueghe. **W**at doe xps ons bruderghe gheboer
wt in deser werelt soe boegde hi een he in gheselle en d' af seit
me int boec d' mine. **O** in gheminde es bliuende en vofende
vertore die dusenteghe hi was bliuende. **W**as te spane bide glo
riose cofessoer s' iohane e bageliste. **V**ofende als bi steue es
verste nitel die braze die dusenteghe als bide onnosse kinde
Dander redene es dat die kerke alle die meniche d' intolere
te gade soude v' gaden in die g'raet des w'erdicht. **W**at xps ghe
boorte was die zake haer nitelie. **W**at in nitelie sijn. **D**ee in
die helle en in de daet. **D**and in de wille sond daer. **D**e derde
in de daet sond wille. **D**eerste was in s' steue. **D**ad' in s' pane
Derde in donnosel kinde. **W**at de name Jan bediet.
In bechiet gods g'ne. **D**icht daer gods g'ne in es. **D**icht daer g'ne g'ge
ne es. **D**ie da gode g'g'ghe g'g'ghe es. **H**ier bi versteet me. **I**n p'ui
logie die i s' pane ware. **D**ierste es die fund binghe mine da xps. **W**at
xpus midene meer da d' d' en hi toegde he die meeste telkene da b'ien
scape en da mine en d' hi wt hi g'g'g'ghe. **G**ods g'ne **E**n dat die xps
meer w'nde da peten. **A** een mine es da teekene. **E**ne da hie. **D**e
mine da teekene es dobbel. **D**eene es in toegheve da b'ien scape. **D**ader
es bi g'g'g'ghe. **B**ide verste so minne xps ene seere. **B**ide anden soe in
de hi meer panne. **B**ide derde soe w'nde hi meer peten. **D**and es om

keijne. of ba bleefche. Wat Jan was maghet da gode groze en d' biser. 2
dare gancie in es. Wat i he was gancie d' suijheide En xpo riepe te vin
locht d' hi hulde wilde. Dat der de es broeghe der bholentht en h' biser
me die ghegheue es bele hemeluytse. Wat Jane was ghegheue bele
formelike en diep maghet te bekinnene als bande woerde gods en bade
inde der werelt. Dat vierde es bleuel vader moed gods en d' biser
me die ghegheue es. Wat he wt doe alte gte gancie ghegheue bade hee.
Als die moeder gods he in sine hoede ghegheue was. i yletus die bisscop
da laodocie bescref sin leue en ysidorus coeter mit boec van heyligher
leuene en doot

In xpo apostel en ewangeliste die da gode ghemint was en groze maghet
sade symone doe d' apostale he screde soe trar hi in alpe en stichte d' bele
kerke. Donnicianz die keijser doe hi die nieuuaad da he hoerde So dede
sine hale en dede woerpe i ee bar vol walleder olve voer die latine por
te te rome. al also Jan sijn was da smette so qua hi d' bre ongherequest.
Doe die keijser sach dat hi noch n' en cesseerde da pderkene so sende hi
ne in een eylant heet patymos en d' was hi alleene in in moede en
bescref daer die bholentht binne die selue ja was die keijser ghedoot
en die senatoers weder riepe al dat hi ghegae hadde. En aldus ghemint
dare Jan weder lieede met eere tot ephesw die mar onrechtie mit eylar gte
sonde was. En al h'ale qua he te ghemoece en seide ghebenedyt sidi die com
inde name ons here. En doe hi i die stat qua. Doe droechme doot daer
vte drusiane d' jans varendinne die zel begheert hadde zyn wed' come
En drusiane had en moed' en wed' en wese seide tot d' janne
Guch d' Jan by draghe drusiane vte doot die al dede dattu beuualo
En si boedde ons alle. En si begheerde zel d' wed' come en seide
sabc maghet sien gods apostel eer u sterue. Guch du best come vnde
si en inoche b' n' sien. Doe iper hi die bare neder sette en d' b' spime
ontbinde en seide. Drusiane Ons hee iho xpo moet di biberthe stat
op en ganc in h'uo en ghereide mi tetone En si stont t'ant op
en si was evenstrich om dat had d' apostel beuualo hadde. Alsoe d' h' dochte
dat h' se had doot n' b'wert en hadde. en wa ene slape. Des ander da
ghes so ghaderde. traten. een phyllosoef op die meret tbolt en om
d' hi toeghe woude hoeme dese werelt b' snade soude. So had hi n' alre
vike broeders h' goet doe v'rope en dede he coere. n' p'ose steene en
deedse he bracht boer alle tbolt. her gheside dat d' apostel d' leet
En hi nep de phyllosofhe te he. En toegde he n' n' poente d' me
die werelt b' snade soude. Ten verste waer de mesthe p'ose de werelt
naer god berdoempse. Ten anden d' ba alfullhe b' snadene de mes
daer n' en wt ghehesen en daer en eest ydel alsoene die medicne
ydel heet d' denal n' met en wt ghehesen. Ten derde dar h' b' snade
die loer offenet die yme de arme deyt. Alsoe ons hee de sonstelme

minne Doe s'jan dat haerde so sterde hi sijn leet en sloech
 en wiste en seide ic liet di ene goede herde van d'one bue d'one
 hiet haesteler dat me een peert ghere de. en hi veer onbaert tot die
 berijste. Doe die jonghelinc s'jane sach van s'fraemte spranc hi op de
 peert en bleue haesteler. s'jan begat sinre outhet en sloech tpoert me
 spore en hi riep acht die jonghelinc. lieue kint w'om bliscu d'one
 kinder en ene cranche ma. lieue kint en ontfiat n: wat ic sal uo re
 kennighe boer di doe ghere. en seker ic sal gherne voor di sterre also
 xpe boer ons door es. heer l'bed s'one heer l'bed. W'ar god heeft mi
 tot di ghesonde. En hi horet en keerde n: woulde l'bed en weende al te
 butlike. En s'jan viel he te voere en begonste sijn hande te ruffene also
 oft si ghesuert l'bed n: penitencie. En s'jan bastede en bat ou hem
 en beiraghe de he gherade. En namaels oedmeerde hime i een l'ffrop.
 Die leeft oer in die selue hystole van s'janne Doe hi te ephese g'inc inde
 bade om he te dwacne. en doe hi d'sach gherintu ene jonghe ma soe
 spranc hi d'bre. en seide blie wi van hier dat die bade op ons n: en valle
 daer he in baet gherintu d' l'berelt v'ar. Alsoe cassianus seit soe was
 s'janne g'gheue ene boghel en l'hielrene op sine hant en streckene
 Doe s' een jonghelinc sach seide hi tot sine gheselle al l'ctede Siet
 hoe die onde ma spileelt mette boghele als een kint. Doe s'jan inde
 gheest l'font soe riep hi de jonghelinc te he. en braegde he wat hi inde
 hant hadde. en hi seide ene boghe. s'jan seide l'bar doedi d' mede. Die
 jonghelinc seide w'is ic die boghele en boeste mede. s'jan seide. hoe. Doe
 begonste die jonghe kint de boghe te wreckene en ghespane i sijn haer
 te houdene. En doe s'jan n: en seide. Doe begonste die jonghelinc ende
 ontfien de boghe. en s'jan seide s'one w'ome hebdi ulbe boghe ontfiane
 En hi seide hiet mene langhe ghespane soe soude cranche te sciatene
 Doe seide d'apostel. Alsoe soude de meschelike cranche l'be cranche.
 ter contemplanc l'baert dat si i sijnffede bleue en ne g'he solacs en name
 N'ar die aer blieghet honghe da anighe boghele en siet t'caer d'ie s'one
 rochta comt hi neder om der nature noot. Aldus eest n: des me
 sche g'gedachte als i alletel haer af t'reet van contemplanc. Als si haer
 weder bermulbet soe clemt si te basten op te hemelste d'inghe. Alsoe
 seoninus seit. Doe s'jan ephesien woede tote mit inde sinre outhet
 en mene minne l'kerke g'gedraghe mochte. En doe hi n: meer g'hespre
 ke en mochte. Telker ruste seide hi dat. L'inde mint de d'and. Tach
 teist had sine ionghere wond w'bi dat hi dese woerde soe dicke seide. En
 si seide he. D'raest w'ome sprectu dese woerde altoes. En hi antw'ede
 dat dit ons here g'gebodt l'ad. En heeft me minne allene hets g'henoech.
 Eliandus seit oer. Doe s'jan elb'ag'iste delb'agelie s'ruue soude soe hiet
 hi de volke dat si basten en bidde soude. dat h'us w' dich mochte sijn te s'ar
 uene. Die seit oer dat hi bat boer die heymelike stat d'hi g'geue was s'
 die heilighe scriftu te s'ruene dat hi daer n: en moeste g'he doeghe l'nt
 no reghe alsoe langhe als hier ou l'ad. En dese w'uch' hout de kerke
 in die stat tot hede. Doe s'jan x'p'x. jaer out l'was. en doe van x'p'x
 se lede l'ad. h'bn. jaer onder tr'iano de keijser. soe opebaerde he
 onse n: sine ionghere en seide. n: g'hemide comt te mi. Wat liet es

Wastuer in minne tafle m3 dme bruedere. S' jansone
te grane. E' onse he seide he. In soudanhe selstu te mi come. Des
sonde die qua alle t'fol in de kerke. Die in sine name ghemact was
E' die dat die hane verst cruce de soe p'dite hi he en bat he dat si bast
blanc mit gheleene en vaste inde ghebode gods. Daer na dede hi een
dier om graf make neue de outder en dede deerde bi' l'ke woepde
en hi g'finc mit graf. en hief op sin hade te gode wt en seide he
Ic come te d'ure lberstap gheuoet. en danckie di dattu ghebet der he
pbe mi te noedene te d'ure lberstapie. Wat du lberes dat ic di berber
hebbe wa alre minne herte. Doe hi sin ghebet gheint hadde so qua
so g'ic licht op he dat niene op he sien en mochte. En doe d'ic wt
was so bant me graf vol hemels broeds. en dat b'utme noch daer
E' inde bodem vade grane soe sp'inet die g'gelic r'ene mele alsoe
fonteyne s'p'm g'he. Enomidus die co' was wa' m'ghelant h'ne conste
memene ont'fegge die he bat in o' jans elb'ageliste ed' en name.
E' het g'hesiede dat i' p'clarim zed bat in o' jans elb'ageliste name
alse sin r'amer h'nt wa' he was. E' die come graf he sin p'roes b'ingher
h'nt. Om d' hi m' el' g'heret en hadde. waer na bele d'ayhe so ont'f'ic
dat selue b'ingher h'nt wa' die selue p'elg'nt een r'idd' wa' m'ghelant
die ou' zee was dat h'nt de come l'ed' d'ayhe soude en s'egge
Die g'heue on' l'ies wille g'hi dit b'ingher h'nt g'oude ont'f'ic. S.
I'ier bi' s'icnt Wel dat o' jans selue was die de co' oppebaerde teens
p'elg'nt's abyt. I' d'ozus seit mit boec der g'herrecht'g'her leude ende
doot. Aldus. S' jans b'itadelde i' goude weden. en strek'ene wa' d' zee
in p'ose steene. en te brok'ene steene h'naecte h'nt hi l'ede. E' hi wer
l'ecte een wedulle m' sine g'hebode. en ene jonghe h'nt maecte hi
l'eder leude. E' doe hi b'emy' d'rauc ont'g'nc hi der v'eece. E' die
daer met g'hestorue ware ber'berte hi bader doot. **Wad' onofelb'**

Ommosel kinder h'ne h'et me alsoe bi' in' vedene. Om d'nosel
wa' leuene. wa' vedene. en wa' p'me. E' om d'nosel h'nt die si
behelde. g'heese omnosel wa' leuene om dat si een onnosel leue had
de. Si en noefde noyt memene. noch gode m' onghel'or samheden.
Noch de m'efche m' ongherechtigheide. noch he selue m' ne g'he
re sonde. E' daer bi' seit dauid. D'nosel en die g'herrecht'g'he h'nt
g'he m' ane. Die omnosel h'nt i' leuene en g'heret mit g'heloue.
Si h'ate omnosel om die p'me. Wa' si l'ard omnosel en ongherech
telet g'hedoot. Si h'ate omnosel om die omnosel h'nt die si behelde.
Wa' m' haer martielie soe behelde si d'nosel h'nt haers doepfels.
dat was die suilt' h'nd' verster sonde. E' d' af seit dauid. Wa' g'he
d'nosel h'nt en b'efic g'herrecht'g'he. D'no' wa' g'he d'nosel h'nt des doep
fels en d' na b'efic die g'herrecht'g'he wa' goeden wert'ken.

Ommosel kind' ware g'hedoot. **W'at' uen omnosel' kinder**
wa' herodes ascalonita. Die s'arstue seit wa' in' herodes die ver
maert heeft ghemact haer grote onghenadich' D'ier ste h'et her
das ascalonita. Onder he wert onghel' g'heboore. en die kinder h'nt
me g'hedoot. **W'ander h'et antipas. die S' jame kapiste o'choofde**

Du vnde hiet agrappa Die sprack hadde en d'p. ne me li
 iedde. Duer cortelac seide hi des jaers herodes spstnie beserme
 alsoe me in syolastica hystola leest. Antipat' da' yomeda na' syon
 mehrte da' arabie te wone en wan ene sone dijn hi herodes hiet en
 wert na' gheheere alsolomita dese ontfermt' beyser augusto dat
 rike da' iudea en doe wt' persi ghenome sony' roede da' iudea. Die
 hadde hi sone darbas antipat' alexander aristobolus archellaus
 herodes antipat' en archelimus. Alexander en aristobolus tyn hyn
 yadinne en sante te romme dar mese leere soude in liberale arte. Hier
 na' quame si beder-band' scold' en alexander was een brome toeneve
 en hi was gheleifensiert en hi begonste te disputeerne mette bad' welt
 hare trike hadde soude. en hier ome wt' de bad' ebolyghe. En woude
 antipater boer he sette. En doe si begonste te biserne hoe si de bader
 ter doot bringhe mochte. en doese de bad' y' ome b'zeaf soe boere si
 ten keyser om ou' de bader te raggene. Hier en binne soe quame
 die coninghe te israhel. En haegde neerstelijc waer die mulde coninc
 gheboere ware. Doe heedes dit hoerde wt' hi zee buceert en ontsack
 is yeme gheboere mocht' sijn vader ghebaergher coninghe gheslachre
 diene v'roude mochte als eene die trike met toe en beserde. Hier o
 bat hi de coninghe als si de coninc bonde hadde dat sijn he boetsage
 soude. En beside he is hime woude aenbede die hi besererde te doodene.
 waer die coninghe laeide w'ed' al ene anden' werch in h'rike. Doe
 heedes sach dat si in w'ed' te he en quame soe waech' dar si bedronghe
 ware ind' s'ne vissone. en di' si he scaende w'ed' te haerene. en d' hi en
 sackt' hi thint' n'. En doe hi haerde wat de herde gheseyt hadde. Ende
 wat simeon en anna ghegheereert hadde soe ontsack hi he zee. en waer
 de di' hi w'ellc bespoot waer' gade coninghe. Doe begonste heedes raet
 te hebbene om de kinde te doodene die in berkleem ware om di' thint'
 met ghedoot soude w'ed' dar hi met en kinde. waer d'inghel beual
 josph' te bliene en hi bloe mette kinde en d' moeder i' egypte i' emste
 de hiet hermopolim. en d' bleef hi. by jaer tote dat heedes doot was.
 Doe ons hee in egypte qua' alsoe ysayas boer seit hadde so vialen
 alle dat gode da' egypte. Die seit oer alsoe dat i' al egypte neyghel huns
 en was. daer enlach een doode in. Als die kinde da' ysrahel hie egypte g'
 ghe bi gods toe doene. Alsoe en was d' i' nb gheen sepel d' en viel dat
 god in. Cassidorus seit dat i' harmopoli da' te bayda es een boem die
 speld' hiet. yeghe vele sechende goet co. so darne sijn vrucht of blade
 oft alme da' sime sroesen ond' ziele liede hals bint. War doe onse
 beontbe dus m' hanc sone in egypte bloe soe neyghede dese boem to
 kerde en aenbedde xpm oermoedeler. Doe heedes dus on' ee droech
 de kinde te doodene. so lbt hi ghedaecht bade keyser augusto. sime sone
 te ant' d'ene. En doe hi al te tharsis boer te romme wt'. so d'font hi dar
 die coninghe werch ware mette sepe da' d'. d'ome dede hi alle die se
 pe b'barre. Alsoe dauid boerseide in anzeleleke gheeste sell' in die sepe
 da' tharsis b'berue. En doe die bad' mette sone boer de keyser yulianus

dat hi ene alfoepel dat hi ene gheve. gheene hadde. Die hadde.
 dat hi ene alfoepel dat hi ene gheve. gheene hadde. Die hadde.
 de mit herodes sin kind. gheedoer hadde. so seide hi. ic was in haer
 hadde verke. dat hi sine loar hi de om. dat hi de befneede toer
 matie. es soe spaert hi sin bekenne. en sin kind door hi. Doe
 hadde. hie fier out. was soe in hi. talte soe. hie. was in hi.
 ghequelt met eene prentie. coorse. en de gheslachte met punte. en in
 grote tormete inde hals en sin boer swolte en sin framelijt. vees vol
 borme. en hi stanc alre zed en herademende en ghuuste die biele. en die
 meesters duden. d' alre sette. en me moeste on doot wt trecke. en doe
 hi hoerde dat die iode nuz bliscap sin doot ouerbeide. soe dede hi bae
 bre iudea die edele songhelinge. en hi seide salome sinre zuster
 ic beeer dat die iode vblide sele ba minre doot. en ic sal hebbe ghe
 been en edele vrouaert wiltu doe. hi ic di segghe. alle ic doot bey
 soe doerse alle dode die ic gheuae hebbe. dat mi aldus al iudea bellee
 ne haers ondanos. Wat hi hadde in costume. dat hi na alle sin spise
 ene appel seelde en at. En doe hi dmes inde hant hadde soe hoeste
 hi zed en hi sach al om. oft yeme belette mochte en hi stac sin hant
 bre om hi te stebene. en ee sin neue hilt sin hant en belettet. Ende
 te hant begonsteme te beenene i somo zale oft hi doot hadde ghe
 beest. Doe dat antipal hoorde so vblide hi. En ghehoefde sine beeth
 ters bele woude sine late gade. Doe dat herodes hoordeg wiste. soe
 was he swaerre fins soens bliscap da sine selfo doot. En hi sant ser
 quante en dede dode. En zette archelau na he co. te sme. Ende
 aldus stey hi na. b. daghe. die in alle dinghe goede auetue hadde
 en hi was alre onsalich in alle dinghe die he selue toebahoerde.
 En salome sin sust si te luereerde alle die hi liet dode. en in migo
 seir dat he herodes selue doode mette messe. hi de appel met seel
 de. En dat salome alle die gheuangghene dode dede also hi broed beual.

Wat thomaes bediet en sin legede.

Thomaes bediet diep. i beelddich en gheede. hi bediet die epher
 dat diep roetmoedichede dat bel schint inde hare en in dat hi
 de in me haer boete d'boach. i beelddich in plane. wat hi was i beel
 d'lich boue. dat was i boude. en i weple. hi was gheede. i d' passie.
Thomaes deerdse bisscop va catelberghe. Doe hi i somo hof va
 archelant was. en hi sach dat nie v dede dat nuz goet en was so liet
 hi thof en lery he aende eertse bisscop va catelberghe en hi wt sin
 archidialie en om des eertsbisscop bede so wt hi se in v arellier om
 dat hi nuz sinre l'byst de quade beddinghe soude sand kerke sta
 de te doene. En die co. w'ndene soe se. alg die eertse bisscop doot
 was dat hi dede dat hi eerdsech bisscop was. En al waest dat hie nuz
 de dede nocht on f'ur hie va ghehoerfamheide. en thant wt hi van
 wandelt i ene anden ma en dede sin vleech tond mat hane en
 met cassene. hi on droech niet alleene een hat hinde en sy boer was

oec bad hare tott sine linc op dat dat te subtyl. in herl. t. v. g.
elke gelyc. in eerlaik. oec bad eedere en ed moessum. de op
aloes behiet hi dast. ocht scryven sie pennere. Alse daghe v. m.
erh hi al kinlede. om arm hede h boete en alsi ghere h. v. v. f. o. e.
graf hi. alke. in seluere pennghe en fante wech. En die co hadde
gherne ghefelt ter heylighe kerke stude. om dat hi dast mabe
sande die costunne die sin vaders hadde segge die blyse vader
kerke en om di hys in daz en vylde so wt die co en die prieten
op he gram. Oer te ene tude so wt hi so m. anden bisscoppe bade
co. beddenghe. om dat hinc oer dreigghede te dodene en wt hi bedro
ghe met groot liede rade soe dat hi scoy wille cosenteeve mette
woerde. of doe hi sach d' ind' ziele breefe soe sette hi he seluen
d'ome i gter penitentie en suppedeerde he selue ba sinre officie
tot datte de pous absoluende. Die co seide noch dat hi beseghel
de dat hi ghefer hadde mette mode. Oer die goede ma. weder
seu en hi droech een cruce verchte en ghinc utz houe en die qua
de vize he na hangt de dref hangt de vande. En tot he quane
ij. grote ghevoulbe baroene al benede en seide met eede. dat vele
baroene gheswore hadde he te dodene. ewthomacs die meer ont
sach sinre kerke da sinns selfe hi vloes en die pous al weder ont
finciene te sen oms en hi beuallene inde thoeste ba pontinane
en d' na quid hi i brant kerke. en die co sant te rome d legare die
sine orde inde soude. of sin bode en wouderne in hoer en hier oma
wt hi noch meer gramut segge de eerdsche bisscop en hi na he
al sin goet en sinre maghe. En hi bien he en al sin gheslachte en
en droech memene ma noch wijf jonc noch ont. Oer hi bad da
ghelijp en de co. Enou romerike ba inghelant. En de eerdsche
bisscop wt vloout dat hi wed' keerde te sinre kerke en dat hi hi
maruelic te xpm ba d' soude. inde seuse quid na dat hi ghebā
ne was soe oer loefdenic he wt te comene. en hi wt ba anden
liede eerler ontfacen. s' a eneghe daghe boer bisscops doot soe
stuf en jonghelinc en quid wt hi m'acul. En hi seide dat hi ghe
voert was tott ouste chose der heylighe en hi sach ond' d' apostole
ene setel ydel. en doe hi bragde vries die setel waer soe seide he d'm
ghel dat hi waer ghehoude ene grote pape ba inghelant. Een
pape was die alle daghe messe seide ba onser vroulbe. Wat hinc
conste el ne ghene. en hi wort ghebroegher boerde en dsche bisscop
en hi dedene come boer he. en hi suppedeerdene ba alle officie als ene
leche die in en coste. En doe dese thomacs sin haer naere soude en
hij ond' sin bedde gheboeghe hadde tote dat hi ene tijt gheerighe
moethe te naepene soe opebaerde onse vroulbe de pape en seide.
Want tote eerdsche bisscop en segge he dat de ghene om vries
wille en eere du messe daede. sin haer heeft ghenaept dat gheboeghe
leu te die stat en dat si d' heeft ghelate vrede s' de d' sin m. naerde
en ontbier he dat hi di wed' messe laet segge. En doe thomacs hoer
de viondde he. en hi liet de pape messe doe. en hi beual he d' h'it
hemelike houde soude. hi besaede dat recht bad' kerke. En die

Der nu b... fens en n...
 fop hede vdder...
 die...
 de...
 En hi seide he...
 verchticht...
 bad gods weeghe...
 gode en onser vrouwe en alle heylighe...
 selue en der kerke sake. Daz hi da...
 de en sin heersone vriele opt...
 nitel. Int jaer ons heen...
 scap begonste die messe diene en die doode doet...
 ghele en siner de der gheenevne luut die...
 be een nitelae en die kerke songhe se boert...
 ke sinre heylighe. En hier bi proest me dat ee...
 die dinghele so grove ee dade en dz sine...
 dese sant was ghepassit om de kerke en in de kerke en in die heylighe...
 legte stat en in die heylighe rade in pape en...
 me sin heylighe bekinne soude en die quaerht der gheenevne diene sloe...
 ghe. Duse here heeft oer vele ande miracule ghedae bi dese sant...
 waer bi sinre verdienre soe wt ghegheue de blinde sien de douc...
 hore den roepel gae en de doode slene. Dwar d' sin dees in...
 ware gheedweeghe vade bloede gaf vele liede ghesonde. Een vrouwe...
 in ingelant die bi lodder mid bengherde te hebbene soe oeghe en bin...
 vele barthe en oer soenre te sine va lichame en ghyntier sine ber...
 goet te S' thomaes tombe. en doe si in bedinghe lach en si opstont...
 was si al blind en thant hadsi rouwe. en begonste te biddene S' tho...
 mase dz hi haer haer onse wed' gane en n' soenre da si ware en...
 dat conste si come gheerighe. Een stermer brachtte sine he simpel...
 was boer S' thomaes wat an crone in oey busse. en sin hee seide naelst...
 my noeyt. Het soe moete di S' thomaes hier sin wat lare bringhe. S'
 hebbi mi ghestole soe moete di. Dwar ontbare en die knecht se de...
 wat hi busse dat hi die busse vol anders waters ghedae hadde. en...
 doe si die busse op dade so vande sise ydel en aldy wistme dade...
 knecht he ghestole hadde. Een boghel die gheleert was te sprokene...
 doene een spoerbaer iegde so begonste hi te roepene alsoe hi gheleert...
 hadde. S' thomaes hulpt mi. en thant viel die spoerbaer doot en...
 hi ontghinc. Een ma was die S' thomaes hde liet hadde en hi...
 herde sier en ghinc tot sinre tombe en hi bat he om sin ghesonde. en...
 hi waert ghesen. En doe hi ghesont weder. keerde begonste hi te per...
 sone di massie die ghesontht. n' saluchleer en was sinre ziele en hi...
 keerde wed' tombe en bat en waert in sebaer sinre ziele dz die...
 zucht wed' come moeste en thant ga die zucht weder als te bare...
 Soe waerke qua op de gheene diene dade alsoe de di seic bad he...
 dese haer smetter mi stuchte af. en ande bloeyde had en...

Die 3. dach

De dach hi was te ghehoort die welcke liede die onbesnede wine
 die siluester huij alsoe vele als groene ende suer bedektende
 die ghelede. hi was groene ende d'ompland. suer he selue te oefen i
 bedert. die dade van alre bleesscheleker begheert vrouw. boesscheleker
 hi was gheleert end die home des hemels. Eusebius waer sware besweert
 sine leyde. die latsen seide dat mose lese soude ind' herde alsoe u
 de uer spreke es dat herdi i die b'gad'inghe val' w'ij. bisscoppe.

Siluester was ghehoort van **Van S' siluester.**
 Voerd' conghinne die iusta liet end hi was gheleert van sumo de
 pape. en hant alle dinc begheerde hi die a. me. liet gheueel dat hi out
 fincter liet berijpde ene herde goede karstene ma' h'ymothew noecht
 saidene dat' ommits p'scurie. Dese was ghemartelijt na dat waer
 d'ome dat hi xps gheleene p'dite. En terquing die recht' waerde dat
 thymothew vele goets hadde en hi hiesche van siluestre. En droegdenete
 dat me d'ome. en doe hi was dat hi troet na en hadde soe ghaboet hi
 siluestre dat hi de af afgode offere soude. orste hi soude h' ander' zoffe
 h'ole ramete. De. Siluester seide he. For du sul's te mach' steine
 en uitbelike conueta ontfacn en wilstu oft en wilstu du sul's wete
 dat die gheleuwenthe god es die w'ij diene. Die leide siluestre i de
 kerker. En terquing die gheuoer te stene. Doe hi at so w't een
 been van ene vissche i sijn kele soe w'iste dat hi noch bte noch nime
 ghebringhe en conste en dus stert hi te midd'achte en me droeghe
 suer gheueene te gruuie w't en siluest' w't m'z blistrup' vloest van
 de kerke en m'z allene h' ddene die kerstene lief. m' oer die herdene
 dat hi hadde te p'ntheleer aefichte en was bespedich i tale end blicke
 de end gheheel valichane end h'elich van werke en groot van rade ende
 gheleuwerch m' gheleene i iij pape alte ghe'doecsta en breeet i caritate.
 Die melchides die bisscop van rome doot was doe w't p'...
 van alle alre bolke m' paus ghe'ere. hi hadde m' eel' ier
 hi oerdinende te bastene de goedsd'ach de b'riend'ach en de sat
 d'ach end darne de d'ond' d'ach b'ien soude ghel'ic de s'ond'aghe. Die
 die g'nepe van stene seide darne de sat' d'ach s'ald'aghe waer te
 en seide dat des m' en waer. om d' d'apostole hadden
 d'neert end on' dat me opte s'at' d'ach moer' hebbe van ons here beg
 hi en si soude. En sat' d'ach es binne de 12 van ons here be'ne ne
 d'ne d'aste soude. En siluest' seide ghelijc dat alle s'ond'aghe van ons
 here w'isouesse es gheu'ert alsoe s'ij oer alle sat' d'aghe van ons here
 be'neene alda' here s'it goet s'ij van de sat' d'aghe. Daer si stred' om
 de d'ond' d'ach seide dat mose met b'ien en soude metie kerstene fof
 En siluest' seide s'ij w' d'aghe 11. m. p'ote. Waer op die d'ach boer
 alsoe en seite dat s' d'ome s'ij h'ogane end s'is bloeds end de

